

תשורה

משמחת נישואין

של

חנן הלוי ואיידל דינה שיחיו

לאבקאווסקי

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זכינו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב **חנן הלוי שי** עב"ג הכלה המהוללה מרת **איידל דינה תחי**.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידנו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו כדי לשמוח אתנו יחדיו, ולברך את הזוג יחיו, ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב, וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

על יסוד הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע שחילק 'תשורה' מיוחדת בחתונת הרבי והרבנית, מוגשת בזה תשורה מיוחדת, הכוללת:

(א) **שער משפחה**: כמה יחידויות ומכתבים מאת משפחת החתן והכלה.

(ב) **שער הגהות**: (א) הגהות על משיחות ש"פ אמור ערב ל"ג בעומר תש"נ, (ב) הגהות על קטע משיחת ש"פ בלק תשל"ד, (ג) מענות על שאלות המניחים להליקוט לש"פ לך לך תש"מ.

(ג) **שער מענות וכתבי יד קודש**: כמה מענות וכת"ק, רובם משנת תשמ"ט.

(ד) **שער אגרות קודש**: כמה מכתבים בלה"ק, אידיש, ואנגלית. מכתבים א-ו הם משנים תש"ה-ו, וקשורים לעבודתו של הרבי כיו"ר ועד הפועל ד'מרכז-לעניני-חינוך". המכתבים באנגלית הם מהעתק המזכירות, ואין לנו הנוסח הסופי של מכתבים אלו שנשלח בפועל. תודתנו נתונה למערכת Rebbe Responsa על מסירת הדברים לדפוס.

(ה) **שער מכתבים מבית חיינו**: מכתבים מהנעשה ונשמע בבית חיינו מחודש שבט עד חודש אלול תשכ"א, ששלח הרה"ת ר' **ישעי' זוסיא פעלדמאן** שליט"א לידידו יבחל"ח סב הכלה הרה"ת ר' **אלימלך ע"ה צויבל** שלמד אז בארץ ישראל בישיבת לוד, וטרם הגיע לחצר רבינו. מכתבים אלו שימשו כאמצעי לדיווח העדכנות והוראות בפרשת ה"קבוצה" שהתחילה אז. ראוי לציין שמתוך מכתבים אלו נתגלו הרבה אוצרות בפרסום ראשון, ומהם: חלקים מיוחדים משיחות, מענות, ויחידויות פרטיות.

יצוין שרובו ככולו מהחומר מתפרסם כאן **לראשונה**.

הא-ל הטוב, הוא יתברך, יברך אתכם ואותנו, בתוך כלל אחינו בני יחיו, בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בקרוב ממש.

מוקריהם ומכבדיהם

משפחת לאבקהאוסקי

משפחת אסטער

ל"ג בעומר ה'תשפ"ג, שנת הקהל
ברוקלין, נ. י.

שער המשפחה

א

מכתב מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע לא"ז של החתן
הרב משה ע"ה גורארי'

אודות בנו הרב שלום דובער ע"ה זקנו של החתן

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ט"ז מנ"ף תש"ט
ברוקלין

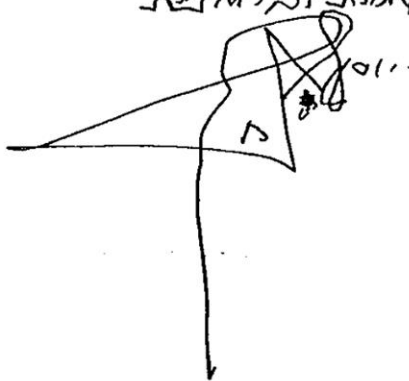
ידידי הנכבד וו"ח אי"א מוה"ר משה שי' גורארי'

שלום וברכה!

במענה על הטע"ג אודות חלישות
בריאות בנם שלום דובער שי', השי"ת ישלח לו
רפואה ויהזק את בריאות כולם ויתן להם
פרנסה טובה בהרחבה.

ידידו הדו"ש ומברכם בל"ג

בשם אברהם יצחק

ב

יחידות לא"ז של החתן הרב ירמיה' ע"ה אלאי

תמוז ה'תשל"ז

(א) שאל - אולי אשב ואז נדון בישוב הדעת מפני שישוב ז"א ישיבה. - ועניתי - שהישוב הדעת אצל כ"ק הוא במילא, והישוב הדעת שלי אינו נוגע כ"כ, ואמר: איז זיך דאך טאקע.

(ב) ע"ד הריפורם, אמר שזה ברור כשמש שזהו ענין של שמד וזה נוגע לארץ ישראל, והם רוצים רק לפעול אצלנו כדי שיוכל אח"כ לומר בארץ ישראל שבאם לא יסכימו שם, אז זה יזוק גם כן לקשרים בגלות - וכן בנוגע להמקוה בטח לסרב.

(ג) בנוגע לדרום אפריקא, בקש לפרסם ברבים את דעתו שהמצב ישתפר ואפילו הקשר עם האו"ם ג"כ ישתפר ע"י ארה"ב כי הקשרים כבר הוטבו.

(ד) כשהראתי את התמונה של חנה'לע¹ תחי', שאל אם היא מדלקת נרות שבת ואמרתי שבטח כן הוא, ואגב אמרתי שאצלנו² אין זה דבר חדש בנותינו הדליקו נרות משנת שתיים. ובקש שאפרסם את הדבר ובוזה אעשה לו טובה גדולה. כי היו לו הרבה מתנגדים ע"ז ואיימו עליו בחתם סופר שחדש אסור מן התורה. ואמרתי שאצלי אין זה דבר חדש בכלל, והי' מאד שמח לשמוע וביקש הרבה פעמים לפרסם את הדבר.

(ה) הי' שמח לשמוע ששלום בער³ מגיד שעורים בנגלה ושהוא מקיים את דבריו בזה.

(ו) שאל אם משה⁴ מתכתב בחד"ת ואמרתי לו שמתכתב עם הרב טנא, ואמר שהוא יודע מי הוא.

(ז) גם הי' מאד שבע רצון שעזרתי להרב גולדוויכט⁵, ואמר שהרב גולדוויכט אמר לו שזו היתה לא רק הצלה פורתא אלא הצלה ממש, והי' שמח לשמוע.

(1) נכדתו גורארי, אמו של החתן שתחי' שהיתה אז בת שלש.

(2) בדאקשיץ (עיר ילדותו).

(3) חתנו גורארי, סב החתן. הרבי הורה לו למסור שיעור בנגלה "אז מ'זאל וויסן אז דער וואס לערנט חסידות קאן אויכעט לערנען נגלה", ואכן היה לו הרבה שנים שיעור בגמ' לבעלי בתים בבית.

(4) הרב קורצדק שליט"א.

(5) ר"י בכרם ביבנה בא"י.

ח) גם שאל אם מסרו לי שנתקבלה ידיעה שאסתר/קע' הגיעה לשלום הביתה.

ט) כן דיבר עמי ע"ד המקוה בקייפטאן⁷ וביקשני לעשות פעולה ולזרז את הנותן, הבטחתי לעשות מה שאפשר.

י) שאל ע"ד מצב בריאותה של רחל לאה⁸ תחי' ואמר שצריכה להתעסק יותר בעניני צבור.

יא) מי שיש לו מנה רוצה מאתים ובכך בירך שהקב"ה יכפיל את הנחת (הכחת) יותר ויותר.

יב) שאל אם וויכנא'לע⁹ מתעסקת בעניני צבור ואם כותבת או דורשת. עניתי שמתעסקת הרבה בעניני חסד וצדקה ושכלל שלום בער וויכנא נותנים הרבה צדקה ב"ה.

יג) נתן לי שמונה דולר וצוה להחליף ברנדים ולמכרם, ולתת לצדקה ושני רנדים לתת לר"ט שהיא תמכור.

יד) בהכנסי שאל איפה הנכד¹⁰, ואמרתי שהוא רוצה להכנס לבד, ואמר, נכון, הוא כבר גדול, וצריך להתנהג כגדול.

טו) כ"ק אד"ש אמר שהוא מתנגד מאד לחתן לתת טבעת לכלה - כי יש בזה חשש קדושין.

טז) דברי כ"ק אדנ"ע "עס איז א קליפה וואס ער זעט אין זיי קיין סוף ניט אבער סוף כל סוף וועט קומען א סוף".

6) נכדתו גורארי', שהיתה לומדת בשנה ההיא בק.ה. וחזרה לביתה בזמן הקיץ.

7) היה אז איזה בעיה עם המקוה.

8) אשתו.

9) בתו, סבתו של החתן.

10) ר' מיכאל גורארי'.

ג

יחידות לזקנו של החתן הרב שלום דובער ע"ה גורארי'
אור ליום שני ו' מרחשון תשי"ב

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בליל זה - ו' מרחשון - נתמלאו לי עשרים שנה. אבקש מכ"ק אדמו"ר שליט"א ברכה להצלחה ברו"ג שלום דובער בן זלטא בילא.

וועלכע חסידות לערנסט דו?

המשך ע"ב.

ס'איז דא?

קיבלתי מהרב אשכנזי.

ביז וואנעט איז דאס דא?

ביז ולא יכול יוסף להתאפק.

און מער איז ניטא?

מער איז ניטא.

בכלל ניט?

אין ביכעל איז מער ניטא.

צי ס'איז אנגעשריבען אז בלתי מוגה?

איני יודע

מיט וועמען לערנסט דו?

ב"א¹.

ס'איז שווערע מאמרים, וואו האלסט דו? ווען האסט דו אנגעהויבען? איצטער די זומער?

זמן העבר.

לערנסט בא רש"ל, צי פאר זיך?

פאר זיך.

נגלה וואס לערנסט דו?

(1) לכאורה הכוונה לר' בנימין אלטהוויז.

כתובות.

לערנסט אליין אויכעט?

קידושין.

חסידות לערנסט אויכעט אליין?²

ווען ווערסטו צוואנציג באנאכט צו מארגען?

ו' חשון.

ר"ח ווען איז געווען שלישי ורביעי (ומנה עד מחר) הייסטאס מארגען.

זאהלסט האבען א עלי' איינע פון די צוויי מנינים.

ס'איז דא צוויי מנינים?

הן.

צדקה פאר תפלת שחרית, פאר תפלת מנחה, ספר תהלים,

לערנען א מאמר וויסען בע"פ און חזר'ען בשבת הבאה, זעהן פועל'ן בא די בחורים מי זאהלען לאזען חזר'ען.

צי סי קומט דיר גרינג אויסחזר'ערן א מאמר?

לא ניסיתי.

האסט קיין מאהל ניט געחזר'ט?

פעם א' כאן בהישיבה.

צי סי איז דאמאהלסט אנגעקומען גרינג?

לא כ"כ.

ס'וואלט גאר גיווען גוט דו זאהלסט חזרען מארגען פאר זיך אליין, א פאר בחורים, וועט דאך זיין א טומעל, - מאנטיג האזרען א מאמר - .

האסט מסתמא פון די לערנען פארשליסען זאך אין א צימער אויף א האלבע שעה - צוואנציג מינוט, און לערנען א מאמר או לכה"פ סעיף פון א מאמר,

און משלים זיין באנאכט אויף מארגען ספר א מתהלים במשך פון מארגען - ניט היינט - ,

דער אויבערשטער זאהל העלפען אז דו זאהלסט זיין א ירא שמים חסיד ולמדן, און טאטע מאמע זאהלען פון דיר האבען נחת, אידישע נחת, חסידישע נחת, מתוך שמחה וכו' (בנוסח הברכה אינני זוכר בדיוק).

(הלשון כולו בלתי מוגה, והסדר בדיוק איני זוכר).

ד

יחידות לזקנתה של הכלה מרת ליבא שתחי' צויבל
קיץ תשל"ד

דער אויבערשטער זאל אייך בענשטען, מצליח זיין, זאל זיין דער עיקר דער טראגן אין א גוטע אופן, אין א לייכטן אופן, האבן א געזונטן קינד בעתו ובזמנו, און מגדל זיין איהם צוזאמען מיט די קינדער און צוזאמען מיט די מאן לתורה לחופה ולמעשים טובים ומתוך הרחבה, און אויכעט מעשה הצדקה וואס זי איז בכל דרכיך, ובפרט בנוגע צו דעם חינוך פון די קינדער, זאלן זיין חסידים יר"ש און לומדים און האבן פון זיי א סאך חסידישע נחת, און מיטנעמען דעם נחת געזונטערהייט און פריילעכערהייט.

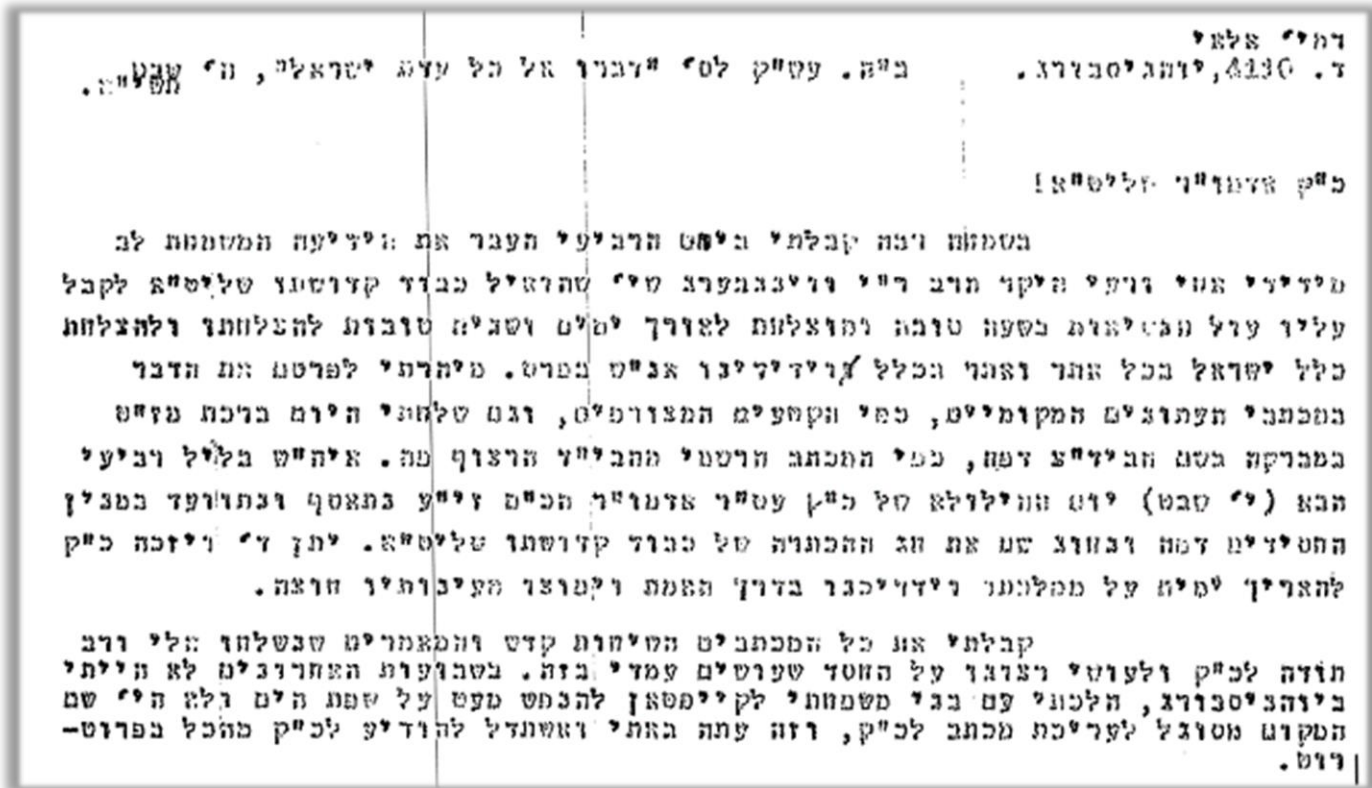
הקלטה מיחידות הנ"ל לשמיעה:

ה

מכתב מא"ז של החתן הרב ירמיי ע"ה אלאי

ה' שבט תשי"א

ירמיי אלאי

יהונתן סבורג

ב"ה. עש"ק לס' דברו אל כל עדת ישראל, ה' שבט תשי"א.

כ"ק אדמו"ר שליט"א!

בשמחה רבה קבלתי ביום הרביעי העבר את הידיעה המשמחת לב מידידי אחי ורעי היקר הרב ר"י וויינבערג שי' שהואיל כבוד קדושתו שליט"א לקבל עליו עול הנשיאות בשעה טובה ומוצלחת לאורך ימים ושנים טובות להצלחתו ולהצלחת כלל ישראל בכל אתר ואתר בכלל וידידינו אנ"ש בפרט. מיהרתי לפרסם את הדבר במכתבי העתונים המקומיים, כפי הקטעים המצורפים, וגם שלחתי היום ברכת מז"ט במברקה בשם הביד"צ דפה, כפי המכתב הרשמי מהביד"ר הצופה פה. איה"ש בליל רביעי הבא (י' שבט) יום ההילולא של כ"ק עט"ר אדמו"ר הכ"מ זי"ע נתאסף ונתועד במנין החסידים דפה ונחוג שם את חג ההכתרה של כבוד קדושתו שליט"א. יתן ד' ויוכה כ"ק להאריך ימים על ממלכתו וידיכנו בדרך האמת ויפוצו מעינותיו חוצה.

קבלתי את כל המכתבים השיחות קדש והמאמרים שנשלחו אלי ורב תודה לכ"ק ולעושי רצונו על החסד שעושים עמדי בזה. בשבועות האחרונים לא הייתי ביהונתן סבורג, הלכתי עם בני משפחתי לקייפטאן להנפש מעט על שפת הים ולא הי' שם המקום מסוגל לעריכת מכתב לכ"ק, וזה עתה באתי ואשתדל להודיע לכ"ק מהכל בפרוטרוט.

מברק ומכתב מהבד"צ של יוהנסבורג בראשות א"ז
של החתן הרב ירמיי' ע"ה אלאי

ה' שבט תשי"א

THIS SPACE FOR POST OFFICE USE ONLY.—HIERDIE RUIMTE SLEGS VIR POSKANTOORGEBRUIK.

No. _____

OVERSEAS TELEGRAM—BUI TELANDSE TELEGRAM

Traffic Serial Number. Verkeersvolgnommer.	Class. Klas.	Office of Origin. Kantoor van hierkoms.	Words. Woorde.	Date. Datum.	Code Time. Kodetyd.	Sent.—Oorgesels.
Route.—Roete		Service Instructions.—Diensaanwysings.				
RATE.—TARIEF.			TO.—AAN.			
-L/-			RABBI MENAHEM SCHNEERSON 770 EASTERNPARKWAY BROOKLYN-NEWYORK			
BIRCHOISEINU HALEVOVIOIS BIRCHAS MAZELTOV LEHISMANUSEI HACHASHUVOH LEMALOIS						
MEKOIM AVEISOV HAGEONIM VEHAZADIKIM NARGAM LEHAMSHICH AVEIDORCM HARDEISHO						
BECHIZUK HATORAH VEHAHADUS STOP YIZKEH LEHAGDIL TORAH ULEHAADIROH VEYOTUTZU						
MAYONISOV CHUTZO						
BETHDIN TZEDEK JOHANNESBURG						
PROFESOR LEVIYITZOHOK RABINOWITZ HARAVHOROSHI						
HARABONIM ISRAEL SOLOWITZIK SHLOMO ROSENZWEIG MICHEL KOSSOWSKY MOISHE SWIFT YIRMYER ALOY MAZKIR						

N.B.—If the sender's name with or without his address, is required to be included in the telegram delivered to the addressee, the particulars thereof, which are charged for, should be included in the body of the telegram immediately after the text.
L.W.—Indien verlang word dat die naam van die afzender, met of sonder sy adres, ingesluit moet word in die telegram wat aan die ontvanger afgelewer word, moet die besonderhede, waarvoor betaal moet word, onmiddellik na die inhoud van die telegram bygevoeg word.

Signature of Sender
Handtekening van afzender: I. Aloy,

Address
Adres: P.O. Box 411C, Johannesburg.

Not to be telegraphed.
Moet nie getelegrafeer word nie.

Telegraph Administrations and Companies are not responsible for losses arising from mutilation, delay or non-delivery of telegrams and this telegram is accepted only on that condition. This non-responsibility provision also applies to telegrams tendered to or delivered by Telegraph Administrations and Telegraph Companies by telephone over a private wire or any other means whatsoever.
Telegraaf Administrasies en Maatskappye is nie aanspreeklik vir verliese gelyk aan vernietiging, vertraging of nie-aflewering van telegramme nie, en slegs telegramme word aangenom op daardie voorwaarde. Hierdie bepaling word toegepas op telegramme wat per telefoon oor 'n private lyn, of op enige ander manier aangebied word aan of afgelewer word deur telegraaf-administrasies en maatskappye.

(P.T.O.—S.O.S.)

§ G.P.-S.3941—10-17-53—1,000,000. S.

T. 24

ב"ה. עש"ק בא, ה' שבט תשי"א.

להוד כבוד קדושת האדמו"ר הרב הגאון הצדיק,
שלשלת היוחסין, הרב ר' מנחם שניאורסאהן שליט"א,
700 איסטערן פארקוויי,
ניו-יארק.

שלום וברכה!

אתכבד בזה להודיע לכ"ק איך ששלחנו היום
על כתבתו מברקה בנוסח דלהלן:

"ברכותינו הלבביות ברכת מזל טוב להתמנונו
החשובה למלאת מקום אבותיו הגאונים הצדי
נבג"ם להמשיך עבודתם הקדושה בחיזוק התו
והיהדות. יזכה להגדיל תורה ולהאדירה
ויפוצו מעינותיו חוצה. בית דין צדק
יוהניסבורג: פרופיסור לוי יצחק רביצוב
הרב הראשי, הרבנים: י. סולוביציק, ש.
רוזנצביג, מ. קוסובסקי, מ. סוויפט, י.
אלאי, מזכיר."

צמבור 73,

מזכיר.

ברכותינו הלבביות ברכת מזל טוב להתמנונו החשובה למלאת מקום אבותיו הגאונים הצדיקים נבג"ם להמשיך
עבודתם הקדושה בחיזוק התורה והיהדות. יזכה להגדיל תורה ולהאדירה ויפוצו מעינותיו חוצה.

בית דין צדק יוהניסבורג:

פרופיסור לוי יצחק רבינוביץ, הרב הראשי,

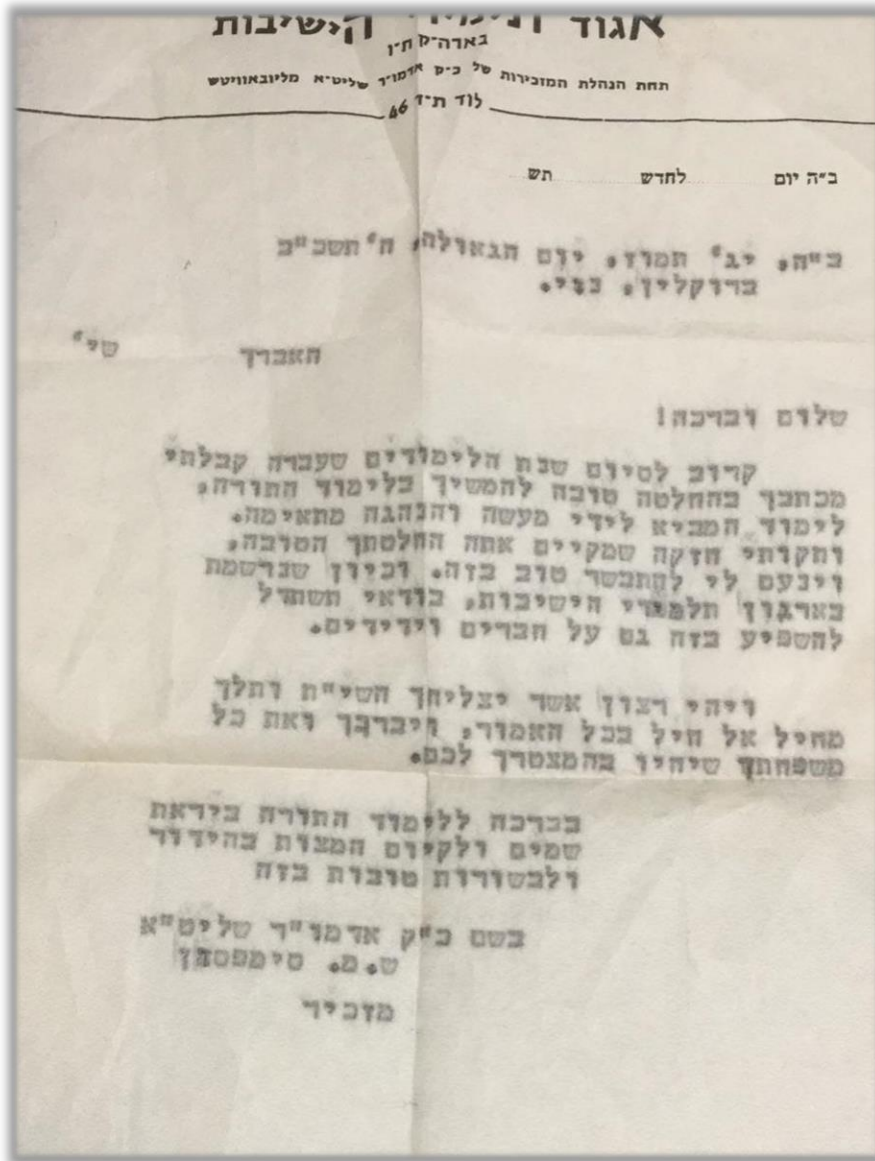
הרבנים: י. סולוביציק, ש. רוזנצביג, מ. קוסובסקי, מ. סוויפט,

י. אלאי, מזכיר.

ז

טופס מכתב הרבי שנשלח ע"י מנהלי את"ה לכל התלמידים הנרשמים בהאירגון

[זקנה של הכלה הרב אלימלך ע"ה צויבל הי' ממנהלים הראשיים בשלהי תשכ"ב]

ב"ה, יג' תמוז, יום הגאולה,
ה'תשכ"ב

ברוקלין, נ.י.

האברך שי'

שלום וברכה!

קרוב לסיום שנת הלימודים שעברה קבלתי מכתבך בהחלטה טובה להמשיך בלימוד התורה, לימוד המביא לידי מעשה והנהגה מתאימה. ותקותי חזקה שמקיים אתה החלטתך הטובה, וינעם לי להתבשר טוב בזה. וכיון שנרשמת באירגון תלמידי תורה, בודאי תשתדל להשפיע בזה גם על חברים וידידים.

ויהי רצון אשר יצליחך השי"ת ותלך מחיל אל חיל בכל האמור, ויברכך ואת כל משפחתך שיחיו בהמצטרך לכם.

בברכה ללימוד התורה ביראת שמים ולקיום המצות בהידור ולבשורות טובות בזה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
ש.מ. סימפסון
מזכיר

שער הגהות

א

הגהות על משיחות ש"פ אמור ערב ל"ג בעומר תש"נ

בס"ד. משיחות ש"פ אמור, ערב ל"ג בעומר ה'תש"נ.
א. בהתחלת פרשתנו מפרש רש"י "אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים".

ומקור הדברים — במסכת יבמות: "לא תאכלום כי שקץ הסי, לא תאכלום, להזהיר גדולים על הקטנים .. כל נפש מכם לא תאכל דם .. להזהיר גדולים על הקטנים .. אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים .. וצריכי, דאי אשמעינן שקצים משום דאיסורן במשהו .. ואי אשמעינן דם משום דאיכא כרת .. ואי אשמעינן הני תרתי משום דאיסורן שוה בכל .. ואי אשמעינן טומאת כהנים שאני משום דריבה בהן מצות יתרות .. צריכא". ומהם למדים הדין ד"להזהיר גדולים על הקטנים" בכל האיסורים שבתורה?

וצריך להבין:

כיון שחינוך הקטנים (התוכן ד"להזהיר גדולים על הקטנים") הו"ע הכי עיקרי, ובלשון הכתובי "חנוך לנער גוי" גם כי יזקין לא יסור ממנה", ועד שבוה תלוי ההמשך של עם ישראל מדור לדור עד סוף כל הדורות, ובלשון חז"לי "אם אין גדיים אין תיישים" — למה לא נאמר חיוב זה תיכף ובסמיכות למתן תורה, כי אם, לאחרי כו"כ פרשיות, ועדי קרוב לסיום ספר ויקרא¹⁰, וגם (בנדוד) בענין שאינו שוה בכל, כי אם בכהנים דוקא!?

ב. ויובן בהקדם ביאור הקשר והשייכות דתוכן הפרשה ("אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים") עם הזמן שבו קורין פרשה זו בתורה¹¹:

בנוגע לקביעות המועדים ופרשיות התורה כתב הטורי"י ש"לעולם קורין צו את אהרן קודם פסח בפשוטה, ובמעוברת מצורע, חוץ מבז"ח מעוברת שקורין אחרי מות קודם הפסח, ולעולם פי' וידבר שהיא תחלת הספר קודם עצרת". ולפי חשבון זה — פי' אמור היא לעולם בחודש אייר¹², שיחודו משאר חדשי השנה הוא במצות ספירת העומר, להיותו החודש היחיד שכל הימים שבו קשורים עם מצוה ז'¹³.

וענין זה מודגש גם בכך שמצות ספירת העומר נאמרה בפ' אמור — שבה נאמרה פרשת המועדים, החל מחג הפסח, ובהמשך לזה "והניף את העומר גוי ממחרת השבת גוי"¹⁴, "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום והקרכתם מנחה חדשה לה"¹⁵.

ממחרת השבת גוי

.. להיותו החודש היחיד שכל הימים שבו קשורים עם מצוה # מסוימת ומיוחדת

.. "והניף את העומר גוי ממחרת השבת גוי" ..

ויש לומר, שגם הענין ד"אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים" (המודגש בהשם דכללות הפרשה) קשור עם ספירת העומר:

התוכן דספירת העומר הוא ע"ד ובדוגמת ענין החינוך ("להזהיר גדולים על הקטנים") - החינוך דכללות עם ישראל כהכנה למתן תורה, שהרי, ביצי"מ היתה הלידה דכללות עם ישראלי, ולאח"ז הוצרך להיות ענין החינוך (בדוגמת החינוך דקטן) לקבלת התורה, כולל ובמיוחד התשוקה והגעגועים לקבלת התורה, עד כדי כך שסופרים את הימים מתי יבוא כבר יום החמישים שבו יקבלו התורה¹¹.

ודוגמתו בכל שנה ושנה - שספה"ע הוא חינוך והכנה להחידוש ד"זמן מתן תורתנו" בשנה ההיא באופן ד"מעלין¹² בקודש¹³, עד לתכלית השלימות בהחידוש דמתן תורה כפי שיתגלה לעתיד לבוא - "תורה חדשה מאתי תצא"¹⁴.

ג. הביאור הענין:

ה"חינוך" שבספירת העומר הוא לא רק בנוגע להתחלת העבודה בלבד (בדוגמת החינוך דקטן כפשוטו, כפי שהי' המעמד ומצב דבנ"י בצאתם ממצרים בפעם הראשונה), אלא כולל גם כל הדרגות שבעבודת האדם, בעילוי אחר עילוי (שבכל דרגא ה"ה בבחינת "קטן" שזקוק ל"חינוך" לגבי דרגא נעלית יותר), כמודגש בכך שהעבודה דספה"ע היא "ממחרת השבת", לאחרי ובהחשך להדילוג וקפיצה דחג הפסח ("על שם הדילוג והפסיחה"¹⁵), ומוסיף והולך באופן של דילוג וקפיצה¹⁶ מיום ליום, "שני ימים", "שלשה ימים" (לא המספר הסידורי, אלא המספר הכולל), עד לתכלית השלימות¹⁷.

ויש לומר, שבפסוק "וספרתם לכם גו' שבע שבתות תמימות תהיינה" מרומזת שלימות העבודה דכל בני"י - כידוע¹⁸ שנשמות ישראל נחלקים לשבעה סוגים, שבעת הקנים ד"מנורת זהב כולה"¹⁹, כנגד שבעת המדות²⁰, וע"י העבודה דספה"ע נעשים²¹ שבע שבתות תמימות תהיינה, שכל שבעת הסוגים דנש"י נעשים באופן ד"תמימות", ובאופן ד"וספרתם", "לשון בהירות, כמו אבן ספיר"²², ע"ד מ"ש²³ "יאירו שבעת הנרות"²⁴.

[ויש להוסיף, שהשלימות דבנ"י (ע"י העבודה דספה"ע) מרומזת גם בשמו של חודש אייר (החודש הקשור עם ספה"ע) - כידוע ש"אייר" ר"ת אברהם יצחק יעקב רחלני, היינו, שענינם של האבות והאמהות ניכר בגלוי אצל כל ישראל מצד שלימת עבודתם. גם "אייר" ר"ת "אניני הוי' רופאך"²⁵, רפואתו של הקב"ה שהיא באופן ש"כל המחלה גו' לא אשים עליך"²⁶ (מלכתחילה), היינו, שכל בני"י הם במעמד ומצב של שלימות הבריאות, בגשמיות וברוחניות גם יחד].

וענין זה מרומז גם ב"אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים"

ג. וי"ל גביאור הענין ..

.. אלא שייך וכולל גם כל הדרגות שבעבודת האדם ..

.. ומוסיף והולך באופן של וג"כ בדילוג וקפיצה מיום ליום ..

.. כנגד שבעת המדות שבלב כאו"א .. וע"י העבודה דספה"ע נעשים ה"שבע שבתות תמימות תהיינה", שכל שבעת הסוגים דנש"י נעשים באופן ד"תמימות", ובאופן ד"וספרתם", "לשון בהירות, כמו אבן ספיר", ע"ד וכמ"ש "יאירו שבעת הנירות".

.. החודש הקשור - כל יום שבו - עם ספה"ע ..

.. ניכר בגלוי אצל כל ישראל מצד שלימות עבודתם. גם ו"אייר" ג"כ ר"ת "אני הוי' רופאך" ..

שכל בניי הקטנים עם גדולים יי, נמצאים במעמד ומצב של "להזהיר" מלשון זוהר ואורי, ע"ד מ"שיי "והמשכילים יזהירו זוהר הרקיע" (לא רק זוהר ואור סתם, אלא גם "זהר הרקיע"), ואז רואים בגלוי שבחם של ישראל, כמרומו ב"אמור ואמרת" שהוא גם פלשון חשיבות ושבת, כדרשת חז"לי על הפסוקי "את ה' האמרת גו' וה' האמירך גו'", "אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם".

ד. ובכל זה ניסוסף עוד יותר בקביעות שנה זו — שיום הש"ק פ' אמור הוא ערב ל"ג בעומר:

"בל"ג בעומר כבר כל מדה כלולה מו' מלבד ספ"י ההוד שהיא בשבוע החמישית היא כלולה רק מן החמשה שנחשבים עיקר .. ואז תשלום וסוף לעיקר המדות, כי מבחי' הוד שבהוד ואילך לא נחשב מבחי' עיקר המדות, כי בחי' יסוד ומל' .. נבדלים מבחי' עצמות המדות כו"ם, היינו, שבל"ג בעומר נשלמת עיקר העבודה דספה"ע, "שבע שבתות תמימות תהיינה".

וכמודגש גם בנוגע להכנה למתן תורה — של"ג בעומר הוא יום ההילולא דרשב"י, שעל ידו נעשה הגילוי דפנימיות התורה, ועד לביטול המחיצה שבין נגלה דתורה לפנימיות התורה ("מחצתי" ואני ארפא"י), שזוהי השלימות דמ"ת שגם הענינים דפנימיות התורה נמשכים בגילוי, כמבואר במדרשי חז"לי שבזמן מ"ת ראו כל בני מעשה מרכבה, ובלשון הכתובי "ויראו את אלקי ישראל גו' כעצם השמים לטוהר", שזוהר"ע "זהר הרקיע", כפי שנמשך ומתגלה בפנימיות התורה המבארת הענינים דמעשה מרכבה, עד להכנה והשגה באופן ד"יתפרנסון"י, כמרומו בהמשך הכתובי "ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו", שראיית מעשה מרכבה חודרת בפנימיות עד שנעשית דם ובשר כבשרו (כדוגמת אכילה ושתי').

ויש להוסיף, שהשלימות דבניי ("שבע שבתות תמימות תהיינה") מודגשת גם בתוכנה של הספירה הפרטית דל"ג בעומר, "הוד שבהוד"י — שרואים בגלוי שכל בניי (שבעת המדות) הם במעמד ומצב דתכלית היופי, כהפירוש ד"הוד שבהוד" (גם) מלשון הוד והדר"י, שזהו תוכן הענין ד"אמור ואמרת (לשון חשיבות ושבת) להזהיר (לשון זהר ואור) גדולים על הקטנים".

וכל ענינים אלו מתחילים בערב ל"ג בעומר — ביום ל"ב בעומר, שסימנו "לב", שרומז על שלימות התורה, מבי ד"בראשית" עד לי ד"לעיני כל ישראל", וקביעותו ביום י"ז בחודש, הגימטריא ד"טוב"י.

ה. עפ"ז יש לבאר הטעם ש"להזהיר גדולים על הקטנים" לא

ע

.. לא רק זוהר ואור סתם, אלא גם "זהר הרקיע" ..

.. שהוא גם פלשון חשיבות ..

ד. ובכל זה ניסוסף עוד יותר ..

.. שבזמן מ"ת ראו כל בניי בגלוי מעשה המרכבה ..

מדיוק הלשון "להזהיר" .. הקטנים, ולא "לחנך", "להורות" וכיו"ב, משמע, שבענין זה נכלל לא רק החינוך, כפי המוכרח, אלא גם לפני משורת הדין, ועד לתכלית השלימות, שפועלים על הקטנים שיהיו במעמד ומצב של ("להזהיר", מלשון) זוהר ואור.

וכמודגש גם בתוכנו של הזמן שבו קורין פרשה זו בתורה — שקשור לא רק עם החינוך שבהתחלת העבודה, אלא גם (ובעיקר) עם שלימות העבודה, כנ"ל.

ולכן לא נאמר זה תיכף ובסמיכות למתן תורה — דכיון שאין זה (רק) החינוך המוכרח [ואדרבה: החינוך המוכרח הוא דבר הפשוט כלל] עד שאין צורך בציווי מן התורה, ומפורש בתורה בסגנון של סיפור דברים (במצע ^להנהגתו של אברהם אבינו: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו" ²], אלא כולל ³ תכלית השלימות בההשתדלות עם הקטנים, הרי מוצא ⁴ שאין הכרח שהתורה תקדים ענין זה ככל האפשרי, ואדרבה, לאחר שלימות העבודה בכל הפרשיות שלפניו, עד קרוב לסיום ספר ויקרא, באים גם להעילוי ד"להזהיר גדולים על הקטנים", שמורה על שלימות העבודה באופן של זוהר ואור.

ועפ"ז יומתק גם שענין זה נאמר בהציווי לכהנים, "אמור אל הכהנים" — שבזה מרומזו ששלימות זו היא מצד דרגא ⁵ עליתית יותר בעבודת ה', דרגת הכהונה.

ענין זה
אמור אל הכהנים
אמור אל הכהנים
אמור אל הכהנים
אמור אל הכהנים
אמור אל הכהנים

ו. ובעומק יותר:

ובהקדם הדיוק בלשון רש"י: "אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים" — דלכאורה, כיון שלשון הכתוב הוא "אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם", הי' צריך לכתוב "אמור גו' ואמרת", ⁶ ולמה מצרף ואחבר "אמור ואמרת" ללא הפסק ביניהם?

ויש לומר, שבזה מרומזו ש"אמור ואמרת" הם ענין אחד, היינו, שעבודתם של הגדולים עם הקטנים (שנלמדת מההוספה ד"ואמרת" על "אמור") אינה ענין בפ"ע מעבודתם של הגדולים עצמם, שנוסף על עבודתם בעצמם צריכים לעסוק גם בחינוך והשפעה על הקטנים, אלא הם ענין אחד, "אמור ואמרת", להזהיר גדולים על הקטנים, שהפעולה על הקטנים היא חלק משלימות עבודתם של הגדולים עצמם.

ובסגנון אחר קצת (בהמשך להאמור לעיל) — שעיקר ההדגשה ב"אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים" היא (לא כ"כ על החיוב דהתעסקות עם הקטנים כשלעצמו, אלא) על שליחות העבודה שמת-בטאת בהאחדות גדולים וקטנים (שהגדולים מתעסקים עם הקטנים), ובוזה גופא — לא רק השלימות דכלל ישראל (מצד הציווי "ואהבת

.. שבענין זה נכלל לא רק החינוך פפי המוכרח ..

.. שקשור לא רק עם החינוך שבהתחלת העבודה ..

.. החינוך המוכרח הוא דבר הפשוט כל-כך עד שאין צורך בציווי מן התורה ..

.. בנוגע לבהנהגתו של אברהם אבינו ..

.. אלא כולל גם תכלית השלימות בהשתדלות עם הקטנים, הרי מובן שאין הכרח שהתורה תקדים ענין זה ככל האפשרי, ואדרבה, דוקא לאחרי שלימות העבודה בכל הפרשיות שלפנ"ז, עד קרוב לסיום ספר ויקרא, באים גם להעילוי ..

ועפ"ז יומתק גם שענין זה נאמר בהציווי לכהנים, "אמור אל הכהנים" **שענינם לעשות, מכם, מכל בניי - אדם מקריב מכם קרבן לה'** - שבזה מרומז ששלימות זו היא מצד דרגא הכי נעלית יתבר בעבודת ה', דרגת הכהונה.

.. הי' צריך רש"י צריך לכתוב "אמור גו' ואמרת", **ולא ולמה מלצרף ומלחבר "אמור ואמרת" ללא הפסק ביניהם?**

ויש לומר, שבזה מרומז ש"אמור ואמרת" הם ענין אחד **ממש** ..

.. מעבודתם של הגדולים עצמם **בעצמם** ..

.. ענין אחד **ממש**, "אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים", שהפעולה על ובהקטנים היא חלק משלימות מעבודתם של הגדולים **עצמם**.

.. (שהגדולים מתעסקים עם הקטנים); ..

שהשלימות בעבודתו הפרטית ניכרת בהשפעתו אל הזולת, היינו, שמציאותו חדרה ביהדות וקדושה עד כדי כך שאור היהדות והקדושה "מתפשט" ו"יוצא" גם מאתנו הימנע מעולם המשפיע לעולם המקבל.

ויתירה מזה: ע"י ההשפעה על הקטנים ניתוסף עליו גדול יותר אצל הגדולים — "להזהיר גדולים על (ידי) הקטנים", שנמשך להם תוספת זוהר ואור — כי, פעולת החיבור וההתאחדות דגדולים וקטנים קשורה עם גילוי אור שלמעלה משניהם (הוי' אחדים), למעלה מההתחלקות והציור ד"גדולים ו"קטנים".

ועד"ז בנוגע לכללות פעולתם והשפעתם של בני בעולם — די"ל שגם זה בכלל "להזהיר גדולים על הקטנים", שמציאות העולם היא באופן של קטנות ("קטנים") לגבי (הגדלות) הבני ("גדולים"), ותפקידו של יהודי לברר ולזכך את העולם עד שיאיר ("להזהיר" מלשון זוהר ואור) באור הקדושה — שעניינה הוא חלק משלימות עבודתם של ישראל בעצמם, כיון ששלימות העבודה עם עצמו ניכרת בהיותו חדר בקדושה עד כדי כך שמתפשטת גם בעולם, ויתירה מזה, שעייז מאיר אצל גילוי אור נעלה יותר, כיון שע"י עבודתו לעשות לו ית' דירה בתחתונים, נעשה המשכת וגילוי מהותו ועצמותו ית'.

ז. ויש לומר שענין זה מרומז גם בהראשי תיבות ד"אמר ואמרת":

ידוע⁶⁰ ש"אמר" ר"ת. אש מים רוח, שהם ג' היסודות העיקריים דכללות הבריאה, כדאיתא בספר יצירה בתחלתו "בשלושים ושתים נתיבות פליאות חכמה חקק כו' וברא את עולמו", ומפרש של"ב הנתיבות הם "עשר ספירות בלי מה, ועשרים ושתים אותיות יסוד שלש אמות (אותיות אמ"ש), ושבע כפולות (אותיות בג"ד כפר"ת, שמקבלים דגוש ורפוא) ושתים עשרה פשוטות (שאר האותיות שאינם מקבלים דגוש ורפוא)", וממשיך לבארי" ש"שלש אמות אמ"ש בעולם אויר מים אש", שהם ג' היסודות העיקריים דכללות הבריאה.

והביאור בזה — כדאיתא בפרדסי⁶¹: "יש לשאול אחר שאמ"ש ר"ל אויר מים אש, למה לא נזכר בכל ספר יצירה יסוד העפר שהוא יסוד ד' אל הבריאה". .. והדבר הזה יובן במה שפי' חכמי המחקר שיסוד העפר עם היותו יסוד רביעי הוא כלל שלשה יסודות הראשונים שהם מים אש ואויר, ומהם נתהווה יסוד הד', ואמרו מופת לזה שאם ירתיח אדם כלי של מים על האש באופן שלא ישקטו ולא ינחו רתיחתיו לעולם, ואם יחסרו המים יוסיף עליהם עוד עד יעבור עליהם זמן מה, יתהווה בתוך המים עפרורית כדמות אבן .. ולהיות שהווייתו כדמות הרכבה כדפרישית, לכן לא נזכר בס"י אלא היסודות העיקריים שהם אויר מים אש. וכן בענין האצילות כולו נכלל בג' חלקים הללו שהם אויר קו הרחמים, מים קו החסד, אש קו הדין,

.. שהשלימות בעבודתו הפרטית ניכרת בהשפעתו אצל הזולת ..

.. "מתפשט" ו"יוצא" גם מחוץ הימנו מ, "עולם" המשפיע ל, "עולם" המקבל.

.. ניתוסף עילוי גדול יותר אצל הגדולים ..

.. שמציאות העולם היא באופן של קטנות ("קטנים") לגבי (הגדלות ד) בניי ("גדולים") ..

.. שענין שזה הוא חלק משלימות מעבודתם של ישראל בעצמם ..

.. שמתפשטת גם בעולם, ויתירה מזה, שעי"ז מאיר אצלן ובו גילוי אור נעלה יותר ..

ז. ואולי יש לומר ..

.. למה לא נזכר בכל ספר יצירה יסוד העפר שהוא יסוד ד' אל הבריאה .. [הקיף המילה "אל", וכתב ?]

ופעולת המלכות (יסוד הד') היא פעולה מורכבת משלשתן, וזה בענין הפעולות לא בענין האצילות."

ועפ"ז י"ל, שהאות תי"ו שניתוסף ב"אמרת" לגבי "אמר" רומזת ליסוד הרביעי (יסוד העפר), כידוע, שאות תי"ו, האות האחרונה דכ"ב אותיות, רומזת לספירת המלכות, הספירה האחרונה דעשר ספירות, שהיא כנגד יסוד העפר.

וזהו גם הפירוש ^{אמר} ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים" — כי, תוכן ההוספה ד"אמרת" לגבי "אמר", לא רק ג' היסודות (אמ"ר) אלא גם יסוד הרביעי (ת'), קשור עם ההשפעה אל המקבל ("להזהיר גדולים על הקטנים"), כידוע, שאצל המשפיע כשלעצמו ישנם רק ג' בחינות (חכמה בינה וז"א, ובהמדות עצמם — חסד גבורה ותפארת), ובחינה הרביעית (מלכות) היא כשניתוסף גם ההשפעה אל המקבלי.

ובזה מודגש עוד יותר ש"אמר ואמרת" הם ענין אחד, שההשפעה לבחי' המקבל אינה ענין בפ"ע, אלא חלק משלמות עבודתו (כנ"ל ס"ו) — כשם שיסוד הרביעי (בחי' המקבל) אינו יסוד בפ"ע, אלא מורכב מג' היסודות (בחי' המשפיע), כלומר, שלמות עבודתו (ג') שבאה לידי ביטוי בהמשכה למטה (ד'), וביחד עם זה, דוקא ע"י ההמשכה למטה (אף שלא נתחדש ענין בפ"ע) ניתוסף עליו גדול יותר, כנ"ל.

ח. ויש לקשר גם זה עם הקביעות דשבת פ' אמור בערב ל"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י:

לכל לראש בנוגע להדגשת אחדותם של ישראל ע"י פעולת הגדולים על הקטנים — כידוע שא' מעניניו העיקריים של רשב"י מודגש באמירת תורה" על הפסוקי "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד" (כמסופר בזהר"י, ומבואר בארוכה בדרושי חסידותי השניכות ענינו של רשב"י), שזהו"ע אחדותם של ישראל, אשר, עיקר הדגשת האחדות היא בחיבור ב' הקצוות דגדולים וקטנים ("להזהיר גדולים על הקטנים"), ע"י המשכת וגילוי בחי' שלמעלה משניהם. ויש לומר, שזהו א' הטעמים שמצינו במנהגי ישראל בל"ג בעומר הדגשה מיוחדת בנוגע לפעולות עם ילדי ישראל הקטנים, שבה מודגשת ביותר אחדותם של ישראל ("הקטנים עם הגדולים"), שבת אחים גם יחד."

ט. ונוסף לזה, גם אופן העבודה עם הקטנים שהו"ע אחד עם עבודת הגדולים עצמם, "אמור ואמרת" — מודגש במאמרו של רבי שמעון (סתם ר"ש הוא רשב"י) בפרק רביעי דאבות שלומדים בשבת.

ובהקדמה — שלימוד פרק רביעי דאבות בשבת הרביעיין מה-

ל"ג בעומר ה'תשפ"ג - שנת הקהל כ"ט

.. וזהו גם מהפירושים ב"אמר ואמרת ..

.. כידוע שאצל שבהמשפיע כשלעצמו ..

.. אלא חלק משלימות מעבודתו ..

.. כלומר, שלימות עבודתו ..

ח. ויש לקשר גם זה עם הקביעות **דשנה זו** דשבת פ' אמור בערב ל"ג בעומר ..

לכל לראש ..

.. כידוע שא' מעניניו העקריים **בלג בעומר** של רשב"י **מודגש הוא** באמירת תורה על הפסוק ..

.. ומבואר בארוכה בדרושי חסידות **השייכות לבענינו של רשב"י** ..

.. שלומדים בשבת **זוה**.

.. ובהקדמה שלימוד פרק רביעי דאבות בשבת הרביעית ..

שבתות שבין פסח לעצרת, מדגיש ענין ההשפעה אל המקבל (בחי' הרביעית). וכמודגש גם בהתחלת הפרק — "בן זומא אומר איזהו חכם כו' איזהו גבור כו' איזהו עשיר כו' איזהו מכובד כו'", שמדגיש לא רק ג' המעלות ד"חכם" "גבור" ו"עשיר", מעלות האדם כשלעצמו (בחי' המשפיע), אלא גם המעלה הרביעית, "מכובד", שאינה מעלת האדם כשלעצמו, אלא קשורה עם היחס וההשפעה אל המקבלי.

ובהמשך הפרקי מובא גם מאמרו של רשב"י — "רבי שמעון אומר שלשה כתרים הן, כתר תורה, וכתר כהונה, וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן":

לכאורה אינו מובן: כיון שמלבד ג' הכתרים חשיב גם "כתר שם טוב", ולא עוד אלא ש"עולה על גביהן" — הי' לו להזכירו גם במנין הכתרים, "ארבעה כתרים הן", ולמה כותב "שלשה כתרים הן"? והביאור בזה:

החילוק בין ג' הכתרים דתורה כהונה ומלכות לכתר שם טוב — שתורה כהונה ומלכות הם מעלות האדם כשלעצמו, ואילו "שם טוב" נעשה (בעיקר) ע"י הפעולה עם הזולת.

ומדגיש רבי שמעון שהפעולה עם הזולת (כתר שם טוב) אינה ענין בפ"ע, אלא חלק משלימות עבודתו (כתר תורה כתר כהונה וכתר מלכות) — "שלשה כתרים הן", ולא "ארבעה כתרים הן", כי הפעולה על הזולת היא תוצאה משלימות עבודתו כפי שנמשכת ובאה גם אצל המקבלי, ועי"ז ניתוסף עליו גדול יותר — "עולה על גביהן".

שם טוב עולה על גביהן

וענין זה מרומז גם בדיוק הלשון "כתר שם טוב עולה על גביהן" (ולא "למעלה מהן" וכיו"ב) — ד"ש לאמר, שנוסף לכך שהעילוי ("על" לה) דכתר שם טוב לגבי הג' כתרים הוא רק בהיותו לאחרי ההקדמה דתורה כהונה ומלכות ("על גביהן"), גם החציאות ד"כתר שם טוב" היא "על גביהן" דתורה כהונה ומלכות, כיון שהפעולה עם הזולת (כתר שם טוב) אינה עבודה בפ"ע, אלא המשך ותוצאה משלימות עבודתו בעצמו.

י. ויש להוסיף, שכללות הענין ד"אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים" הוא לא רק בנוגע לישראל (הן בנוגע להפעולה עם הקטנים שבישראל, והן בנוגע לכללות הפעולה דישראל בעולם), אלא גם בנוגע להקב"ה וישראל:

ובהקדמה — שתורתו של רשב"י על הפסוק "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", היא, לא רק בנוגע לאחדותם של ישראל, אלא שעי"ז ניתוסף גם בהאחדות של הקב"ה עם ישראל (שנקראים "אחים" להקב"ה), כמפורש בתורתו של רשב"י "קב"ה מהו אומר

לכאורה אינו מובן: כיון שמלבד ג' הכתרים חשיב גם יש "כתר שם טוב", ולא עוד אלא ש"עולה על גביהן" – הי' לו להזכירו גם במנין הכתרים, "ארבעה כתרים הן", ולמה כותב "שלושה כתרים הן"?

.. נעשה (בעיקר) ע"י הפעולה עם הזולת.

.. "שלושה כתרים הן", ולא "ארבעה כתרים הן" ..

.. ועי"ז נעשה עוד כתר וניתוסף עילוי גדול יותר ..

.. דיש לומה, שנוסף לכך ..

.. אלא גם המציאות ..

.. המשך ותוצאה משלימות מעבודתו בעצמו.

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, גם לאכללא עמהון שכינתא".

ומזה מוכן שגם הענין ד"אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים" (שקשור עם האחרות דגדולים וקטנים) שייך להקב"ה וישראלני - שהקב"ה מתעסק ומשתדל בטובתן של ישראל (שביחס אליו נקראים "קטנים", כמ"שיי "כי נער ישראל ואוהבהו") בכל המצטרך להם, ועד שכל הענינים דבניי יהיו באופן של זוהר ואור, ועי"ז ניתוסף כביכול אצל הקב"ה ("להזהיר גדולים"), כמרומז ב"אמור ואמרת", ע"פ "את ה' האמרת גו' וה' האמירך", שניתוסף (לא רק בשבתן של ישראל, "אני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם", אלא) גם בשבתו של הקב"ה, "אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם" (כנ"ל ס"ג).

כז"ל
כז"ל

זאת ועוד - שההתעסקות של הקב"ה עם בניי אינה ענין בפ"ע, אלא ענין אחד ("אמור ואמרת") עם מציאותו ית', כמודגש בדברי רשב"י "בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן .. ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן כו"י:

מדיוק הלשון "ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן" (ולא "ולכן כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן", וכיו"ב), משמע, שאין כוונתו של רשב"י לבאר שהטעם ש"בכל מקום שגלו שכינה עמהן" הוא בשביל התועלת שבדבר בנוגע לענין הגאולה (שע"י ש"בכל צרתם לו צר"י ימהר ויזדרז יותר לגאול אותם כדי שאף הוא יגאל עמהם) יי, אלא תוכן מאמרו של רשב"י הוא בנוגע לחביבותן של ישראל המודגשת בעצם העובדה שתמיד (באיזה מעמד ומצב שיהי, גלות או גאולה) נמצא הקב"ה עמהם - לא לשם איזו מטרה ותכלית, אלא מפני שהקב"ה וישראל הם מציאות אחת (ישראל וקב"ה כולא חדיי), שלכן, כשישראל נמצאים במקום ומצב מסויים, אזי בדרך חמילא (ללא צורך בפעולה מיוחדת) "שכינה עמהן".

כז"ל

כז"ל

ולהעיר גם משינויי הגירסאות בין הגמראי לעין יעקב: (א) בגמראי - נתפרש רק בנוגע לגלות מצרים וגלות בבל, "גלו למצרים שכינה עמהן שנאמר כו' גלו לבבל שכינה עמהן שנאמר כו", ואילו בעין יעקב מוסיף ומפרט בנוגע לכל ה' הגלויות - "גלו למצרים שכינה עמהם .. גלו לעילם שכינה עמהם .. גלו לבבלוי שכינה עמהם .. גלו לאדום שכינה עמהם". (ב) בשמו של בעל המאמר: בגמרא - "ר"ש בן יוחי" (חסר אל"ף), ובעין יעקב - "רבי שמעון בן יוחאי".

ויש לכאר הרמוז בדבר - שכיון שכלימוד עין יעקב מודגשת יותר אחדותם של ישראל, שגם ה"קטנים" (קטנים בידיעת התורה)

.. שייך להקב"ה וישראל – שהקב"ה מתעסק כביכול ומשתדל בטובתן של ישראל ..
.. כמרומוז ב"אמור ואמרת", ע"ד כדרז"ל "את ה' האמרת גו' וה' האמירך" ..
.. אלא ענין אחד ("אמור ואמרת") עם כביכול מציאותו ית' ..
.. משמע, שאין (עיקר) כוונתו של רשב"י לבאר לומר שהטעם ..
.. לא לשם לאיזו מטרה ותכלית ..
.. (ללא צורך בפעולה מיוחדת) "שכינה עמהן".
.. ואילו בעין יעקב מוסיף ומפרט בנוגע לכל ד' הגליות ..
.. ויש לבאר הרמז בדבר – שכיון שבלימוד עין יעקב מודגשת עוד יותר אחדותם של ישראל ..

שעת עתה לא הגיעו למעמד ומצב שיכולים ללמוד הסוגיות בגמרא,
מתאחדים עם ה"גדולים", ע"י שלומדים האגדותי שנלקטו מסוגיות
הש"ס ב"עין יעקב", לכן, בעין יעקב מודגשת יותר גם האחדות
דהקב"ה עם ישראל (גדול וקטנים) - בשתיים: (א) בהפירוט ש"שכינה
עמה" בכל אגלות, לא רק בגלות מצרים וגלות בבל, לא
גם בגלויות שלאח"ז, עד לגלות אדום, גלות חזקוני האחרון, גלות
הכי ירוד, קשה וארוך כר', ואעפ"כ, "גלו לאדום שכינה עמה"י, (ב)
בהדגשת האות אל"ף בשם (אביו של) ר"ש (רבי שמעון בן יוחאי),
שרומז על הגילוי דאלופו של עולם בגלות, שע"ז מהפכים "גולה"
ל"גאולה"י.

יא. מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל:

מיום הש"ק פ' אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים, ערב
ל"ג בעומר, יש הוראה ונתינת כח להוסיף ביתר שאת וביתר עוז
באחדותם של ישראל ("שבת אחים גם יחד") ע"י הפעולות ד"להזהיר
גדולים על הקטנים", מתחיל מחינוך בני ובנות ישראל הקטנים בשנים,
וכן הקטנים בידיעות, ע"י ההוספה בהפצת התורה והיהדות, ובמיוחד
הפצת המעיינות (דפנימיות התורה, תורתו של רשב"י, וכפי שנתבארה
בתורת החסידות) חוצה, בכל העולם כולו, כולל גם הפעולה על
אומות העולם בנוגע למצוות דידהו, שהעולם כולו יאיר ויזהיר באור
הקדושה"י.

ובודאי ינצלו ה"יום סגולה" דל"ג בעומר, יום שמחתו של
רשב"י, להוסיף בכל פעולות הנ"ל, כולל ובמיוחד ע"י עריכת
תהלוכות של ילדי ישראל - "שבת אחים גם יחד", יחד כל ילדי
ישראל - בכל קצוי תבל, "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"י,
ובאופן של פעולה נמשכת על הימים שלאח"ז, ומוסיף והולך, "ילכו
מחיל אל חיל"י, כמודגש גם בקיומן של אג"ת תהלוכות" שכאו"א
מישראל צ"ל תמיד בתנועה של הליכה.

גמ' 2

ויה"ר שבערב ל"ג בעומר יתגלה בפועל ממש ש"כדאי הוא רבי
שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק"י, דוחק הגלות, כאמרו "יכולני
לפטור את כל העולם כולו מן הדין"י (להיותו בדרגת "בני עלי"י, ו
ועד להדרגת א"חד"י הוא אנא הוא"י), ובמילא, רואים בפועל ובגלוי
א"א"י נגאלין שכינה עמה"י, ובמילא, תהי' הספירה דיום הל"ג
בעומר-לאחרי ביאת משיח צדקנו, מן התורה"י, ועאכו"כ הקרבת שתי
הלחם וכל שאר הקרבנות ("האמורים"י כאן .. (ו)האמורים בחומש
הפקודים", בפ' פינחס זה אליהו"י) דחג השבועות בביהמ"ק השלישי,
ביחד עם שלימות ההתאחדות והיתוד דהקב"ה וכנס"י"י - "לימות
המשיח יהיו נישואין"י, "ביום חתונתו זה מתן תורה וכיום שמחת
לבו זה בנין בית המקדש שיבנה כמהרה בימינו"י.

גמ' 3
ד
גמ' 4
גמ' 5

.. ש(לעת עתה) לא הגיעו ..

.. בכל ד' הגלויות ..

.. גלות הרביעי והאחרון ..

.. בשם (אביו של) ר"ש ..

.. כולל ובמיוחד ע"י עריכת תהלוכות של ילדי ישראל - "שבת אחים גם יחד" ..

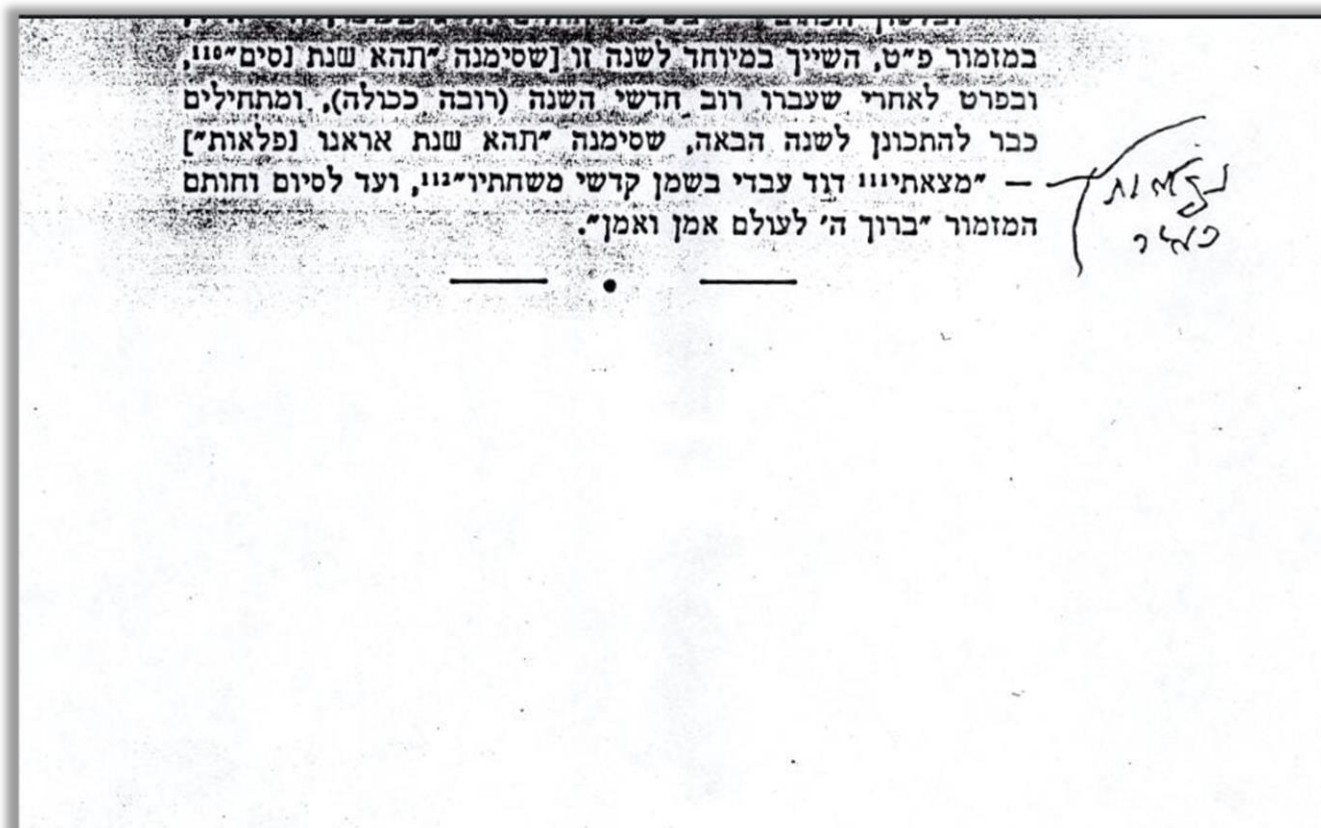
.. כמודגש גם בקיומן של ה"תהלוכות" שכאו"א מישראל צ"ל מהלך תמיד בתנועה של הליכה.

.. (להיותו בדרגת "בני עלי" ועד להדרגת דאם "חד הוא אנא הוא"), ובמילא, רואים בפועל ובגלוי ש"אף כשהן

נגאלין שכינה עמהן", ובמילא, תהי' הספירה דיום הל"ג בעומר - לאחר ביאת משיח צדקנו, וי"ל דאז תהי'

מן התורה ..

.. ד"לימות המשיח יהיו נישואין ..

.. "שסימנה "תהא שנת אראנו נפלאות" [נפלאות כאשר - מצאתי דוד עבדי ..

(1) קיד, סע"א ואילך.
 (2) שמיני יא, מב.
 (3) אחר יז, יב.
 (4) ולהעיר, שבפירוש רש"י על התורה הובאה דרשה זו ("להזהר גדולים על הקטנים") רק בבי מקומות, בפסוק "אמור ואמרת" ולפניו בפסוק "כל נפש מכס לא תאכל דם", ולא בפסוק "לא תאכלום כי שקץ הם" — ריש לומר, שהלימוד ע"פ פשוטו של מקרא (דרכו של רש"י בפירושו על התורה) הוא מיתורא דקרא: "כל נפש מכס לא תאכל דם", "אמור ואמרת" (שתי אמרות), משא"כ בפסוק "לא תאכלום כי שקץ הם", שאין יתור בכתוב*. וגם: הדרשה "לא תאכלום" (לאחרים), היא היפך משמעות הכתוב "לא תאכלום" (וראה שיחת ש"פ אמור תשמ"ח).

(*) והלימוד בגמרא (בשקצים ובדם) הוא חזק שהפסוק כולו מיותר — "קרא יתירא הוא, דהא כתיבי אזהרות הרבה גבי שקצים... גבי דם" (פרש"י יבמות שם).
 (5) ביאור הטעם שדין זה נלמד מגי מקומות אלו דוקא — ראה לקו"ש ח"ב ע' 679-80. ח"ז ע' 147 ואילך.
 (6) כי, מהטעמים דרין זה — ש"הקפידה תורה שלא ירגילו הקטן לעבור עבירות, וכשיגדיל יבקש לימודו" (תירומת הדשן פסקים סי' סב).
 (7) משלי כב, ו.
 (8) ירושלמי סנהדרין פ"י ה"ב. ועוד.
 (9) בפעם השלישית, שרק אז יכולים ללמוד מגי המקומות על שאר הענינים.
 (10) סיומו וחזתמו — "אלה המצוות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני".
 (11) ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב (רצו, א). "היום יום" ב' חשון. ובכ"מ.
 (12) אר"ח סתכ"ח.
 (13) משא"כ פ' קדושים שיכולה להיות גם בסיומו של חודש ניסן, ועאכ"כ פ' אחר ומצורע, שיכולות להיות לפני הפסח.
 (14) ראה אה"ת בהעלותך ע' שסו. לקו"ש ח"א ס"ע 263 ואילך. ועוד.
 (15) כג, יא.
 (16) שם, ט"ז.
 (17) ראה יחזקאל קאפיטל טו ובמפרשים שם. תו"א ר"פ וארא ובכ"מ.
 (18) ראה ר"ן סוף פסחים. ובהנסמן בלקו"ש חכ"ב ע' 114.
 (19) ברכות כח, א. וש"נ.
 (20) כידוע ש"בכל שנה ושנה יורד ומאיר... אור חדש ומחודש... עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה" (ראה אגה"ק סי"ד).
 (21) ישע"י נא, ד. ויק"ר פ"ג, ג.
 (22) פרש"י בא יב, יא.
 (23) ובהדגשה יתירה לפי מנהגנו שהתחלת הספירה בליל ב' הפסח היא בתפלת ערבית שלפני עריכת הסדר השני — דאף שיש מי שאומר שהבא בסוד ה' יש לספור אחר שגמר כל הסדר בח"ל" (סידור אדה"ז לפני ספה"ע), ומהטעמים לזה, כיון שספה"ע צ"ל "ממחרת יום טוב", מ"מ, מנהגנו לספור "תיכף אחר תפלת ערבית" ("מוקדם לברכה" — סידור אדה"ז שם), שבזה מודגש שהספירה שייכת לחג הפסח (ועד שלאחרי הספירה עורכים הסדר ואומרים "בעבור זה... בשעה שפסח מצה ומרור מונחים לפניך"), היינו, שהספירה עצמה היא באופן של דילוג וקפיצה.
 (24) כולל גם הפירוש הפנימי — "לפניך" מלשון פנימיות, ובדרגת הפנימיות עצמה — באופן ד"חונחיס", מלשון מנוחה והתיישבות.
 (25) ראה קונטרס משיחות ש"פ תו"מ ס"ג, וש"נ.
 (26) ובוה גופא — כפי שקשורה ופועלת בגדרי הזמן, "מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי" (מנחות טו, א. וש"נ), אשר, בכל שבוע חזור ומתחדש כללות ענין הזמן (לקו"ש שה"ש כה, סע"א. ובכ"מ). וראה לקמן הערה 28.

(ראה תניא אגה"ק סי"ד)

מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה

כ

(20) כידוע ש"בכל שנה ושנה יורד ומאיר... אור חדש ומחודש... עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה (ראה תניא אגה"ק סי"ד).

(23) ..ומהטעמים לזה בפנימיות, כיון..

26 לקריית ר"ס בהעלותך. ובכ"מ.
 27 זכרי' ד, ב.
 28 להעיר ששבעת המדות מכוונים גם לשבעת ימי בראשית, הכלולים כל המשך הומן דשית אלפי שנים דהרי עלמא עד לאלף השביעי (ראה רמב"ן בראשית ב, ג. סידור (עם דא"ח) שער התקיעות רמה, ד).
 29 לקריית אמור לה, ב. ובכ"מ.
 30 בהעלותך ח, ב.
 31 להעיר מהשייכות המטרה לספה"ע — שלמטרה יש מ"ס כלים נגד מ"ס שערי בינה והמטרה עצמה היא כנגד שער הנו"ן, ע"ד וברוגמת מ"ס ימי ספה"ע ושער הנו"ן דחג השבועות (ראה אוה"ת תרומה ע' איתצ ואילך).
 32 מאריא א, פד. מג"ע אופן קכא. ב"ש אה"ע סקכ"ו. ס"כ.
 33 בשלח טו, כו.
 34 ראה ח"י חת"ס לשבת קמו, ב. שער יששכר (להרה"צ כו' ממונקאטש) מאמר אייר ס"ג (בשם סה"ק).
 35 ל' הכתוב — תהלים קטו, יג.
 36 ראה לקריש ח"ו ע' 151 ואילך. וש"נ.
 37 דניאל יב, ג.
 38 ברכות ו, א.
 39 תבוא כו, יד"ח.
 40 סידור (עם דא"ח) שער הליג בעומר דש, א ואילך.
 41 ראה המשך חייב אדם לברך תרלי"ח פכ"ה.
 42 יש לומר ש"מחצתי ו)אני ארפא" שייך גם לכללות ענינו של חודש אייר — ר"ת "אני ה' רופאך".
 43 ראה שמר"ר פ"ג, ב. וש"נ.
 44 משפטים כד, יו"ד.
 45 תקירו ח"ו בסופו. וראה לקריש חכ"ד ע' 136 הערה 35. וש"נ.
 46 שם, יא.
 47 ולהרעות שהסדר דספירת העומר הוא מלמטה למעלה, ממלכות שבמלכות עד חסד שבחסד (ראה סידור האריז"ל. ועוד) — ל"ג בעומר הוא תפארת שבתפארת.
 48 ראה לקריש ח"ב ע' 173 ואילך.
 49 דצירוף שניהם — "לב" טוב" — עולה מ"ט, שרומו על השלימות דמ"ט ימי ספה"ע.
 50 כמורגש בכך שלא נאמר בלשון של איסור, בהתאם לדין ד"לא ליטמו (ליספו) להו בידים", אלא בלשון שמדגיש החיוב להתעסק עם הקטנים (ראה גם לקריש ח"ו ע' 151 ובהערה 24). וכפי שרואים במוחש שענין החינוך (ב"טור מרע"י) הוא (לא רק שלא ליספו להו בידים, אלא) גם בהפרשה מדבר האסור ב"אליה, עד כדי כך, שמחזקתם כאשר רואים אצל ילד נט"י לדבר בלתי רצוי, ועושים כל התלוי בהם שימשך אך ורק לדברים טובים.
 51 והר"ן שלא ליספו להו בידים — ה"ו איסור נוסף על הגדול, ועיקרו אינו מדין חינוך (ראה שו"ת חת"ס חא"ר ספ"ג. ועוד), שלכן, החיוב מן התורה הוא רק שלא להאכיל בידים, ולא להפרישו מאיסור, אף שמצד חינוך (לא מספיק שלא להאכילו בידים, אלא) בהכרח גם להפרישו מאיסור.
 52 ורא יח, יט.
 53 ובסמיכות לפרשיות בה"ב בחוקותי (ובפרט נשהן מחוברין): "בהר" — "כל המצוות נאמרו .. כללוחיהן ודקרוקיהן מסיני" (פרש"י ר"פ בהר), היינו, שהענין ד"סיני" חודר ומאיר בגלוי בכל פרטי ודקדוקי המצוות; ו"בחוקותי" — שכל עניני התוס"צ נעשים באופן של חקיקה, בדוגמת האותיות שכלוחות שהם מיני ובי, ובוה גופא — "בחוקותי תלכו", באופן של הליכה "מחיל אל חיל".
 54 דאף שכן הוא לשון הגמרא, הרי, כריבי מקומות לא מעתיק רש"י לשון הגמרא בדיוק, כי אם, בהתאם לפירוש פשוטו של מקרא, כמרוכר כמ"פ.
 55 שלכן נאמר ענין זה בפרשתנו, כג"ל ס"ה.
 56 קדושים יט, יח.

49) ואולי י"ל דצירוף שניהם ..

50) .. גם בהפרשה מדבר האסור בתפליה, עד כדי כך, שמזדעזעים כאשר רואים אצל ילד נט"י לדבר בלתי-רצוי, ועושים כל התלוי בהם בהגדולים שימשך אך ורק לדברים טובים.

51) .. אף שמצד חינוך (לא מספיק שלא להאכילו בידים, אלא) בהכרח גם להפרישו מאיסור.

53) .. (פרש"י ר"פ ריש פ בהר) ..

(57) ועד יומתק שההשפעה על הקטנים (כמובן הרחב) נכללת בלהחזיר גדולים על הקטנים שקאי על האיסור ליספו להו בידים — דיש לומר, שבוה מרומו עד כמה שייכת ההשפעה על הקטנים לעבודה שלג, שהעדר ההשפעה על הזולת חשובה (בדקות וזירות) כמו ליספו להו בידים.

(58) להעיר ש"אחד" בנימטרא יג — שרומו על יג מרה"ר שלמעלה ממרודה והנבלה.

(59) ראה לקר"ש ח"ו ע' 148 ואילך.

(60) ראה ספר הלוקטים (רא"ח להצ"צ) ערך אש מים רוח. וש"נ.

(61) פ"ג מ"ג.

(62) ועד"ו בכ"ב האותיות — שהקול המתחלק במבטא כ"ב האותיות כלול מג' הבחי' אש מים רוח, הינו, יסוד האש בא מבחי' חום הטכעי שבלב, ויסוד המים מהריאה ששואבת כל מיני לחלוות ומניפה על הלב לקרר, ובחי' רוח החיים ממוצע ביניהם, ועי"ו יוצא הקול מהריאה לקנה ומהקנה דרך ה' מוצאות הפה שמהם מתחלקים כ"ב האותיות (ראה אוה"ת יתרו ע' ב"תרפה).

(63) שער ט (המכריעין) פ"ג. הובא ונת' באוה"ת שם ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' לו ואילך. ובכ"מ.

(64) ועד ש"הכל ה"י מן העפר" (קהלת ג, כ).

(65) ראה ספר הערכים חב"ד מערכת אותיות התורה — ח"ו (ע' תנר ואילך). וש"נ.

(66) ראה לקר"ש חב"ו ע' 46. וש"נ.

(67) ולהעיר מהשייכות לתורש אייר, ר"ת אברהם יצחק יעקב ורחל — ד' רגלי המרכבה, לא רק ג' האבות (חגי"ת), בחי' המשפיע, אלא גם רחל (ספירת המלכות), בחי' המקבל*.

* ודונמתו בחימים טובים שנאמרו בפרשתנו — לא רק ג' הימים טובים פסח שבועות וסוכות, כנגד אברהם יצחק ויעקב, אלא גם היו"ש הרביעי, שמיניערצת, כנגד יוסף (בנה של רחל).

(68) נוסף על האמור לעיל (ס"ד) בנוגע לשלימות העבודה בכיור המדות עד להוד שבהוד.

(69) נוסף על כללות הענין דגילוי פנימיות התורה, ובאופן שפנימיות התורה מתאחדת עם נגלה דתורה, "מתחתי ואני ארפא" (כניל ס"ד) — ד"ל שוה"ע חיבור ואחרות "גדולים" ו"קטנים" שבתורה, "דבר גדול מעשה מרכבה, דבר קטן הוריות אבי ורבא" (סוכה כח, א).

(70) תהלים קלג, א.

(71) ח"ג נט, ריש ע"ב.

(72) ראה ד"ה שיר המעלות תשכ"ב (קונטרס ל"ג שנה זו). פ"ב. וש"נ.

(73) נוסף על כללות הענין דאהבת ישראל — כדברי רשב"י לתלמידיו "שנו מדותי, שמדוהי תרומות מתרומות מדותיו של רבי עקיבא" (ניטין סו, א), והרי מעניניו העיקריים של רבי עקיבא מאמרו ש"ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה" (תוי"כ ופרש"י קדושים יט, יח).

(74) ובוה נכללת גם הפעולה בעולם — כדאיאתא בנטרא (שבת לג, סע"ב) שלאחרי צאתו מן המערה שאל רשב"י "איכא מילתא דבעי לתיקוני כו", והתעסק בעצמו בתיקון העולם.

(75) ו"ל שמרומו בהריוק "הנה מה טוב ומה נעים גוי", שרומו לבחי' מ"ה, נקודת היהדות, שכלל ישראל (גדולים וקטנים) בשוה.

(76) ראה ספר "בין פסח לשבועות" פ"ח סל"ג. פ"ט ס"ח"ט. וש"נ.

(77) פרש"י שבועות ב, ב (ד"ה משמו). הקדמת הרמב"ם לפיה"מ (ד"ה הפרק הששי). ועור.

(78) להעיר מהמבואר בכתבי הארז"ל (שער מאמר רז"ל ולקוטי הש"ס לאבות) שד' הענינים חכם גבור עשיר ומכובד הם כנגד ד' אותיות שם הוי", שענינם בספירות חכמה בינה תפארת ומלכות. וראה בארוכה סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 446 ואילך.

(79) משנה יג.

(80) ראה גם ביאורים לפרקי אבות ע' 132 ואילך.

(81) וע"ד שבספר יצירה נזכרו רק ג' יסודות, כי, יסוד הרביעי הוא תוצאה משלשתם, כנ"ל ס"ו.

(82) ח"ג נ, ב. ועור.

(57) .. שייכת ההשפעה על הקטנים לעבודה שלג הגדולים, שהעדר ההשפעה על הזולת חשובה (בדקות וזירות) כמו ליספו להו בידים.

(73) .. ש"ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה" ..

(74) .. והתעסק בעצמו בתיקון העולם.

- (83) מסיף על כללות הענין ד'מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל, "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות" (שמור פ"ל, ט).
- (84) הושע יא, א. וראה לקו"ש חכ"א ע' 20. וש"נ.
- (85) מגילה כט, א.
- (86) סג, ט. וראה זח"א קכ, ב.
- (87) ובפרט שיש מקום לומר להימך - שכאשר "שכינה עמה" במצור הגלות, מונבלת היא (כביכול) בגור העולם הגלות, ובמילא, מתחשבים ב"קיצים", ברעת ב"ד של מעלה וכו', משא"כ כשהשכינה תשאר למעלה, למעלה מכל עניני הגבלה, תבוא גם הגאולה באופן שלמעלה ממורידה הגבלה, "מדלג על הקץ".
- (88) ראה זח"ג עג, א.
- (89) הגירסא הנפוצה בגמרא שלפנינו, אף שישנם כמה שינויי גירסאות, כמצויין בדקדוקי סופרים.
- (90) בבבלי. אבל בירושלמי (תענית ספ"א) "הני ר' שמעון בן יוחי בכל מקום שגלו ישראל גלת השכינה עמה, גלו למצרים וגלת השכינה עמה .. גלו לבבל וגלת השכינה עמה .. גלו למדי וגלת השכינה עמה .. גלו ליון וגלת השכינה עמה .. גלו לרומי וגלת השכינה עמה" (וראה לקמן הערה 94).
- (91) בעץ יוסף שם: "נראה שצ"ל מהופך, גלו לבבל כו' גלו לעולם כו', שעולם הוא מדי .. ומבבל יצאו למדי". וכ"ה הסדר בספרי (ס"ט מסעי'): "גלו לבבל כו' גלו לעולם כו'".
- (92) להעיר מאנה"ק (סכ"ג) "פנימיות התורה שהיא אגדה שבסי ע"י (עין יעקב) שרוב סודות התורה גנוזין בה". ח"ל שבו מודגש גם החיבור דפנימיות התורה ונגלה דתורה, "גדול" ו"קטן" שבתורה, כגיל הערה 69.
- (93) ובפרט שכטוע לגלות בכל אין החידוש גדול כל כך - כידוע שמעמדה ומצבה של ספירת המלכות (שכינה) בגלות בכל הי' באופן נעלה יותר מאשר בזמן בית שני (ראה ע"ח שער מיעוט הירח פ"ב).
- (94) והטעם שבירושלמי (שבהערה 90) מוסיף ומפרט יותר* גם מ"עין יעקב" - יש לומר, שבירושלמי מודגש כחם של ישראל להתגבר על קשי הגלות בגלוי יותר מאשר בתלמוד בבלי (עליו נאמר "במחשכים הושיבני זה תלמודה של בבלי"), ולכן יכולים וצריכים להאריך ולפרט ביותר** בנוגע למעמד ומצב הגלות, כדי לזרז שיעשו ישראל תשובה, כפי שמסיים בהמשך הסוגיא בענין התשובה: "אמרין לוי אימת (מתי יהי' קץ הפלאות), אמר לון אימת דאתון בעיי הוא בעי (מתי שאתם רוצים גם הוא רוצה), אמרו לו מי מעכב, אמר לון השוכה, (כדכתיב) שובו אתיו".
- ועפ"ז יש לבאר גם שאר השינויים בין הבבלי לירושלמי: (א) בבבלי - מאמר זה הובא במסכת מגילה, ובירושלמי - במסכת תענית. (ב) בבבלי מקדים "וב וראה כמה חביבין ישראל", ומסיים "ואף כשהן נגאלין שכינה עמהן", משא"כ בירושלמי - כי: בירושלמי שמודגש בגלוי יותר כחם של ישראל להתגבר על קשי הגלות - יכולים (וצריכים) לומר זה גם במסכת תענית, תוקף הגלות, ולא עוד אלא שגם במצב זה אין צורך להדגיש החביבות דישראל מצד עצמם שאינה תלוי' בעבודתם, אלא מספיק ג' כחם של ישראל ע"י עבודת התשובה; משא"כ בבבלי - יכולים לומר זה רק במסכת מגילה ששייכת לנאולה (אם כי במעמד ומצב ש"אכתי עברי אחשוורוש אנן"), וגם במצב זה יש צורך בהדגשת החביבות דישראל מצד עצמם מציאותם שאינה תלוי' בעבודת התשובה.
- (*) היפך הכלל שדרך הבבלי להאריך יותר מהירושלמי (ראה חינוך בהקדמתו סוף קסע הא' לקו"ש חכ"ד ע' 168 ואילך).
- (**) ובהמשך הסוגיא: "אמר להן (ישע"י לישראל) אמר שומר אתא בוקר וגם לילה, אמרו לו וגם לילה", "בתמי", חס ושלום שאחר הגלות יהי' עוד גלות* (קרבן העדה), כלומר, שמפרט ביותר בענין הגלות, עד להדגשת שלילת האפשרות לעוד גלות ח"ו.
- (95) ראה ויק"ר ספ"ב. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ובכ"מ.
- (96) ובהדגשה יחירה בקביעות שנה זו של"ג בעומר חל ביום הראשון בשבוע - יום אחרי, "הקביה יחיד בעולמי" (בראשית א, ה ובפרש"י).
- (97) כידוע שצוה שכל בני ישראל ישמחו בשמחתו (פע"ח שער ספ"ה פ"ו. ובכ"מ), ועד שהקפיד על אי' שאמר "נחם" (פ"ד שה"י נוהג בכל השנה) ביום שמחתו (פע"ח שם. הובא

Handwritten note: (א) (ב) (ג)

Handwritten numbers: 13 and 94

(94) .. אלא מספיק גם כחם של ישראל ע"י עבודת התשובה; משא"כ בבבלי - יכולים לומר זה רק במסכת מגילה ושמחה ..

(97) ועד שהקפיד על אי' שאמר "נחם" (כפי אף שהי' נוהג כן בכל השנה) ביום שמחתו ..

ב

מענות על שאלות המניחים להליקוט שי"ל לש"פ לך תש"מ
(משיחות כ' מנ"א ומוצש"ק ראה תשל"ח ושמחת בית השואבה תשכ"ד)
נדפס לאח"ז בלקו"ש חט"ו עמ' 100 ואילך

ב"ה. לפי ההערה שהוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א בגאלי (ל - אינו מוסבר כ"כ מה זה נובע להחירוץ שבהשיחה, משא"כ גלעיל (סוף גאלי ג) מקסים בפססות על הי' החוי"ס, ובפרט בסוף סעיף ד' (גאלי ד) "דבערי הגבעונים בכלל לא הי' קנין דכיבוש מלחמה". ואולי להוסיף ~~בפססות~~ בסוף הערה הנ"ל כדלקמן:

(א) אבל אין לתרץ כן לכאורה לפי ביאור החוי"ס (כנ"ל סוס"ב. ס"ד), כי מחילה כרתו אתם בריח "להיותם שוים להם ובעלי בריח" כו" (רמב"ן סופטים כ, יא) ורק אח"כ כשנודע מהערמתם עשאו לחוטבי עצים ושואבי מים-כבשום לעבדים-(וראה רמב"ם הל' מלכים פ"ו ה"ה. ובארוכה בלח"מ שם. ועוד). וא"כ קנו ארצם בחזקה (מדעת הנוחן) שהי' לפנ"ד (תיכף כשהשלימו אתם).

משא"כ להמבואר בפנים דחלות הקדושה הוא רק כאשר הוא ע"פ ציווי ה' ובכניסה ראשונה הי' רק ע"י כבוש, הרי מובן דאף אם מקודם הי' חזקה מדעת הנותן אי"ז נובע ~~לפסס~~ להקדושה כ"א כשנשתעבדו נעשית חלות קדושה על ארצם כי נקנית ע"י כבוש.

ב. אפשר להוסיף שוה"ג ~~לפסס~~ לסוף הערה הנ"ל: נקנית ארצם כו*.)
* להעיר ~~מסוגל~~ ירושלמי שביעית (פ"ו ה"א) "מעלי מסיין..כמי שנחכשו", ובמפרשים שם. וראה אנציקלופדי' תלמודית שם (ע' רב), וש"נ.

ג. אם אפשר להוסיף הערה בגאלי ז' במקום הערה 51 ע"פ מ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א:

51) ומש"כ הרמב"ם (הל' תרומות פ"א ה"ב) "ומפני זה חלק יהושע ובית דינו כל א"י לשבטים אע"פ שלא נכבשה כדי שלא יהי' כיבוש יחיד כשיעלה כל שבט ושבט ויכבוש חלקו" - היינו להיות נקרא א"ג כדי שיהגו בו כל המצות" (לסוף הרמב"ם שם), שחיוב המצות נעשה בכל מקום לאחר שנכבש המקום ~~בכ"ב~~ בבוש רבים וחלקו (דאלת"ה לא נתחייבו בכהנ"ל עד לאחר שנכבשה בסוף ימי דוד), אבל ענין הקדושה נעשה תיכף בכיבוש יריחו.

[מ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א לברר באנציקלופדיא תלמודית - שם לא מצאנו שקו"ס בזה אם נתחייבו בכל מקום תיכף לאחר כיבוש וחילוק המקום, או רק לאחר כיבוש כל הארץ. והלשון בכ"מ הוא שנתחייבו לאחר י"ד שנה של כיבוש וחילוק (או ירושה וישיבה). ירושלמי שביעית רפ"ו אבות-כס לא נתחייבו אלא לאחר ארבע עשרה שנה שבע

וקראו א"י
לש"פ
א"י

150
1294

ה' 5
1294
ה' 5
1294

1881
1881

ב"ה. לפי ההערה שהוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א בגאלי ו' – אינו מוסבר כ"כ מה זה נוגע להתירוץ שזוהי **מסקנא** שבהשיחה, דלעיל (סוף גאלי ג) מקשים בפשטות על תי' התוי"ט, ובפרט בסוף סעיף ד' (גאלי ד) "דבערי הגבעונים בכלל לא הי' קנין דכיבוש מלחמה". ואולי להוסיף בסוף הערה הנ"ל כדלקמן:

(א) אבל אין לתרץ כן לכאורה לפי ביאור התוי"ט כו' (כנ"ל סוס"ב. ס"ד), כי מתחילה כרתו אתם ברית "להיותם שוים להם ובעלי ברית כו' **ופשיטא שלא לקנות ארצם**" (רמב"ן שופטים כ, יא) ורק אח"כ כשנודע מהערמתם עשאים לחוטבי עצים ושואבי מים – כבשום לעבדים – (וראה רמב"ם הל' מלכים פ"ו ה"ה. ובארוכה בלח"מ שם. ועוד). וא"כ קנו ארצם בחזקה (מדעת הנותן) שהי' לפנ"ז (תיכף כשהשלימו אתם).

[הקיף המילים "אבל אין לתרץ כן" עד "להיותם שוים להם ובעלי ברית", עשה חץ וכתב:]

ה"ז קושיא על התוי"ט ומאי קמ"ל

[הקיף המילים "שהי' לפנ"ז" וכתב:]

!?

משא"כ להמבואר בפנים דחלות הקדושה הוא רק כאשר הוא ע"פ ציווי ה', ובכניסה ראשונה הי' רק ע"י כבוש, הרי מובן דאף אם מקודם הי' חזקה מדעת הנותן אי"ז נוגע להקדושה כ"א כשנשתעבדו נעשית חלות קדושה על ארצם כי נקנית ע"י כבוש.

[הקיף המילה "מקודם" וכתב:]

?

ב. אם אפשר להוסיף שוה"ג לסוף הערה הנ"ל: נקנית ארצם כו' (*).

(* להעיר פסוגיית המירושמי שביעית (פ"ו ה"א) "מעלי מסין . . כמי שנתכבשו", ובמפרשים שם. וראה אנציקלופדי' תלמודית שם (ע' רב), וש"נ.

ג. אם אפשר להוסיף הערה בגאלי ז' במקום הערה 51 ע"פ מ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א:

51) ומש"כ הרמב"ם (הל' תרומות פ"א ה"ב) "ומפני זה חלק יהושע ובית דינו כל א"י לשבטים אע"פ שלא נכבשה כדי שלא יהי' כיבוש יחיד כשיעלה כל שבט ושבט ויכבוש חלקו" – היינו להיות "נקרא א"י כדי שינהגו בו כל המצות" (לשון הרמב"ם שם), שחיוב המצות נעשה בכל מקום לאחר שנכבש המקום בכיבוש רבים וחלקו (דאלת"ה לא נתחייבו בכהנ"ל עד לאחר שנכבשה בסוף ימי דוד ובכו"כ מקומות מפורש דלאחר יד דכבשו וחלקו נתחייבו), אבל ענין הקדושה נעשה תיכף בכיבוש יריחו.

[והמשיך המשך ההערה:]

[מ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א לברר באנציקלופדיא תלמודית – שם לא מצאנו שקו"ט בזה אם נתחייבו בכל מקום תיכף לאחר כיבוש וחילוק המקום, או רק לאחר כיבוש כל הארץ. והלשון בכ"מ הוא שנתחייבו לאחר י"ד שנה של כיבוש וחילוק (או ירושה וישיבה).

ובאחרונים בלירושלמי שביעית רפ"ו : אבותיכם לא נתחייבו אלא לאחר ארבע עשרה שנה שבע

שכבשו ושבע שחלקו אבל אחס כיון שנכנסתם נתחייבו. אבותיכם לא נתחייבו עד
 שעה שקנו כולה אבל אחס ראשון ראשון קונה ומתחייב [ירושלמי הנ"ל הובא בצפע"נ
 עה"ת (הנ"ל בתחילת השיחה): ונ"מ בירושלמי פ"ו דשביעית ופ"א דקדושין וברמב"ם
 פ"א מהל' תרומות דכיבוש א"י דוקא אם נכבשה הכל וחלקו אז מתקדש ובלא זה לא,
 נכבוש שני גם מצצה ע"ש. וכ"כ בצפע"נ לרמב"ם שם פ"א ה"ה; וכ"כ דמבואר בירושלמי
 שביעית פ"ו דבבית ראשון כל זמן שלא נכבשה כל הארץ לא נתקדשה. [ובנוגע להשאלה
 שכל הארץ לא נכבשה עד סוף ימי דוד, מתרצים (באחרונים לירושלמי שם) ע"פ דברי
 הרמב"ם הנ"ל דכיון שיהושע ובית דינו חלקו כל א"י לשבטים נק' כבר שקנו כולה"
 (בסוף י"ד שנה). ^{ורא} ~~וכן משמע בצפע"נ לרמב"ם הל' תרומות פ"א ה"ב (מצד"ב צילגם)~~
 בסופו (ג, ד). ונתחלת הביאור (ג, א) כתב: ואף דעדיין לא נתקדשה מ"כ הא מבואר
 בירושלמי חלה פ"ב ה"א דלאחר כבוש זכו למפרע. ולכך הוי כמו שכבשו יהושע כו'.
 ולכאורה י"ל שתלוי בחילוק הטעם ^{א"כ} ~~שהובא שם~~ שלא נתחייבו בתרו"מ עד לאחר
 ירושה וישיבה: להטעם כיון דכתיב דגנך חבואת זרעך המיוחדת לך" עד שיבא כ"א
 את שלו" (רש"י כתובות כה, סע"א ד"ה ולא. נדה מז, א, ד"ה ולא) נתחייבו בכל מקום
 אחר כיבוש וחילוק המקום (ונעשה "זרעך המיוחדת לך"). להטעם "לפי סדר המעשרות
 תלוי במנין שנות השמיטה ושמיטות לא מנו אלא משכבשו וחלקו" (טעם ב' ברש"י
 כתובות שם) וכך להטעם "דכתיב עשר תעשר וכתיב בתרי' במקום אשר יבחר עד שנבחרה
 שילה לא נתחייבו והיינו לאחר כיבוש וחילוק" ~~פפפפפפפפפפפפ~~ (רש"י ב"מ פט, א
 ד"ה נתחייבו) מובן שרק לאחר י"ד שנה נתחייבו בכל המקומות ולא לפני"ז.
 אולם ברמב"ם לא הובא בכלל שנתחייבו רק לאחר ~~פפפפפפפפפפ~~ י"ד שנה
 דכיבוש וחילוק, ורק כתב (כנ"ל - בהל' תרומות שם) "ארץ ישראל האמורה ~~ה~~
 בכל מקום היא בארצות שכבשן מלך ישראל כו' כיבוש רבים אבל פפפפ יחיד כו' ^א ~~א~~ ^א
 שהלכו וכבשו/ אינו נקרא א"י כדי שינהגו בו כל המצות". וא"כ י"ל שלדעת
 הרמב"ם נתחייבו בכל מקום לאחר שכבשו וחילקו המקום.

וא"כ

שכבשו ושבע שחילקו אבל אתם כיון שנכנסתם נתחייבו. אבותיכם לא נתחייבו עד שעה שקנו כולה אבל אתם ראשון ראשון קונה ומתחייב [ירושלמי הנ"ל הובא בצפע"נ עה"ת (הנ"ל בתחילת השיחה): ונ"מ דעיינ בירושלמי פ"ו דשביעית ופ"א דקדושין וברמב"ם פ"א מהל' תרומות דכיבוש א"י דוקא אם נכבשה הכל וחלקו או נתקדש ובלא זה לא, וכבוש שני גם מקצת ע"ש. וכ"כ בצפע"נ לרמב"ם שם פ"א ה"ה: וכ"כ דמבואר בירושלמי שביעית פ"ו דבבית ראשון כל זמן שלא נכבשה כל הארץ לא נתקדשה]. [ובנוגע להשאלה שכל הארץ לא נכבשה עד סוף ימי דוד, מתרצים (באחרונים לירושלמי שם) ע"פ דברי הרמב"ם הנ"ל דכיון שיהושע ובית דינו חלקו כל א"י לשבטים נק' כבר „שקנו כולה" (בסוף י"ד שנה). וכן משמע ב' וראה צפע"נ לרמב"ם הל' תרומות פ"א ה"ב (מצו"ב צילום), בסופו (ג, ד). ואכ"מ. ובתחילת הביאור (ג, א) כתב: ואף דעדיין לא נתקדשה מ"מ הא מבואר בירושלמי חלה פ"ב ה"א דלאחר כבוש זכו למפרע. ולכך הוי כמו שכבשו יהושע כו'].

ולכאורה י"ל שתלוי בחילוק הטעמים לזה שלא נתחייבו בתרו"מ עד לאחר ירושה וישיבה: להטעם כיון "דכתיב דגנך תבואת זרעך המיוחדת לך" "עד שיבא כ"א את שלו" (רש"י כתובות כה, סע"א ד"ה ולא. נדה מז, א, ד"ה ולא) נתחייבו בכל מקום אחר כיבוש וחילוק המקום (ונעשה "זרעך המיוחדת לך"). להטעם "לפי שסדר המעשרות תלוי במנין שנות השמיטה ושמיטות לא מנו אלא משכבשו וחלקו" (טעם ב' ברש"י כתובות שם) וכן להטעם "דכתיב עשר תעשר וכתוב בתרי' במקום אשר יבחר עד שנבחרה שילה לא נתחייבו והיינו לאחר כיבוש וחילוק" (רש"י ב"מ פט, א ד"ה נתחייבו) מובן שרק לאחר י"ד שנה נתחייבו בכל המקומות ולא לפנ"ז.

אולם ברמב"ם לא הובא בכלל שנתחייבו רק לאחר י"ד שנה דכיבוש וחילוק, ורק כתב (כנ"ל – בהל' תרומות שם) "ארץ ישראל האמורה בכל מקום היא בארצות שכבשן מלך ישראל כו' כיבוש רבים אבל יחיד כו' או שבט שהלכו וכבשו כו' אינו נקרא א"י כדי שינהגו בו כל המצות". וא"כ י"ל שלדעת הרמב"ם נתחייבו בכל מקום לאחר שנכבש וחילקו המקום].

אהרן איז געווען אוהב שלום ורודף שלום (אבות פ"א מי"ב). דערציילט ער אין אדר"נ (פי"ב) וועגן דעם סדר הנהגה פון אהרן'ען, אז בשעת ער האט געזעהן "שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה", פלעגט ער גיין צו יעדער איינעם פון זיי און דערציילן אים ווי דעם צווייטן פארדריסט וואס ער איז צוקריגט מיט אים, און דורך דעם האט ער געמאכט שלום צווישן זיי.

ווי מען לערנט דעם סיפור בפשטות, קומט אויס, אז אהרן האט געזאגט א דבר שאינו אמת ח"ו צוליב הבאת שלום. ווארום "מותר לשנות מפני דרכי שלום". דער אמת איז, אז אהרן האט ניט געזאגט קיין דבר שקר ח"ו, נאר ער האט דערציילט יעדער איינעם די הנהגה של חברו ווי זי איז מצד פנימיות לבבו, וואס מצד פנימיות הלב וויל דאך יעדער איז זיין בשלום מיט אלע אידן (כמוכן מפסק הרמב"ם הל' גרושין ספ"ב). אבער ווי מען לערנט דעם סיפור בהשקפה ראשונה, קוקט אויס, אז אהרן האט געזאגט א דבר שקר ח"ו, צוליב הבאת שלום.

איז די הנהגה פון אהרן (ווי זי קוקט אויס בהשקפה ראשונה), איז דא איינער וואס פירט זיך אין אזא הנהגה (אבער ניט צוליב הבאת שלום, נאר) בכדי צו צו פועלן אז מען זאל ניט צושטעלן דעם ווארט "כהלכה" – וואס דאס בריינגט צו היפך פון הבאת שלום, וכמדובר כמה פעמים, אז דער הירוס המחיצה שבין ישראל לעמים מאכט א מחיצה (ופירוד הלבבות ומחלוקת) צווישן אידן.

ווי איז זיענעמסר הנהגה -

אזוי ווי עס זיינען דא צוויי רבנים בעלי השפעה ..

.. איז מינענען אוועק צו יעדער איינעם פון זיי און דערציילט אַ שקר אז דער צווייטער רב האט שוין מסכים ..

.. ווארום מען וועט דאך וויסן אז די הסכמה פון יעדער איינעם איז געקומען בלויז מצד דעם וואס מען האט אים אויסגענארט אז דער צווייטער האט שוין מסכים געווען - פונדעסטוועגן, פרובט מען זיך ..

.. קיין ארט ניט אז די רבנים הנ"ל זאלן ..

.. "כהלכה" איז געווען מיוסד אויך אויף דעם דין פון "ערקתא דמסאנא" (ראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ה ה"ב ובכ"מ שם). אפילו ווען עס וואלט זיך גערעט ניט וועגן אן ערנעסטר זאך נאר וועגן אן וואס הגם אז "ערקתא דמסאנא" וואס איז א מנהג ..

.. מוסר נפש זיין בפועל אויך דעם. דכמו"כ עד"ז הוא בנדו"ד ..

.. וועגן וואס עס פאר ..

.. צו מוסר נפש זיין: בפועל

[אזוי ווי "ערקתא דמסאנא" איז זייער א שארפער ווארט, האב איך זיך משתמט געווען די גאנצע צייט צו דערמאנען דאס, האפענדיק, אז אויך אן דעם וועט עס העלפן. ובפרט, אז איך האב דערמאנט כמה פעמים, אז דאס איז אז ענין וואס איז פארבונדן מיט אלע ג' עבירות: ע"ז, ג"ע און שפיכת דמים. אבער די רבנים הנ"ל, האבן יע געזאגט אז דאס איז א ענין פון "ערקתא דמסאנא".]

- 1 -

אז מען זאל ניט שרייבן "כהלכה" נאר מען זאל שרייבן "מדור דור" - ווארום (אפילו לדברי אלו הטועים אז צוליב דעם צצצצצצצצ אז דער ענין הגיור זאל זיין כדבעי איז מספיק אויך אן אנדער נוסח, איז) וויבאלד אז מען וויל ניט צושטעלן דעם ווארט "כהלכה", איז דאך די איינגעשפארטקייט אויף ניט אצט אננעמען בשום אופן דבר הוי' זו הלכה, פארבלייבט נאך אלץ דער גדה פון "ערקתא דמסאנא".

ואעפ"י אז דאס איז א דבר הפשוט (כנ"ל) אז די רבנים הנ"ל קענען ניט בשום אופן מסכים זיין אז עס זאל ניט שטיין "כהלכה" - פונדעסטוועגן, פרובט מען זיך בכל מיני אמתלאות צו זאגן אז זיי האבן מסכים געווען ה"ו על הנ"ל. ויהי רצון, אז די אלע וועלכע פצ ביז איצטער האבן געטאן כל המיני אמתלאות ותחבולות צו מהרס זיין די מחיצה שבין ישראל לעמים, זאלן זיי חשובה טאן,

און אז גאר בקרוב ממש זאל מען צושטעלן דעם ווארט "כהלכה", וכאמור לעיל, אז דורך דעם חיזוק המחיצה שבין ישראל לעמים, וועט בטל ווערן די מחיצות צווישן איין אידן און א צווייטן, און ווי עס שטייט אין פרשת פנחס (וואס מען גייט ליינען צו מנחה) אז דוקא צוליב דעם "בקנאו את קנאתי" איז "הנני נותן לו את בריתי שלום", וואס דאס איז אויך א כלי המחזיק ברכה, וכמרו"ל לא מצא הקב"ה כלי פנח המחזיק ברכה לישראל אלא השלום, וכמבואר בתניא (פרק לב) אז "כולנו כאחד" איז א כלי צו "ברכנו אבינו".

.. ניט אנעמען בשום אופן דבר הוי' זו הלכה, פארבלייבט נאך אלץ איז דאס דער גדה דין פון "ערקתא דמסאנא".

ואעפ"י אז דאס איז א דבר הפשוט (כנ"ל), אז די רבנים הנ"ל קענען ..

.. פרובט מען זיך בכל מיני אמתלאות צו אפנארען און זאגן אז זיי האבן עס איז דא א רב וואס איז ר"ל, מסכים געווען ה"ו על הנ"ל.

ככל הנראה העתקה מהגהה שני'
(יש לציין שהשינויים לא הוכנסו בשיחה הנדפסת)

בס"ד, קטע משיחה ש"פ בלק, השל"ד.

... ועפ"י האמור לעיל בהמעלה דבני ישראל - איז מובן בארץ מער, אויף וויפל ס'איז אפגעטרעגט צו זאגן אויף א אינו יהודי אדער איז א יהודי, און דאס גיט צו א הוספות הסברה אין דעם הכרח אז מען זאל צושטעלן דעם ווארט "כהלכה", אז דוקא בשעת אימבער איז זיך מנייח כהלכה - דאך דוקא ווערט ער דעם א איד. "מניח", איז דאך די איינציגערעקייט אויף ניט אננעמען דבר הוי' וואס מען זאל דער געזעצטער דבר הוי' - זיינען פאראן אבער אזוינע וואס זוכן כל המיני המצאות ותחבולות, אז מען זאל ניט צושטעלן ת"ו דעם ווארט "כהלכה", ביז אז לאחרונה זיינען זיי געפאלן אויף א גאר ווילדער המצאה: זיך בכל אופן צו זאגן אז עס איז דא פ' רב וואס איז, ר"ל, וואס איז זייער הנהגה - מסכים על אופן.

אזוי ווי עס זיינען דא רבנים בעלי השמעה, וואס יעדערער פון זיי זאגט בכלי חזקת אז מען זאל צושטעלן דעם ווארט "כהלכה", איז מען ארויף צו זאגן אז מען זאל דערציילט א שיקו אז א צווייטער רב האט מסכים געווען. אז מען דארף ניט צושטעלן דעם ווארט "כהלכה" (און ס'איז גענוג אז עס זאל שטיין "מדור דור", וכיו"ב), רעכענדיק, אז דורך דעם וואס יעדער איינער פון זיי וועט הערן אז דער צווייטער האט שוין מסכים געווען, דעם אויף ער מסכים זיין. במצות ארויסן איין אידן איז א צווייטן.

ואעפ"י אז סוכ"ס וועט נחגלה ווערן קלונג ברביס, ווארום מען וועט דאך וויסן אז ער האט גענארט אז דער צווייטער האט מסכים געווען - אונדערשטודען, פרובט מען זיך צו טאן את הנ"ל, בכדי אז דערווילע עב"מ זאל זיין א בלבול המוחות וכו'. ^{ההצדק מ"ט ישראל עלי הלוח, וכמבואר במניא (פרק לב) אז "כולנו כאחד"}

איז א כלי ע"י "כרובין אביב" וואס אין אמת'ן האט גאר קיין ארט ניט אז רבנים זאלן מסכים זיין אז עס זאל שטיין "מדור דור" וכיו"ב. ווארום זייער תביעה אז מען זאל צושטעלן דעם ווארט "כהלכה" איז געווען מיט און אויף אויף דעם דין פון "ערקתא דמסאנא" (ראה למטה ח"י מסות פ"ה ה"ב ובכ"ט ש"ס). אפילו ווען עס וואלט זיך גערעט ניט וועגן אן ערנסטער זאך נאר וועגן אן "ערקתא דמסאנא" וואס איז א מנהג בעלמא - וויבאלד אבער, אז די כוונה דערביי איז "להעביר על הדת", איז מען מחוייב זיך מוסר נפש זיין בפועל אויף דעם. עד"ז הוא בנדו"ד: וויבאלד אז עס רעדט זיך צי מען זאל אננעמען דבר הוי' זו הלכה אדער ה"ו ניט אננעמען - איז קיין נפ"מ ניט וועגן וואס פאר א הלכה עס רעדט זיך, און אפילו ווען דאס וואלט זיך גערעדט וועגן אזא ענין וואס איז ניט פארבונדן מיט די ג' עבירות - איז מען מחוייב זיך צו מוסר נפש זיין בפועל.

* אצט א נ"ס וואס איז טיך מאנה וויף יתב' ופ' יתירה,
(אס מין נאמט ניט אן ת"פ און מין נאמט)

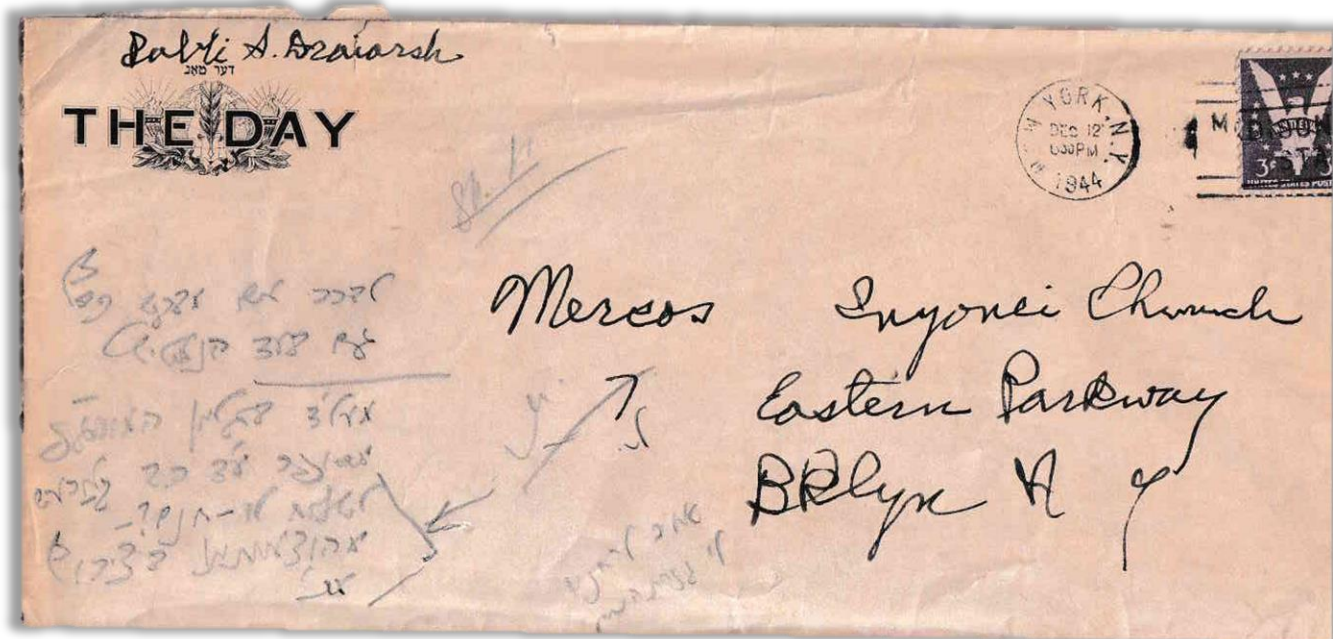
שער מענות וכת"ק

א

לקראת חנוכה שנת תש"ה, שלח הרבי הודעה לעיתון היומי "דער טאג", על פרסום מרכז לעניני חינוך. בגליון העיתון שבה פרסמו את הודעת הרבי, נכתב שם בצד השני של העמוד, מאמר על החיילים היהודים שביקרו אצל הרב דוד קארעש מקולומביא בדרום קרוליינה.

במעטפה הנמצאת למטה רשם הרבי לברר אודות הכסף שצריך לשלם בשביל המודעה של מל"ח,

והרבי גם רצה ליצור קשר עם הרב קארעש, בכדי לדעת אם הוא זקוק לקובצי המל"ח וכדומה.

לברר אם מבקש כסף גם בעד הנאטיץ¹

מעל"ד בגליון המוסג"פ מסופר ע"ד רב קארעש²

לשלוח לו - חנם? - מהוצאותינו בצירוף מכ'

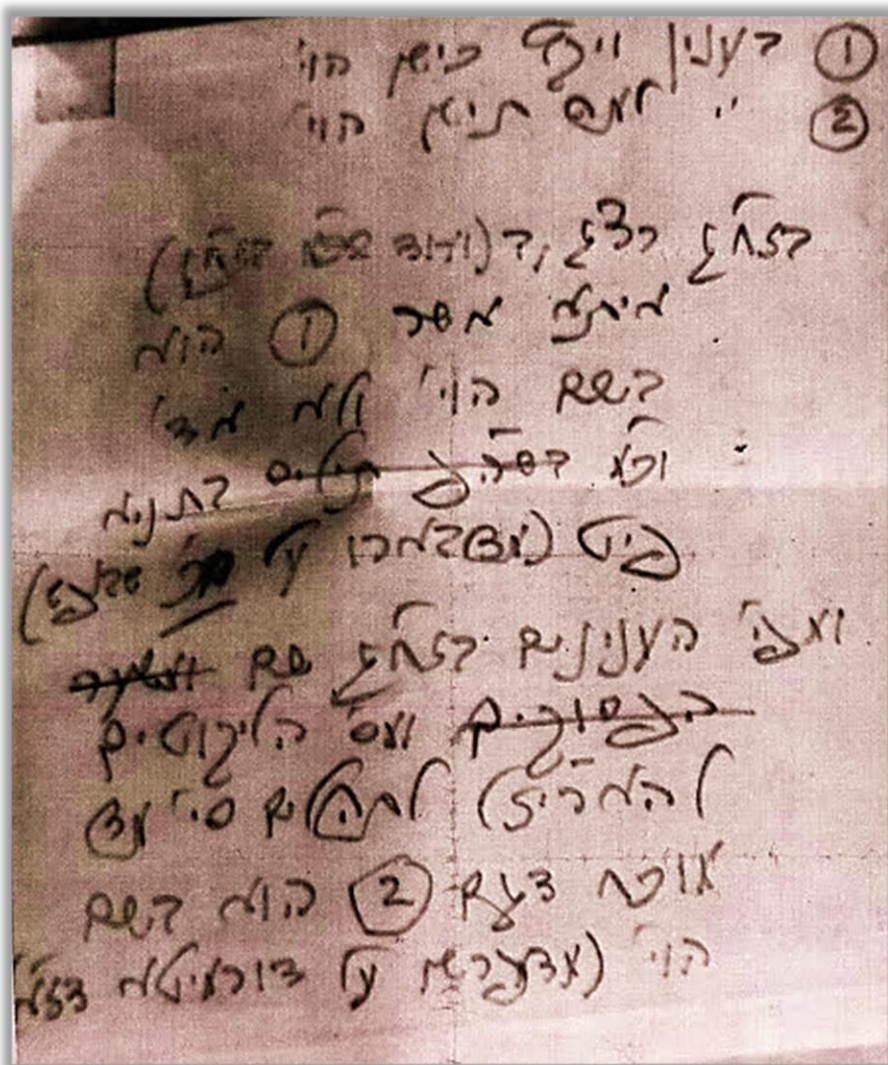
(1) = Notice.

(2) ר' דוד קארעש, שוחט ורב בעיר קולומביא והגלילות. צילום הגליון בעמ' הבא.

ב

[ט"ו אד"ר, תשי"ט]

מענה לר' משה פינחס הכהן כ"ץ ששאל במש"כ במאמר ד"ה איתא במדרש תהלים (סה"מ תש"ח ע' 272 ואילך): "ולכן כתיב ויקץ כישן הוי' וכתוב עורה למה תישן הוי'", והרי בפסוק נאמר בשם אדנות. (נדפס באגרות-קודש חי"ח ע' רכב):

(1) בענין ויקץ כישן הוי'

(2) " למה תישן הוי'

בזח"ג רצג, ב (ועוד בכ"מ בזח"ג) איתא אשר (1) הוא בשם הוי' ולא אד' וכ"מ בשה"פ תילים בתניא פי"ט (מדבארו על חכ' שבנפש)

ומפי' הענינים בזח"ג שם ומושער הפסוקים ומס' הליקוטים להאריז"ל לתהלים סי' מד מוכח דגם (2) הוא בשם הוי' (מדפרשו על דורמיטא דז"א)

ג

[ה' מרחשון, תשכ"ב]

מענה לר"מ מענטליק, ר"י כהן, ור"ד ראסקין שכתבו:

"כ"ק אדמו"ר שליט"א

אודות החברות בנגלה ובדא"ח מהתל' שבאו מאה"ק ת"ו.

דיברנו עמהם בנגלה ובדא"ח, וכפי שהתדברנו בינינו, אנו חושבים שלטובת החבורות כאן, תלמידי החבורות בנגלה יהיו: נחום שטערנבערג. אהרן הלפערין. יעקב צירקוס. יוסף הומינער. אשר לעמיל כהן. (גם בלוד, היו תלמידים אלו בחבורה של נגלה. הת' אשר לעמיל לא הי' בחבורה) ותלמידי החבורה בדא"ח יהיו: מיכה שטיינמאנץ. משה ליפשי. בנימין מזרחי. (תלמידים אלו היו גם בלוד – בחסידות) אלימלך צוויבעל, נחום קאפלאן. – הת' אלימלך ונחום, בלוד היו בחבורה של נגלה, אך להיות שלא כל התל' שבחבורה מתאימים כ"כ לומר שיעור בדא"ח, לכן אנו חושבים שבכדי לחזק החבורה בדא"ח, לצרף גם ב' תלמידים אלו בחבורה זו. בכלל בין כל הת' נחשבים הת' נחום שטערנבערג ואלימלך צוויבעל לבעלי כשרון מציון. ולכן חשבנו שאחד מהם יהי' בנגלה ואחד בדא"ח. (הת' אלימלך צוויבעל ונחום קאפלאן מסכימים להיות בחבורה של דא"ח.)

הננו לשאול אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות כל זה.

כשיהי' המענה, נדבר עם הת' יחיו, שיבחרו באיזה מאמרים ילמדו בזמן ההוספה. וגם איזה מסכתא ילמדו בחבורה של נגלה. " (מהעתקה):

שייך להנהלה (שבטח מתחשבים – בכלל – עם הכלל, במקום שלבו חפץ)

ד

[ערב חג השבועות, תשכ"ז]

מענה לא' מאנ"ש ששאל ע"ד אחיו בן 21, האם לעשות שידוך בכדי שיוכל להשיג ניירות (מהעתקה):

באם השידוך טוב מצד עצמו ואביהם שי' מסכים ג"כ ע"ז – יתעניין בהנ"ל.

אבל אין להיות מושפע בזה מענין הניירות כפשוט.

ולפלא גדול על שאלות כאלה. אזכיר עה"צ

להתזיר המצו"ב

ה

[לאחר ל"ג בעומר, תשל"ו]

מענה להמניחים (מהעתקה):

אמרתי וכו"כ פעמים: כוונת העתקה שיבינו תוכן המדובר –

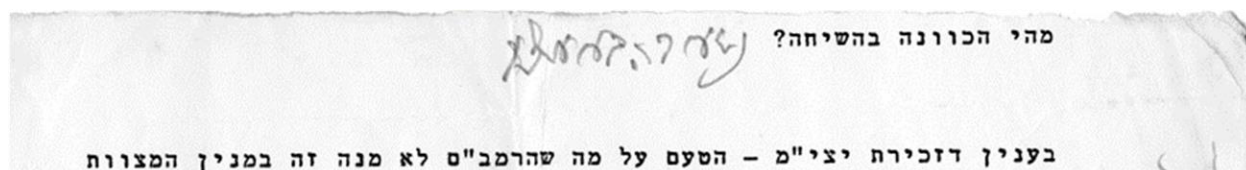
א תשורה משמחת נישואין של חנן הלוי ואיידל דינה לאבאקאווסקי

ולא דיוק בהעתק מלה במלה, שבמילא אי"ז כלל שיחה לקריאה, כ"א רשימת העתקת תיבות, ומוכרח – באם צורך בהעתק, ובשלילת פרסום שאין ידיעה בלה"ק וכו' – שיועתק חפשית וע"י זה שיודע לה"ק ודקדוקה וסגנון מכ' תורה (ולא דמכ"ע).

ו

[לאחר י"א ניסן, תשמ"ב]

מענה להמניחים בקשר לשיחת י"א ניסן תשמ"ב:

נשארה באמצע

[באחרון של פסח סיים הרבי הביאור שהתחיל בי"א ניסן]

ז

[כסלו, תשמ"ט]

מענה להמניחים (מהעתקה):

החלטה "מוזרה" להתחיל כל ר"ד שבשביל המכ"ע – שבהבא לקמן הוא מאמר חסידות

וה"תועלת" בנוגע להפצה חוצה מובנת

[כמה פעמים העירותי עד"ז?]

ח

[ו' ניסן, תשמ"ט]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית בקשר למכתב התעוררות לקראת יום הבהיר י"א ניסן, ע"ד קיום הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א (מהעתקה):

ויה"ר שתהא פעולה נמשכת, אזכיר עה"צ

ט

[ז' ניסן, תשמ"ט]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על מכתבם בקשר לתהלוכת 40 הטנקים לרגל יום הבהיר י"א ניסן, שתצא ביום חמישי ח' ניסן (מהעתקה):

ויה"ר שיהא בהצלחה רבה וזכות הרבים מסייעתם

אזכיר עה"צ

י

[י"ד אייר, תשמ"ט]

מענה להנהלת ישיבת תו"ת המרכזית על דו"ח התועדות עם תלמידי הישיבה ביום חמישי ו' אייר – בהמשך להמענה שקיבלו (ליקוט מענות קודש מילואים ח"א ע' 24) בקשר להתועדות שערכו לרגל ב' אייר (מהעתקה):

ויהא פעולה נמשכת אזכיר עה"צ

יא

[לאחר ש"פ בחוקותי, כ"ב אייר, תשמ"ט]

מענה להגבאים דבית הכנסת ובית המדרש 770 – בהמשך להמענה שקיבלו על דו"ח "סדר ניגונים וחזרת דא"ח" שנערך בש"פ בחוקותי: "בטח כ"ז בהסכמת הרבנים שליט"א" (ליקוט מענות קודש מילואים ח"א ע' 21), והוראתו הק' שההסכמה תהי' בכתב. בהמשך לזה, הכניסו את הסכמת הרבנים בכתב (מהעתקה):

נתקבל ויהא בהצלחה רבה אזכיר עה"צ

יב

[שלהי אייר, תשמ"ט]

מענה להשלוחים דלאס אנדזשעלעס על דו"ח (מהעתקה):

נת' ות"ח ותהא פעולה נמשכת אזעה"צ

יג

[י"ד סיון, תשמ"ט]

מענה לר' פרץ אוריאל בלוי – ספרן "ספריית חב"ד" בירושלים עיה"ק – בקשר להדפסת מהדורא מיוחדת של ס' התניא עם ציון ה"מורה-שיעור" על הגליון (מהעתקה):

צ"ל בהסכמת קה"ת – ובאם תהא צריך להרחיק מהפנים ככל האפשרי [תוכן חלק מהמענה נדפס בעבר, ובזה מתפרסם מתוקן ובשלימותו].

י

[ועש"ק נשא, י"ג סיון, תשמ"ט]

מענה לא' התמימים הלומד בישיבת תו"ת "חובבי תורה" (מהעתקה):

כדעת הנהלת הישיבה בה למד עד עתה בדיקת התפילין והמזוזות אזכיר עה"צ
[המענה נכתב ביום שישי לפני הדלקת הנרות].

טו

[כ"ו סיון, תשמ"ט]

מענה לא' שכתב שמצב רוחו הוא בעליות וירידות, וזה גורם לו לחלישות בעבודת השם (מהעתקה):

זה משך שנים רבות שהמצב כנ"ל, ומה פתאום שהדבר גורם וכו' אלא שהיצה"ר מכסה עוה"פ. [ה"ה זקן וכסיל
כהפס"ד בתוה"ק]

וימשיכו לבש"ט, אזכיר עה"צ

טז

[סביבות ש"פ קרח, ה' תמוז, תשמ"ט]

מענה למערכת "הערות וביאורים" היו"ל ע"י תלמידי ישיבת "אהלי תורה" – בקשר לגליון החמש מאות
שי"ל לש"פ קרח (מהעתקה):

ויהא בשעטו"מ, אזכיר עה"צ

יז

[ט' תמוז, תשמ"ט]

מענה לא' שכתב שיש לו בעיות עם הילדים (מהעתקה):

שמיעת עשה"ד?, אזכיר עה"צ

יח

[מוצש"ק חו"ב, י"ב תמוז, תשמ"ט]

מענה להר"ר ב"צ הגר מצאצאי הרה"ק ר' דוד הגר מזבלטוב בקשר לחידוש השושילתא זבלטוב-קוסוב על
ידו, וגם ביקש שינתן לו מכתב (מהעתקה):

ישאלו ויסבירו שבכתב אין נהוג כלל

ואין צורך מכבר ישנה ההבטחה (מנשיאי תורת החסידות) שסו"ס יד החסידים על העליונה

[וראה גם בוידאו ממחרתו י"ג תמוז בעת חלוקת דולרים]

יט

[לאחר ש"פ חו"ב, י"ב תמוז, תשמ"ט]

מענה להשליח ר' מנחם מענדל ראסקין על דו"ח בקשר ל"ב תמוז (מהעתקה):

נת' ות"ח ותהא פעולה נמשכת ובהוספה. אזכיר עה"צ.

כ

[י"ד תמוז, תשמ"ט]

מענה לתלמידים השלוחים לשיבת תו"ת ברינא על דו"ח (מהעתקה):

ותהא פעולה נמשכת ובהוספה והזמ"ג אזכיר עה"צ

[מענה דומה קיבלו כמה על דוחו"ת בימים אלו].

כא

[תמוז, תשמ"ט]

מענה לא' התמימים בקשר לנסיעתו ל"שיבת קייץ" בהרים (מהעתקה):

הסכמה וברכה אזכיר עה"צ

כב

[שלהי תמוז, תשמ"ט]

מענה להת' נח שמחה פאקס על דו"ח ע"ד חלוקת ספר אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א כרך יא, להרבנים שהשתתפו במסיבה לרגל הופעת ספר אגרות-קודש כרך העשירי (מהעתקה):

נת' ות"ח ות"ח ואזכיר עוה"פ עה"צ להצלחה עוד יותר גדולה בכמות ובאיכות

כג

[שלהי תמוז, תשמ"ט]

מענה להת' נח שמחה פאקס על דו"ח ע"ד חלוקת ספר "חידושים וביאורים בהלכות בית הבחירה", לרבנים הנ"ל (מהעתקה):

המכ' והרשימה של הרבנים נל' אזכיר עה"צ

כד

[ט"ו באב, תשמ"ט]

מענה (מהעתקה):

כל הנ"ל נת' ות"ח בדהתפוח"מ (זוהי גם סגולה לאורך ימים ושנים טובות) אזכיר עה"צ

כה

[ועש"ק עקב, י"ז מנ"א, תשמ"ט]

מענה (מהעתקה):

שתלך מחיל אל חיל ויאיר מזלה מנהגי יום הולדת אזכיר עה"צ

כו

[ועש"ק עקב, י"ז מנ"א, תשמ"ט]

מענה (מהעתקה):

מספיקה בדיקה הנ"ל אזכיר עה"צ

כז

[ועש"ק עקב, י"ז מנ"א, תשמ"ט]

מענה להשליח ר' יהודה ליב ראסקין שהכניס את אלבום והמתנות דמחנות-הקייץ לבנים ולבנות במרוקו
(מהעתקה):

המכ' והמצו"ב נת' עש"ק אחרי חצות ויקראו עה"צ, וכן הנש"ק וצדקה פושקא

כח

[קייץ, תשמ"ט]

מענה בקשר לקובץ "בנאות דשא ירביצני" שחולק כתשורה בעת מעמד "ירחי כלה" (מהעתקה):

נת' ות"ח אזכיר עה"צ

כט

[קייץ, תשמ"ט]

מענה בקשר ליום הולדת (מהעתקה):

מנהגי יום הולדת ותהא פעולה נמשכת אזכיר עה"צ

ל

[ד' שבט, תש"נ]

מענה לד"ר יהושע חיים ריטשי בנוגע לאירגון כינוס

"Association of Orthodox Jewish Scientists (AOJS)"

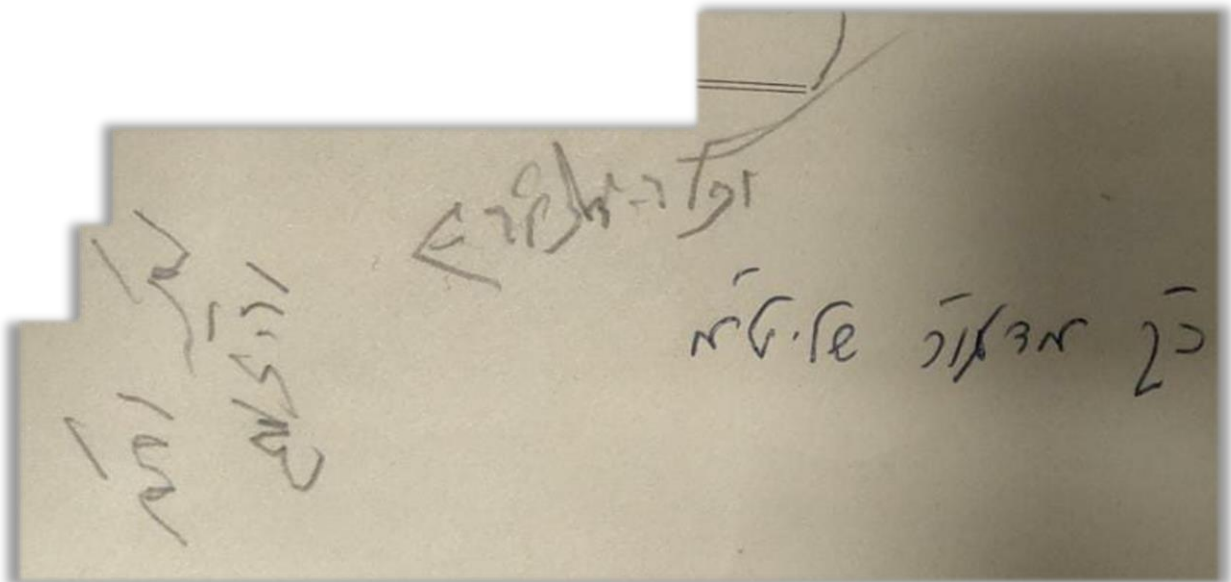
שהתקיים בלאס אנדזשעלעס (מהעתקה):

ויהא בשעה טובה ומוצלחת, כולל ועיקר במילוי שליחות כאו"א "לשמש את קונו", ובנוגע אליהם במיוחד - להיות דוגמא חי' איך שכל החכמות הן לכבוד השם ע"י ובאמצעות תורתנו הקדושה עלי' נאמר: כי היא חכמתכם גו' לעיני כל העמים.

אזכיר על הציון.

לא

על מעטפה שנשלח מא' השלוחים:

וכל המצו"ב

נת' ות"ח

והזמ"ג

שער אגרות קודש

א

כ' אדר תש"ה

ליבער פריינד,

מר אלכסנדר שי' הכהן¹,

שלום וברכה:

איך וויל אייך מיטטיילן, אז אויף אייער בקשה האב איך איבערגעגעבן כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א וועגן אייער שוועסטער ת', און פון מיין זייט ווינש איך איר א רפואה שלימה. איך האף צו הערן פון אייך לויטער גוטעס.

אויף אייער וואונש, באשטעטיק איך אויך די ערהאלטונג פון דער קארעגירטער קאפיע פון "די קאמפליט סטארי אוו פורים" וועלכע איך שיק אייר דא אפ צוריק, נאכדעם ווי די אויסבעסערונגען זיינען אראפגענומען געווארן.

איך ערלויב מיר צו שיקן אייך דא, אויף אייער פארשלאג, דעם ענגלישן טעקסט וואס וועט אי"ה אריין אין דער הגדה וועלכע געפינט זיך יעצט אין דרוק.

מיט אכטונג און גרוס,

הרב מנחם מ. שניאורסאהן,

יו"ר ועד הפועל

(1) קאווען. אגרות נוספות אליו – נדפס בתשורה טעלדאן תשע"ב, אג"ק חכ"א אגרת ח'צא, ובהנסמן שם.

ב

י"ג ניסן, תש"ה

ידידי הנעלה והנכבד,
עסקן רב פעלים וכו'
מוה' אלכסנדר הכהן' שי'
ניו-יארק.

שלום וברכה:

בא דער געלעגענהייט פון אונזער ליבען יום-טוב פסח, שיק איך אייך מיין פערזענליכען גרוס און ברכת יום-טוב לחג הפסח כשר ושמח.

אין דער יעצטיגער צייט, ווען די מאטעריאלע און גייסטיגע נויט פון אונזער פאלק ישראל איז אזוי גרויס, דארף דער סדר של פסח בריינגען אינספיראציע צו יעדען איינעם פון אונז.

ס'איז כאראקטעריסטיש פון אידישען פאלק, אז ווען מיר פייערען דעם יום-טוב פון "זמן חירותינו" - אונזער באפרייאונג פון עגיפטישער פארשקלאפונג, הויבען מיר אן דעם סדר מיט די ווערטער "כל דכפין ייתי ויכול כו" מיט וועלכע מיר לאדען איין די הונגעריקע און נויטבאדערפיקע צו קומען באטייליקען זיך מיט אונז אין אונזער סדר.

אויב אין דער פראגע פון מאטעריעלער הילף דארפען מיר אין אזעלכע מאמענטען בפרט געדיינקען דעם הונגעריקען און נויטבאדערפיקען, איז דאך מכל-שכן אין דער פראגע פון גייסטיקע צדקה, צו געדיינקען דעם גייסטיק-הונגעריקען און נויט-באדערפיקען, און מיט אן אמת'ע אהבת-ישראל'דיקע לאזונג פון "כל דכפין" ארייננעמען זיי צו אונז צו פייערען דעם סדר פסח כהלכתו.

דער דאזיקער געדאנק, און נעמענדיק אין אכט אייער טיכטיקע מיטהילף אין דער ארבעט פון "מרכז לעניני חינוך", וועט אייך זיכער פארשאפען פיל פרייד צום סדר.

בברכת חג הפסח כשר ושמח,

הרב מנחם שניאורסאהן,
יו"ר ועד הפועל

ג

כ"ג סיון, תש"ה

כבוד הנעלה והנכבד, וו"ח אי"א,
משכיל ונבון וכו' מו"ה אלכסנדר שי' הכהן,
ניו-יארק.

שלום וברכה:

ניט וויסנדיק וועגן דער פטירה פון אייער שוועסטער ע"ה אין דער צייט פון שבעה, און נעמענדיק אין אכט אז נאך שבעה איז מען זיך ניט נוהג דעם ענין פון נחום אבליים, וויל איך זאך באנוצן די געלעגנהייט פון דעם סיום פון שלושים (אין דעם איצטיקען פאל 24 טעג, ווייל דער ערשטער טאג פון שבועות ווערט גערעכנט פאר זיבן) אויף אויסצודריקן שריפטליך אונזער - דעם ועד פון מרכז לעניני חנוך און מיינע פערזענליכע, השתפות - בצערו געפילן.

אויך האט דער מרכז לעניני חנוך אנגענומען א החלטה, אז

(א) אין אנערקענונג פון אייער איבערגעבער ארבעט לטובת די ענינים פון מרכז לעניני חנוך, און

(ב) נעמענדיק אין אכט וואס רז"ל זאגן, אז דער גרעסטער נחת רוח פאר נשמת הנפטר איז אן ענין פארבונדן מיט תפלה,

זאל א טייל פון די סידורים "תהלת ה'" פון מרכז לעניני חנוך געווידמעט זיין לזכר נשמת הנפטרת ע"ה. און מיר וועלן אייך זיין דאנקבאר פאר לאזן אונז וויסן איר גענויען נאמען און דעם יום הפטירה. זעלבסטפארשטענדליך איז די החלטה בהסכם און מיט דער גוטהייסונג פון כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א.

איך וויל פארענדיקן מיט א רעיין באזירט אויף מרז"ל.

וואס איז דער פועל יוצא און אויספיר פון אבילות, ערקלערט דער רמב"ם (הל' אבל פי"ג הי"ב) אז דאס איז תשובה. חסידות וואס וויל אין יעדער זאך געפינען דעם עיקר און עומק איז מבאר צו וועמען ענין התשובה איז שייך בעיקר, "כי העולם טועים לומר, דוקא אנשים פחותי הערך ובעלי עברות הם הם הצריכים תשובה, והאמת אינו כן.. שעיקר התשובה.. אמרו זה על אנשים יושבי אוהל ולומדי תורה" (לקו"ת ד"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמוך בתחלתו).

און אין א צווייטן ארט איז חסידות מבאר וואס עיקר התשובה איז. תשובה פון ל' תשוב, אז די נשמה ווי זי איז דא אין עולם הזה אין גוף זאל זי זיין פארבונדן מיט איר מקור, פונקט ווי איר צשטאנד איז געווען איידער זי איז אראפ למטה, וואס דאס ווערט דערגרייכט דורך תורה און מצות (זע באריכות לקו"ת ד"ה האזינו).

מיר ווינטשן אייך, אז דורך אייער פארשטארקטער ארבעט אויפ'ן געביט פון חנוך על יסוד התורה והמצוה זאלט איר געפינען דעם אמת'ן תנחומים.

בברכת לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

הרב מנחם שניאורסאהן,
יור ועד הפועל

ד

ל"ב למטמונים, תש"ה

לייטנאנט עמנואל שי' שטראהל,
וואלא וואלא, וואש.

שלום וברכה:

עס פרייט אונז צו זען אייער גוטע ארבעט צו פארשפרייטן די פאבליקיישאנס פון מל"ח. עס איז געוויס א השגחה זאך וואס איר געפינט זיך אין א פארווארפענעם ווינקל צווישן אידישע יוגנט וועלכע איז אפגעפרעמדט פון אידישקייט, און ס'איז אייער גרויסער זכות וואס איר קענט דערוועקן אין זיי דאס "פינטעלע איד" צו בריינגען זיי צו קיום התורה ומצות בפועל, וואס דאס איז דער צוועק פון מענטשליכן לעבן אויף דער וועלט.

די וועגן פון השגחה פרטית איז ניט אלעמאל גרינג צו ערקענען און פארשטיין. אבער מיר זעען אין דער פלאנצן-וועלט אז א בלום ערצויגט ביליאנען פון זאמען-שטויב () כדי אייניגע פון זיי וועלכע וועלן פאלן אויף א פאסנדן באדן, זאלן ווייטער ממשיך זיין דאס לעבן פון דעם מין פלאנץ.

אזוי אויך בא מענטשן, זאגט דער נביא אין השי"ת נאמען (עמוס ג, ב): רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה - כאטש אידן זיינען אלעמאל געווען א קלענסטע טייל אין כמות - זע באריכות אין דעם אין הקדמת הרמב"ם צו זיין פירוש המשניות - און אזוי אויך בא א מענטשן אליין, קען זיין אז יארן און זיין לעבן זאלן זיין א הכנה און א צוגרייטונג צו א פאר- העלטיניסמעסיק-קורצער צייט, אין וועלכער ער דארף ערפילן א באשטימטע שליחות און מיסיע. ווי מיין שווער אדמו"ר שליט"א האט אייניגע מאל איבערדערציילט דעם בעל שם טוב'ס א ווארט: עס קומט אראפ א נשמה אויף דער וועלט און לעבט אפ 70-80 יאר, צוליב טאן א אידן א טובה בגשמיות ובפרט אין רוחניות.

עס איז רעכט, אז דאס וואס איר טוט און וואס איר האט א מעגליכקייט צו טאן אין דער צוקונפט, דארט וואו איר געפינט זיך, בחיזוק התורה והיהדות און אין שטארקן דעם רוח און געבן מוט אייערע חברים, דאס אליין בארעכטיקט שוין יארן און יארן פון פריער, און זיכער וועט דער געדאנק אליין אייך צוגעבן נאך מער ענערגיע און שטארקן אייך אויף פארגרעסערן אייער ארבעט בהצלחה גדולה.

זעלבסטפארשטענדליך, אז מיר שטייען גרייט מיטצוהעלפן אייך לויט אונזערע מעגליכקייטן.

בברכת הצלחה בעבודתו,

לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה,

הרב מנחם שניאורסאהן,
יו"ר ועד הפועל

ה

צום הרביעי יהפך לששון, ה'תש"ה.

כבוד הנו"נ אי"א עוסקים בצ"צ באמונה, כו'
האחים מר משה והר"י² שי' וויינברג,
ניו-יארק.

לרגלי אסונם במות עליהם אביהם הרה"ח ע"ה, אביע בזה רגשותי לנחום אבלי, אשר
המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

בענין האבלות מה הוא, כתב הרמב"ם התכליתה הוא ענין התשובה (הל' אבל, ספי"ג).

ויש לאמר השייכות, כי הנה גזרת המיתה באה בעקב חטא עץ הדעת שהוא הראשון והמקור לכל החטאים.

ולכן בכל מקרה של מיתה צריך להיות ענין התשובה, היינו לתקן את הסיבה שהוא החטא.

עד עת קץ וסוף גלותנו שאז כפי שהבטיחה התורה, סוף ישראל לעשות תשובה (רמב"ם, הל' תשובה, פ"ז ה"ה),
אשר אז תבטל לגמרי הסיבה כי היצה"ר ישחט (סכה, נ"ב ע"א), וממילא יבטל המסובב - ענין המיתה, שיהי'
בלע המות לנצח. ולא עוד אלא שע"י תשובה מאהבה, שעל ידה הסיבה, היינו החטאים נעקרים מעיקרם (יומא
פ"ו, ע"א) וזדונות נעשו כזכיות ובהתאם לזה והמסובב - יחיו המתים והקיצו שוכני עפר. בב"א.

הרב מנחם שניאורסאהן.

(2) ר' יוסף. אגרות נוספות אליו - ראה אג"ק חט"ו אגרת ה'תרפז, ובהנסמן בהערות שם.

1

י"ח שבט, תש"ו.

כבוד הרה"ג הרה"ח וו"ח אי"א
ח'נ' עסקן נמרץ רב פעלים וכו'
מוהר"י נ"י בנימינסון³,
לונדון.

שלום וברכה:

שמחנו לקבל פ"ש מכת"ר שי' ע"י ידידנו הנעלה וו"ח אי"א וכו' מר ניסן שי' מינדל אחרי שובו מאנגליא בשליחות כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, ונעם לנו לשמוע מרגש האחריות והמסירות שכת"ר שי' רוחש לכל עניני כ"ק מו"ח אד"ש בכלל ובפרט לעניני המרכז לעניני חנוך שאצ"ל כי שאלת החנוך עומדת בשורה ראשונה בין מפעלי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א. והנני בזה להביע לכת"ר שי' תודתנו העמוקה, והשי"ת יחזק בריאותו ברפו"ש ממש שיוכל להוסיף כח ועצמה בעבודתו כאשר עם לבבו הטוב.

בדבר סידור סניף משרד המל"ח בלונדון, הנה צריך להשתדל בכל תוקף אשר כל היגיעה והטורח של כת"ר ואנ"ש באנגליא ושל צירנו מר נ. מינדל, יחיו, לא יעלה ח"ו בתהו ושלא ישאר אך ורק על ניר, אלא יצא לפועל ממש בהתאם להחלטתם לתכנית סידור העבודה כאשר הציעו לפנינו ונתקבל לפני כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א. ואשר על כן החיוב הוא אשר:

(א) כת"ר שי' יוסיף להיות הכח המהוה והמחי' בהוצאת הדבר לפועל והעומד על המשמר.

(ב) ידידנו מר אברהם שי' קאגאן שנבחר להיות המזכיר יהי' המפקח והמסדר עבודת המשרד, וכאשר אין עתותיו בידו להקדיש הרבה זמן –

(ג) ישכרו מזכיר לאיזה שעות ביום כפי הצורך אשר יעשה העבודה הטכנית של המשרד עפ"י הוראותיו של מר אברהם שי'.

(ד) המשרד יהי' לעת עתה בבית מר אברהם שי' כפי אשר הציע בעצמו, וזה יקל עליו עבודתו.

(ה) כתבנו למר אברהם שי' בנוגע להנ"ל ומלאנו ידו לשכור מזכיר (היודע גם אנגלית) גם הבטחנו לו כי אנו אחראים בעד התקציב של המשרד (ובטח אנ"ש שי' באנגליא ימלאו התחייבותם לשאת עול הוצאת המשרד על שכמם כאשר החליטו על אסיפת אנ"ש ביום כ"ז תשרי, ש.ז. במאנשסטר).

(ו) לא חפצנו להטריח את ידידנו הרב אברמסון שי'⁴ בעבודה טכנית השייכת למשרד, אולם חפצו הטוב להיות לעזר בהפצת עניני הדפוס של המל"ח ומרצו והשפעתו צריך להוציא לפועל במילואן. ואולי כדאי אשר ההפצה בלונדון תהי' תחת השגחתו כאשר הציע לסדר זה ע"י איש אחד מנאמניו, ואזי המשרד יקדיש עיקר עבודתו בהפצה מחוץ ללונדון אשר בזה כרוכה עיקר העבודה הטכנית, כמו כתיבת מכתבים, כריכת חבילות וכו'. ובכל אופן יתיעצו בדבר ויסדרו על הצהיו"ט.

(3) ר' ירחמיאל. אגרות נוספות אליו – אג"ק ח"א אגרת עו, ובהנסמן שם.

(4) ראה גם אג"ק ח"א אגרת ז'תתג.

שמחנו לשמוע מידידנו הרא"א שי' ע"ד מפעל יסוד מרכז חב"די בלונדון אשר כת"ר שי' יעמוד בראשו ויתן השי"ת שהמפעל יצליח והי' לברכה.

ולסיים במילי דאורייתא.

הנה ידוע⁵ אשר כל הגלויות שרשן בגלות מצרים, וא"כ דוגמתו נמצא בכלן ובפרט בגלות האחרון (שתכליתו הוא שיהי' וינצלו גו' שעשאוהו כו' בכלליות חו"ל, מה שנעשה אז רק באמ"צ). והנה קושי הגלות נמתק ע"י הכנות ופעולות יוסף הצדיק, שבאמת הוא רק הוא המשביר לכל הארץ, ופעולתו הכללית היא וילקט יוסף את כל הכסף גו' והטמין אותו (פסחים ק"ט א). ופשיטא שאין כוונתו שישאר טמון כאלו אינו, אלא שהכל הולך למטרה אחת, והיא שליחותו של יוסף, שנק' יוסף כי יוסף לי בן אחר, היינו שגם אחר יהפוך לבן (אוה"ת ד"ה בן פורת באריכות). והפעולה היא ע"י ג' מטמוניות (פסחים שם) ג' אופנים: א) שמברך – וברכה היא בכסף, באהבה, כידוע מברכת כהנים והובא להלכה בשו"ע – בהשפעות גשמיות, עושר וכבוד, שזהו ענין (שם בגמרא) מה שנתגלה לקרח (אוה"ת ס"פ ויגש); ב) אותם שאינם ממקיימי התומ"צ, עושה אותם לבעלי תשובה, בירור גם מגקה"ט, גדים, שזהו ענין נתגלה לאנטונינוס; ג) במקיימי תומ"צ פועל עילוי באופן עבודתם את ד', שזהו ענין המטמון שמתגלה לצדיקים, – ומוכן שב' אופנים הראשונים שייכים ביותר עתה, בעוה"ז שבעוה"ז, ואופן הג' הוא בעוה"ב שבעוה"ז, ובפרט ענין לאתבא צדיקייא בתיובתא, וזהו שמסיים שם בש"ס – שיתגלה לע"ל.

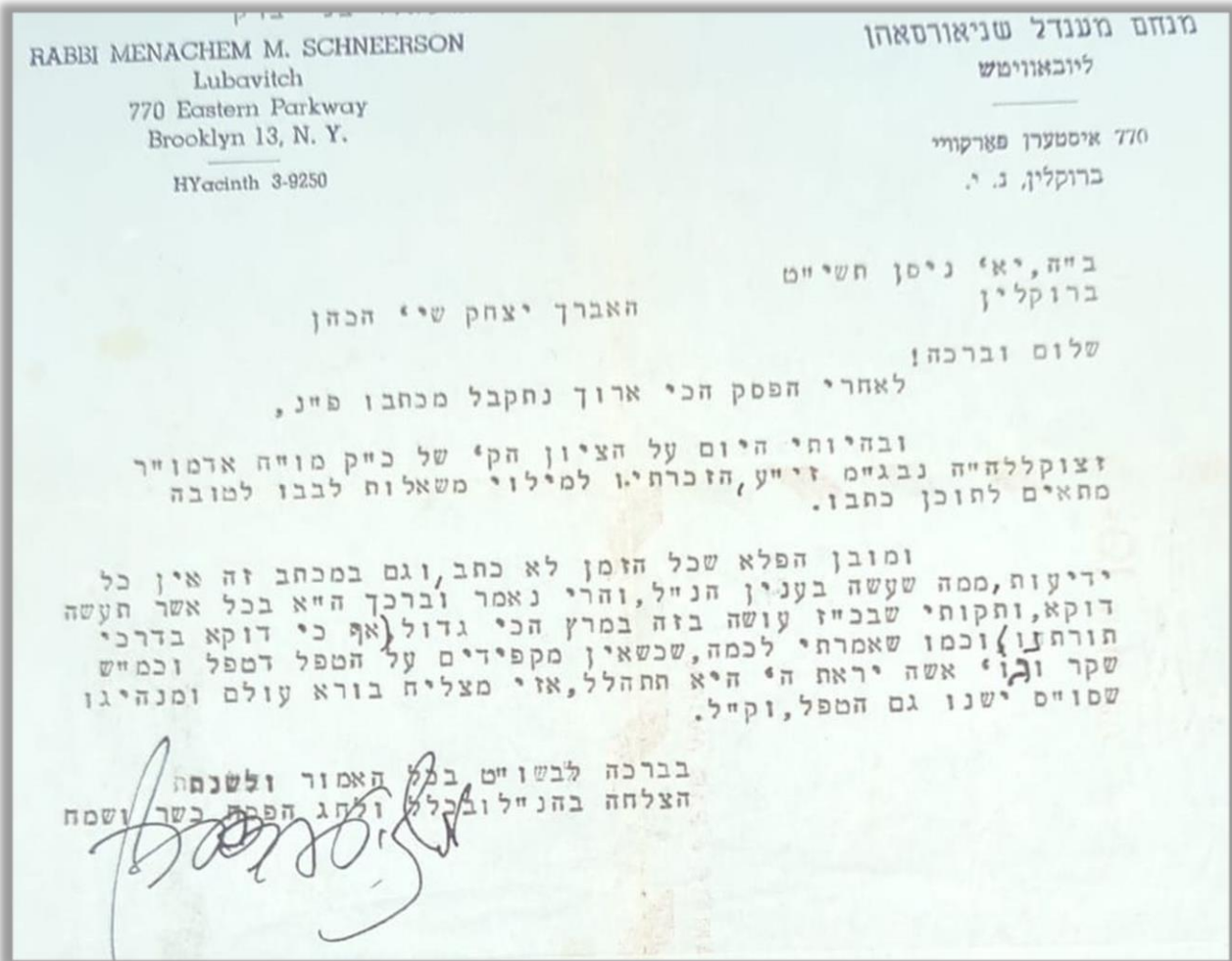
ופשיטא שעל כל אחד מהמקושרים, ושייכים ליוסף הצדיק, להעשות צנור, ועכ"פ לסייע ולהכשיר הסביבה שלו, שתהי' כלי מוכן לקבל הוראות והשפעות יוסף, עד הגאולה שלימה ב"ב, שתהי' ע"י הקב"ה בעצמו בבחינת שנקרא יוסף, כמ"ש בש"ך הובא באוה"ת ד"ה ויתן את קולו.

בברכת לאלתר לתשובה – לאלתר לגאולה

הרב מנחם שניאורסאהן,

יו"ר ועד הפועל

(5) ראה גם אג"ק ח"ב אגרת רז – רח.

בכתי"ק: זי"ע, כתב, ידיעות, (אף כי, תורתנו), שקר ופגו', חתי"ק

ח

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ד' שבת תשכ"א
ברוקלין

האברך מלאכתו מלאכת שמים
יצחק שי' רעג

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מנר החמישי
בו כותב אודות ענין הדירה בהמשך למה שכחתי מאז-לא לעזוב
אה"ק ת"ו,

וכמדומה שבאותו המענה הוספתי ג"כ-להתענין איך
מסודרים אחרים בכגון דא, והרי כו"כ במצב דומה לשלו, ואופן מיוחד
נמצא-להעובדים בהרשת, שהרי בבתי ספר הרשת שבכמה מקומות מקבלים
ג"כ דירה בתנאים נוחים, ובטח ידוע לו או שיכול להודע הפרטים
בזה.

לפלא גדול שאינו מזכיר דבר מפעולותיו בכלל
וביחוד בקשר עם חדשי תשרי וכסלו, חדשים שעניניהם כללים לכל
השנה כולה, וק"ל.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

בכתי"ק: הכהן, מנר החמישי, מאז - לא לעזוב, ג"כ - להתענין איך מסודרים, נמצא - להעובדים, בכלל, ש. מ. סימפסון

ט

By the Grace of G-d
Rosh Chodesh Nissan,
5741. Brooklyn N.Y.

Norwalk, conn.

Greeting and Blessing:

This is to acknowledge receipt of your undated letter.
As requested, I will again remember you in Prayer for the fulfillment of your heart's desires for good in the matters about which you wrote.

To begin on a good note, I am pleased to see that you are making advancement in Yiddishkeit. No doubt you know of the basic principle of Yiddishkeit that "the essential thing is action." Thus, I trust that your advancement in Yiddishkeit is expressed in terms of actual fulfillment of the Mitzvoth in the everyday life, and may G-d grant that you should continue from strength to strength in this direction.

As for your mentioning "I fear holiness," etc. - surely there is no cause for such fear since holiness is an attribute which G-d has bestowed upon our Jewish people when He gave us the Torah, as it is expressly written, "You shall be unto Me a kingdom of Kohanim (G-d's servants) and a holy nation." Like all G-d's commandments, this, too, implies both a command and a promise, which means that G-d provides the strength and ability to live up to His commands. Moreover, there is also the promise that "he who is bent on purifying himself, receives aid from On High." Thus, in the final analysis, it is mainly a matter of one's own will and determination.

Now that we are approaching the festival of Pesach, I send you my prayerful wishes that the Festival of Our Freedom bring you and yours true freedom, freedom from anxiety material and spiritual, from anything which might distract from serving G-d wholeheartedly and with joy, and to carry over this freedom and joy into the whole year.

Wishing you and yours a Kosher and happy Pesach,

With blessing,

P.S. With regard to your desire to come to see me personally, I regret that for reasons beyond my control, private audiences are still held in abeyance. But in your case there is really no need for it. If there are some things that you would like to clarify, you could surely see an Orthodox Rabbi in your vicinity and talk things over with him personally.

י

By the Grace of G-d
8th of Iyar, 5744
Brooklyn, N.Y.

Mrs.

Fresh Meadows, N.Y.

Blessing and Greeting:

I received your letter and, as requested, will remember you in prayer for the fulfillment of your heart's desires for good, especially in behalf of your son.

Of course, while a Jew must never despair, and must put his or her complete trust in G-d, it is also necessary to do whatever possible in the natural order. In the present case, you ought to inquire about organizations that deal with similar problems.

At the same time, I must emphasize that since all blessings come from G-d, and the channel to receive them is through the everyday life and conduct in accordance with His Will, a special effort in matters of Yiddishkeit is indicated whenever a special Divine blessing is needed. And inasmuch as all members of a Jewish family constitute one entity, one body, a benefit to one part of it is a benefit to all the members, particularly when it concerns parents and children. In the matter of physical health, where direct treatment of the bodily disorder is difficult or even inaccessible, it is treated indirectly through those organs that closely affect that part. The same is true in regard to spiritual health, namely matters of Yiddishkeit,

When there is an appreciable addition in matters of Yiddishkeit on the part of parents and other close relatives, it is bound to have a beneficial effect on the one who needs it most. Needless to say, there is always room for improvement in all matters of goodness and holiness, Torah and Mitzvoth, which are infinite, being connected with The Infinite.

May G-d grant that you should have good news to report in all above.

With blessing,

כי

By the Grace of G-d
3rd of Sivan, 5744
Brooklyn, N. Y.

Mr.

Cincinnati, O.

Greeting and Blessing:

I received your letter postdated May 30th, and many thanks for the good news it contained.

To begin with a blessing, I extend to you prayerful wishes on the occasion of your forthcoming 70th birthday.

I trust you know of the good custom to observe a birthday by an extra donation to Tzedoko, and by beginning to recite daily the appropriate Psalm from the Book of Tehillim (Ps. 71 for the duration of the year) - in addition to the daily recital of Tehillim, etc.

You are certainly right in saying that a Jew should never hesitate to make a fresh start, regardless of how it has been in the past. And since this is what the Torah expects, it is certain that one has the capacity to do that. Indeed, as you know, there is a pointed message to this fact by the institution of Pesach Sheni, by which HaShem has given a Jew the opportunity to rectify and make good the omission of bringing the Korban Pesach in its proper time. This reminds us that "It is never too late" to make up for any failure in the past, whatever the reasons or circumstances were.

With the approach of Shovuos, the Festival of Mattan Torah, I extend to you and yours the traditional Chabad blessing "to receive the Torah with joy and inwardness. "

With blessing,

יב

By the Grace of G-d
Erev Rosh Chodesh
Tammuz, 5744
Brooklyn, N. Y.

Miss

Torrance, Ca.

Blessing and Greeting:

I received your letter of the 5th of Sivan and, as requested, will remember you in prayer for the fulfillment of your heart's desires for good.

In reply to your question as to whether you should live in Torrance or in L.A. - the latter would be more advisable, since it has a larger Jewish community, with better prospects to find a suitable Shidduch there. Thus, if at all possible, it would be preferable for you to live in L.A.

There is surely no need to remind you that when a special Divine blessing, or blessings, are needed, a special effort is indicated in matters of Yiddishkeit, Torah and Mitzvoth, in the everyday life and conduct. And, of course, there is always room for advancement in all matters of goodness and holiness, Torah and Mitzvoth, which are infinite, being connected with The Infinite.

With blessing,

יג

By the Grace of G-d
Erev Rosh Chodesh
Tammuz, 5744
Brooklyn, N. Y.

Mr.

Canada

Greeting and Blessing:

I received your letter of June 24th, in which you write about the problem of getting a U.S.A. visa in order to find employment and Parnosso, etc.

In general, it would be advisable for you to discuss the matter with friends in your city, or possibly with an attorney, in order to find out how other persons in a similar situation obtained American visas. Our office does not deal with such cases.

Since everything is by Hashgocho Protis, and you have written to me in this matter, and inasmuch as the matter is still under a question mark, I would like to suggest that you should talk things over with knowledgeable friends as to whether it is advisable in the first place to invest time and energy, as well as expenses, to look for Parnosso in another country, where there are also economic problems, for it may be more logical to see if the same efforts and expenses could not be used to greater advantage right in your present place or country, where you surely already have some contacts or can make them more easily than in a new country.

I trust it is unnecessary to emphasize to you at length that since HaShem is the Source of all blessings, including the blessing of Parnosso, it is necessary to widen the channels to receive His blessings, these channels being the everyday life and conduct in accordance with His Will, namely, in accordance with the Torah and Mitzvoth. And, of course, there is always room for advancement in all matters of Yiddishkeit, Torah and Mitzvoth, which are infinite, being connected with The Infinite.

Hoping to hear good news from you in all above,

With blessing,

י

By the Grace of G-d
9th of Tammuz, 5744
Brooklyn, N. Y.

Mr.

Riverdale, N. Y.

Greeting and Blessing:

This is to acknowledge receipt of your letter of the 2nd of Tammuz, in which you inquire about the Arch of Titus in Rome, etc.

In such a case, it is necessary to find out what is the actual Jewish custom at the present time, especially as it is observed by Italian Jews. I suggest, therefore, that you should write to a competent Rabbi in Rome, to inquire what custom is now observed, and what are Jewish tourists advised in this connection, since no doubt there have been other inquiries on this subject.

Inasmuch as everything is by Hashgocho Protis, and you have written to me on this matter, I take it as an indication that I may, and ought to, share a pertinent thought with you. It is that, since you are interested in Jewish matters, even concerning a custom and tradition that is not very frequent, you are surely interested in all matters of Yiddishkeit in the everyday life and conduct that apply in all places and at all times. Moreover, since our Torah, Toras Chaim, being the Jew's true guide in life, insists that the essential thing is the deed, you are using your interest and knowledge accordingly. And, further, since the Mitzvo of V'Ohavto L'Reacho Komocho is the Great Principle of the Torah, I trust that you are doing your utmost to help your fellow Jews by bringing them closer to the Torah and Mitzvoth, through showing a living example, as well as by words coming from the heart which enter the heart and are eventually effective.

With blessing,

טו

By the Grace of G-d
7th of Tishrei, 5745
Brooklyn, N.Y.

Mr.

c/o Agudas Israel
England

Greeting and Blessing:

This is to acknowledge receipt of your correspondence of the 14th and 18th of Sept., with the enclosures.

To begin with a Brocho, I extend to you and all yours prayerful wishes for a Chasimo u'Gmar Chasimo Tovo, and the fulfillment of your heart's desires for good in all the matters about which you wrote, both general and personal.

There is no need to emphasize the importance of the efforts to help our brethren behind the Iron Curtain, as well as those who have been released from there, as you surely know the declaration of the Mishna that even "one person is like a whole world," and, indeed, as Adam Horishon was one in the whole world.

You do not mention anything about your personal health, which I assume has fully improved since your writing to me about it some time ago. I have had this also confirmed by mutual friends, of whom I inquire about you from time to time.

I take this opportunity to enclose copies of the general letters in connection with Rosh Hashono.

With reference to your asking why I have not commented on certain topics of your previous correspondence, you can surmise it from my reference to your suggestion about a revival of the "World Joint Orthodox Jewish Committee." With all due respect, I do not see that such an organization at this time would serve a practical purpose, considering the situation in various circles. However, I do not want to dwell on this subject, especially as we are now in the middle of the Ten Days of Teshuvo, when one should be particularly careful not to say anything disparaging about another Jew.

If you think that you can succeed in reviving such an organization, Lubavitch will, of course, participate, provided that it will truly reflect the name in regard to "world," "joint," as well as "Orthodox."

As a matter of fact, if only everyone, as an individual leader, or layman, would do his share even without a concerted effort, to act in the real spirit of the Torah, without an admixture of irrelevant aspects, this would be the most practical way to improve the present Jewish situation everywhere, and in the greatest measure. And though at this time, in the Ten Days of Teshuvo, "Your people are all righteous," there is surely room for further improvement, since there is no limit to all that is good and holy. This would also be a very good preparation for an eventual establishment of a "World Joint Orthodox Jewish Committee" - should there still be a need for it.

The above subject is particularly alluded to in the enclosed general letters, although necessarily briefly, within the limits of a letter.

In conclusion, as in the opening - may HaShem grant that all the Chasimo u'Gmar Chasimo Tovo that HaShem gives each and all of us in the midst of our people, should be included also the above, namely that everyone should utilize in the fullest measure all one's capacities and opportunities to spread and strengthen Yiddishkeit, Torah and Mitzvoth, with joy and gladness of heart.

With esteem and
Blessing,

P.S. With reference to your mentioning about an inscription, etc. - generally I am careful, as much as possible, not to change any of the customs and traditions of Beis HaRav.

During all the years, I have not seen that my father-in-law of saintly memory has acceded to any such request. On the other hand, by way of a special recognition, I will change that inscription to an inscription in a Sefer Tanya, since I have seen this done by my father-in-law of saintly memory.

The essential thing is, that it will, hopefully, encourage you to increase your Shiurim in the Tanya, and this will be my reward.

טז

By the Grace of G-d
16th of Kislev, 5745
Brooklyn, N. Y.

Miss

London
England

Blessing and Greeting:

I received your letter, in which you write about your 7th birthday, on the 2nd of Cheshvan, and ask for a Brocho to be a very good girl and do more Mitzvoth.

May HaShem, Who is the Source of all blessings, send you this and many additional blessings, and that you should continue to go from strength to strength in this direction, and be a shining example to all your friends, and a source of real Yiddish Nachas to your parents and teachers.

As we will soon celebrate Chanukah, I trust you know all about this happy and bright festival, which we celebrate by kindling the Chanukah Lights in increasing numbers from day to day. May your Mazel likewise grow ever brighter and brighter.

Wishing you and all your near and dear ones a happy and bright Chanukah, and always,

With blessing,

שער מכתבים מבית חיינו

מכתבים ששלח הרב ישעי' זוסיא פלדמן שליט"א לידידו יבחל"ח סב הכלה הרב אלימלך ע"ה צויבל

- מחודש שבט עד חודש אלול תשכ"א -

ב"ה ט"ו שבט תשכ"א

לכבוד אלימלך

את מכתבך קיבלתי, ואני כבר נסיתי לדבר עם הרב מענטליק בנוגע להניירות שישלחו לכם, אבל הוא שום דבר לא יכול לעשות. ז"א אביך ניגש אליו מפני שכ"ק אד"ש אמר שבנוגע אליך הוא ידבר עם ההנהלה, הוא ענה לאביך שעוד לא מוכר לו כזה שם רק נ. ש. אחרי זה הוא שאל אותי, אמרתי לו אז כל זמן שמהנהלה דשם לא יבואו השמות אז אי אפשר לעשות שום דבר.

ישראל משה הפשטיין נהי' חתן. אני חושב שהרש"ח יכתוב את זה לכ"ק אד"ש.

היום כ"ק אד"ש נסע על האהל.

בהתוועדות של יו"ד שבט העמיד ר' פנחס אלטהוויז בקבוק י"ש. אז כ"ק אד"ש נתן לו, אז הוא לקח ביד שמאל, אז הראו לו שיקח ביד ימין, אבל זה הי' כבר מאוחר. אמר כ"ק אד"ש לית שמאלא בהאי עתיקא. הנה ביו"ד שבט הי' פעמיים מאמר באתי לגני, פעם לפני קבלת שבת, ובשבת הי' התוועדות. ובמוצש"ק הי' התוועדות והי' מאמר אחרת מהראשון, ג"כ באתי לגני, הנה המאמר השני כתב שמעון לזרוב לאברהם ששונקין אז אתה תוכל לקחת את זה.

אני יכתוב לך שיחה משבת י"א שבט. השיחה הראשונה, ויהי בשלח פרעה את העם, אומר אדמו"ר הזקן שפרעה משלח פארות וענפים, מה ישעי"ז מצמיח ישועות ישראל. שכל ענין הגלות זה בכדי שיתוסף גרים לישראל, לא כפשוטו שיתגיירו, שהרי בשביל זה לא כדאי כל הגליות וכמו שרואים, אלא זה בכדי להוציא את ניצוצי קדושה שהי' אצל פרעה. איך ע"י פרעה זה יכול להיות מצמיח ישועות ישראל. זהו פרעה הקריב, אז פרעה האט מקריב געווען נשמות ישראל לאביהם שבשמים. זה לא מובן איך זה יכול להיות, הרי פרעה הי' הראשון אשר הכריז לא ידעתי את הוי'. אז איך ע"י יכול להיות מצמיח ישועות ישראל וגם ע"י הקריב נשמות ישראל לאביהם שבשמים. אני יכתוב רק נקודות. שזהו ע"י תשובה. כמו שידוע תורת הבעש"ט אסורה מכאן ואתקרב לשם. אז דער אסורה מכאן דארף זיין כמו הבורח ממות ח"ו, ניט נאר אויף עבירות ח"ו נאר אפילו אויף היתר. אויך דאס הייסט אז דאס איז בלי גבול. און אויף דערויף האט ער געבראכט א תורה פון מגיד המשל ופחד עמו עושה שלום במרומו, אז דוקא וואס עושה שלום קען זיין ביידע זאכען צוזאמען עבודה שעל פי תורה. זה בדרך הטוב, אבל לא זה העיקר, רק ע"י התשובה, שזה דוקא בלי גבול. זהו טוב שם משמן טוב. שמן זה עבודה שעל פי תורה, שם טוב, זה על גביהם שזה מובן מהכתוב עצמו, טוב שם משמן טוב, שם טוב כתוב בט' רבתי, שזה יצא מהשורה שזה בלי גבול, זה הפירוש של כ"ק אדמו"ר הזקן שאליו ולא למדותיו זה הולך על העצמות, שהפרדס אומר שזה הולך על אור שבספירות, ובעש"ט אומר שזה קאי על העצמות. (אד"ש הסביר את זה בביאור רחב).

אחרי זה הי' תורה של האדמו"ר האמצעי. זה דוקא ע"י המנגד, שזהו פרעה הקריב, שעזבו את מצרים בלי שום דבר, וינצלו את מצרים, עשו אותה כמצולה בלי דגים. איך שייך מנגד למעלה, זה מבאר הצ"צ נצח ישראל לא

ישקר כי לא אדם הוא להניחם, ע"י שזה מגיע להשם נצחי שזה ע"י שיש מנגדים לישראל שזה והי' לי ראש, זה מגיע לעצם למעלה מלי ראש. שזה ע"י העבודה אתכפיא ואתהפכא, מאדמו"ר מהר"ש, כמו שידוע השיחה הידועה של כ"ק נ"ע אם ראיתי דור אחר דור, הי' מצפה לרגלי של משיח. ונאמר בתרי אמן ואמן, שזהו לשון שבועה, אז מטי רגלי ברגלי אז מ'האט מברר געווען אלע ניצוצים נאר עס פעלט דער נצחון, וואס דער נצחון איז כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו וואס אשתו איז גאנץ עולם הזה, אשר חרפו אויבך ה' אשר חרפו עקבות משיחך, חרפו אויבך ה' איז די וואס לייקענען אין שם הוי', אשר חרפו עקבות משיחך איז דאס וואס מאכן א קרירות אין משיח, איז אויף דערויף די עצה אויף אפזאגן זיך פון אלע ענינים אויף כדי צו געווינגן די מלחמה איז מבזבזת אוצרות זיינע אוצרות און אבותיו. אוצרות זיינען חיות און חיות נפש האלקית און דעם חיות שלמעלה וואס דאס איז ובפשעכם שלחו אמכם, אז כדי צו געווינען די מלחמה איז דאס דער ענין יפוצו מעינותיך חוצה.

אני קיצרתי הרבה ענינים בשיחה, מה שאפילו אני יודע.

כשכ"ק אד"ש דיבר את זה הוא בכה.

אני יכתוב את השיחה השלישית, וישמע יתרו, מה הוא שמע, את קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, למה הי' חסר מלחמת עמלק ולא הי' מספיק קריעת ים סוף, הרי בקריעת ים סוף הי' שנבקעו כל המימות שבעולם ומלחמת עמלק הי' מלחמה פשוט בגשמיות, אלא מקריעת ים סוף הוא לא נתפעל, יכול להיות ניסים, אבל שהיהודים ניצחו את הקרירות דעמלק, אז זה הוא נתפעל. אחרי זה הוא אמר, הרי הקדוש ב"ה נשבע לישראל, אז אי אפשר להתיר כמו בתרומה שאפילו שהוא הפריש תרומה אז הוא יכול לישראל לחכם, כל זה שלא הי' עוד פעולה, אבל אחרי שנתן לכהן אי אפשר להתיר, כמו"כ שהקדוש ב"ה נשבע לישראל שלא יחליפם באומה אחרת. כל זה כללות, אבל על פרטים אפשר בשאלה, ככה הוא אמר. אז צריכים מה שאפשר לתת לכהן, שזה הכהן שבדור זה אדמו"ר. כאן לא הי' מובן.. אף אוזן לא יכול לשמוע את השיחה הזאת, אחדים התחילו להגיד לפנחס אלטהויז שיקום ויגד לכ"ק אד"ש שאי אפשר לשמוע. אז כ"ק אד"ש ראה את זה, אז הוא סיפר מעשה אצל כ"ק אדמו"ר שנסע לפעטרבורג בנוגע לעסקנות והי' חסידים שלא הבינו מה פעל כ"ק אדמו"ר, איז האט ער גערופען דעם וואס ער האט ניט געוואלט אז ביי עם זאל זיין נפילת רוח און ער האט עם געוויזען א בריף פון פעטרבורג. איז ער נתפעל געווארען וואס דעם רבי האט אויף געטאן, וכשיצא הוא שכח מה שהי' כתוב, אבל הוא יצא מהתפעלות. איז אזוי אויך דער רבי דער שווער... זאל זיין בחסד וברחמים והקיצו ורננו שוכני עפר והוא בתוכם ויליכנו קוממיות לארצנו אמן.

ב"ה ט אדר תשכ"א מוצאי שבת קודש.

אל חברי וכו' אלימלך שיחי' צוויבל

אני קיבלתי את מכתבך, והנה אני מאד שמח בכלל על המצב שנוצר כאן לטובה. ביום ראשון קיבלו מהנהלה דלוד את המכתב של הבחורים שצריכים לבא, וכאן התחילו לסדר את הבחורים. הם 6 בחורים, לפרט את השמות זה דבר מיותר מפני שאני לא יודע בטוח ואתה לא מכיר אותם, והם יבואו או לפני פסח יותר בטוח

אחרי פסח, הם עוד צריכים אישור (מברק) מכ"ק אד"ש. זה אני יכול לכתוב לך, שאתם באים בתור קנים. ברשימה שצריכים לבא מלוד נמצא ג"כ ב. מ.

למה לא כתבתי את זה, אני שיבחתי אותכם כפי שיכולתי.

אגב שמעתי שאפרים וואלף מארגן אירון לשנה הבאה, האם זה נכון?

אני מאד שמח מה שי. קיבל היתר יציאה ובפרט מלאים. ר' פנחס אלטהויז ניגש אלי ושאל מה חדשות, אז סיפרתי בנוגע לנ. ש., אז הוא שאל אותי מי נסע אליו, סיפרתי לו ט. ח. און אויך מער מענטשען. והוסף מ'דארף נ. ברינגען, אז איך וועל פארן וועל איך זען, הוא נוסע מכאן ביחד עם זליג סלונים בי' ניסן בע"ה.

אני לא מבין מה שאתה כותב שאתם תבקשו רק על כמה חדשים ואיך תוכלו להשאיר שנה, למה, הרי בטח תוכלו לסדר את הענינים כפי רצון כ"ק אד"ש, וכשכ"ק אד"ש רוצה שתבואו על שנה אז מובטח שאתם תקבלו, ואם תבקשו רק כמה חדשים זה לפי דעתי יקלקל. ובפרט שלא תוכלו לענות שאתם רוצים להשאיר על חודש תשרי, ובכלל הבחורים האמרקיים שיבואו יהי' ערבים בעדכם, זה לפי דעתי.

ומה בנוגע לכסף זה דבר שצריכים לראות כשם שנותנים להבחורים האמרקיים, הגם שזה עוד לא ברור מה נשמע עם כסף, אבל בכל אופן יתנו להם, וגם לא מהישיבה אלא מהמרכז, ככה חושבים, הגם שזה דבר קשה שהם יתנו ג"כ להבחורים שצריכים לבא ל770 אבל בכל הפחות חלק מהוצאות צריכים לתביעה. האם אתם עשיתם דרכנים או לכל הפחות אתה ולי. כבר יש היתר יציאה על הדרכון?

תכתוב לי האם אביך כבר הגיע ארצה, הוא לפני הנסיעה רצה להכנס לכ"ק אדמו"ר שליט"א להפרד, אבל לא הי' יחידות, היחידות התחילה י"ז שבט, אבל הוא הכניס פתק לכ"ק אדמו"ר שליט"א שהוא נוסע.

בנוגע להמאורע שקרה באוסטרלי (מעלבורן) שנשרף כל הבנין של הישיבה 21 ספר תורה. הי' הוראה מכ"ק אד"ש לת' ת"ת שהם ידחו סעודה אחד על שני שעות כמו שכתו בתניא פרק כ"ז שהיו מעריבים את עצמם שתי שעות, ולתת פדיון תענית, וידחו את הסעודה השני' זאת אומרת בצהריים, כמו שכ"ק אד"ש ציין ירושלמי שיכולים ג"כ בסעודה השני'. והכסף הולך על הבנין של מעלבורן. פרטים אני חושב שאתה תוכל לדעת אצל אורי קפלן, א אייניקל פון פייגלין פון אוסטרלי'.

וגם מה שאה כותב שתסדר איזה קביעות ללמוד דא"ח עם הרה"ח משה גורארי', זה רשמי, האם אתם תוכלו ללמוד באופן גלוי עם רשות מהרש"ח, ואם תצטרכו לנסוע לת"א ללמוד איתו?

אני מתפלא בכלל על כל המעשה מה שאתה כותב בנוגע א. ו. לי. מה נשמע עם א. ה. בכלל.

ערב שבת אחרי מנחה הי' כאן יהודי זקן מאד מאד ר' מענדל קונין. (כ"ק אדמו"ר) הוא עמד על יד הארון קודש, כ"ק אד"ש ניגש אליו ושאל "ר' מענדל, וואס מאכט איהר", הוא ענה "רבי, אייערע ברכות ורפואות זיינען זייער גוט". וכ"ק אד"ש אוחז בידו הקדוש את הפרוכת ואמר "די ברכות זיינען פון דאנעט", והראה באצבע הקדושה.

עכשיו זכינו להיות בין המנין של כ"ק אדמו"ר לקידוש לבנה. תיכף אחרי מעריב לא הי' לבנה, הי' מעונן ולא יכלו לקדש. בשעה 11 בלילה יצא כ"ק אד"ש החוצה וראה שיש לבנה טובה, נכנס בחזרה ל770 ושאל אם יש מנין עשרה, והי' בדיוק 10 עם כ"ק אדמו"ר שליט"א. אחרי הקידוש לבנה "א גוט וואך, א גוט חודש" אמר כמעט לכולם.

בטח הודיע נ. ש. את המצב לכ"ק אד"ש הכי מהר. אני חושב שמתי שר' פינחס אלטהוויז יכנס לכ"ק אדמו"ר שליט"א יודיע לו, כדי שיהי' לו מה לדבר עם כ"ק אד"ש. אבל בכל אופן להודיע הכי מהר כפי דעתי הבחורים מכאן יסעו או אחרי פורים או אחרי פסח.

מה נשמע עם א. ה..

כאן הי' השבת שמח. הרבה לקחו משקה, בענטשע שם טוב מוצאי שבת הי' בר מצוה ושמח זה העיקר. ר' אברהם דריזין עם ר' בענטשע שם טוב.. כ"ק אד"ש לא התוועד השבת.

א פרייליכער פורים.

תכתוב את כל החדשות שם פורים.

ממני זוסיא פלדמן

ב"ה

יום א' כ"ד אדר תשכ"א

לכבוד חברי היקר אלימלך שיחי' צוויבל

פותחים בדבר מלכות. אני אכתוב לך את השיחה הראשונה של שבת מברכים ניסן.

ס'איז ידוע דער ווארט פון אלטען רבי'ן וואס דער רבי דער שווער האט דאס כמה פעמים איבערגעזאגט א מ'דארף אפלערנען זיך פון דער סדרה פון דער וואך, וואס דערפאר לערנט מען די פרשה פון דער וואך, וואס דער אופלערנעך איז אין אלע פרטים וואס ס'איז דא אין דער פרשה.

וואס מ'האט היינט געליינט איז ויקהל-פקודי מחוברות. איז דאס ניט דער פשט אז דאס ווערט איין סדרה ויקהל-פקודי, נאר דאס זיינען צוויי באזונדערע סדרות, אזוי איז אלעמאל ווען עס פעלט אויס צוויי סדרות צוזאמען, אזוי ווי ס'שטייט אין זהר אז אין תורה איז פאראן ג"ן סדרים דאורייתא דריי און פופציג סדרות וואס דער גן איז פאראן אלע מאל סיי ווען דאס פאלט אויס אין אזא זמן אדער אין א זמן פלוני, איז אזוי אויך איז ויקהל-פקודי צוויי באזונדערע סדרות. וואס יעדער סדרה דארף האבן א גאנצע וואך. דאס הייסט אז אין גוטן מיט דארף מען האבן צוויי וואכען איז אזא זמן וואס מ'קען ניט ווארטן טוט זיך דאס אפ אלעס אין איין וואך.

וואס איז די נקודה אז אזוי האט אויך ויקהל-פקודי געדארפט האבן צוויי וואכען איז אין דעם זמן מאנט מען דאס אין איין וואך, וואס איז די נקודה פון ויקהל, אז משה רבינו האט צונויפקגעקליבען אלע אידן און ער האט זיי געהייסן בויען א בית המקדש. אז עס זאל זיין ועשו לי מקדש, און די אידען האבן מנדב געווען גאלד און זילבער, זהב כסף ונחושת ביז והמלאכה היתה דיים והותר. דער זאך האט מען אויפגעבויט דעם בית המקדש, די סדרה ויקהל דערציילט אונז אויף עבודה מלמטה למעלה. און פקודי דערציילט ער ווי מ'האט מקריב קרבנות, און עס איז געווען המשכת אלקות למטה ושכנתי בתוכם, וואס דאס איז ממעלה למטה. וואס איז דער חילוק פון ויקהל ופקודי, אזוי ווי דער חילוק פון נברא מיט בורא וואס דאס איז באין ערוך לגמרי. אפילו די המשכה

וואס מ'האט ממשיך געווען דורך עבודת האדם מצד עצמו. (איז דאס אויך באין ערוך). אזוי ווי עס שטייט אין תו"א אין דעם ביאור פון לבוש מלכות אז מ'נעמט א דבר גשמי און מ'מאכט פון דעם א דבר קדושה איז הגם אז דער כח הסובב איז פריער אויך געווען אבער אז מ'מאכט א דבר קדושה איז ווערט נמשך מער תוס' סובב און דערפאר איז הלכה הזמנה מלתא היא און עס איז פאראן ראיות פון סוגיא ביז אז עס איז פאראן אז דאס איז דאורייתא אז מ'נעמט צמר און מ'מאכט אן ציצית איז דאס שוין אליין א מצוה און תפילין און מ'לייגט אריין ארבעה פרשיות און מ'פארמאכט די בתים איז דאס הזמנה משא"כ אין כלים פון בית המקדש. איז כל זמן אז מ'האט דאך ניט גענוצט איז קען מען זיך נאך נוצען מיט דעם א דבר חול איז דאך מובן דער באין ערוך פון ויקהל – ביז פקודי.

איז אז מ'קען ניט ווארטן איז מאנט מען אז גלייך ווי מ'גייט צו עבודה זאל זיין גלייך דער ושכנתי בתוכם השראת השכינה אויף עס. וואס דאס איז בלי גבול. און דאס איז אין אדר וואס בחודש אדר איז מרבים בשמחה, וויילע עס איז געווען דער ונהפוך הוא, וואס די עבודה פון פורים איז ממשיך זיין עד דלא ידעי על כל השנה, וואס דאס איז העכער פאר אלע ימים טובים אפילו פאר יום הכיפורים, אזוי יום הכיפורים איז כפורים וואס יום הכיפורים איז געווען מחילת עוונות וסליחה וכפרה, פונדעסטוועגן איז פורים העכער און מ'האט דאס קובע געווען אין א יום חול און אכילה ושתי'. און מ'איז ממשיך עד דלא ידעי על כל השנה, אזוי ווי עס שטייט לא יסופו מזרעם איז ניט נאר אזוי ווי דער פירוש פון גמרא אז ווען עס וועט קומען י"ד אדער ט"ו זאל מען מאכן פורים נאר כפירוש הפשוט אז בכל יום יום סומכים גאולה לגאולה פון גאולת פורים כימי צאתך מארץ מצרים אראנה נפלאות וואס עס ווערט נתגלה ווערן דורך משיח צדקינו במהירה בימינו. ע"כ תוכן השיחה.

מכתבך קיבלתי במעודו ואין לי עכשיו שום חדשות.

מטי אשכנזי חוזר ארצה עוד לפני פסח. משרד הבטחון לא רוצה להאריך לו. אתה תבא אי"ה כאן תראה את המצב שאין מה לכתוב מהחברה, או יותר טוב מטי אשכנזי יבא ויגיד. תשמע ממנו הרבה מאד.

כאן בחנו את הבחורים והכניסו את התוצאות לכ"ק אדמו"ר. הי' כמה שלא ידעו. אני יודע מאחד שהרב חזקוני שאל אותו מה הסיבות שלא ידעתי וכ"ק אד"ש שאל (איך וואלט וועלן העלפן אפשר) וואס איז די סיבות אפשר קען איך העלפן ובכלל אויב ס'איז פאראן סיבות.

תכתוב לי אם אתה כבר עשית דרכון.

בנוגע למאמר אני לא קיבלתי תשובה מלייב גרונר אין לו זמן וזה סיבה אחרת. ע"כ אם זה איננו ברשימה למה לא תשלח את זה ומסתמא כבר עשית העתק מהמאמר.

מחר בלילה נכנס לכ"ק מרדכי איינגלסמאן ההולנדי, ואברהם רטובסקי מכפר חב"ד.

תכתוב מה התוכנית של הרישום השנה. תכתוב לי את המצב של הישיבה בכלל ואצלכם בפרט. אם כבר עשית דרכון. כאן הישיבה כבר אפו מצות.

אין לי מה לכתוב אולי זה מפני המצב רוח שאני נמצא עכשיו.

אבל שלום להתראות במקום חפצינו כאן ב770.

מאת חברך זוסיא פלדמן.

ב"ה

ל' אדר תשכ"א

לכבוד חברי היקר אלימלך שיחי' צוויבל

הנה היום קיבלתי את מכתבך, הנה אני מאד שמח שאתם תבואו על הזמן החדש. אבל אני חושב שלפועל זה לא יצא על הזמן החדש, מפני שכאן עוד לא יודעים את הבחורים, אני חושב לפי השקפתי וגם הדברים, שהבחורים הם ד. ל. וגם מ. א. (מ. א. מאריך את הניירות על שנה ע"י פרטקציע אם יצליח ואם לאו אז הוא יבא על הפסח לאה"ק ועוד כמה, הבחורים יסעו אחרי פסח כבר ואיך אתם תצליחו לבא על הזמן החדש. אבי כותב לי שנ. ש. אמר לו שהוא יבא על פורים. אני מבקש ממך מאד שתכתוב לי למה נ. ק. לא נמצא ברשימה שצריכים לבא לכאן, וגם א. ה., הגם שאתה על א. כבר כתבת שהוא לא יכול עכשיו מפני סיבות כספיות, אבל נ. ק. למה לא. וגם מאיפה החברה רוצים לקחת כסף. אז גם מהמקור הזה יכול לקחת נ. ק. וגם למה הם צריכים להכניס את נ. ש. ברשימה שזה תמורת זה, הרי נ. ש. יכול לנסוע גם בלי שהנהלה דכאן ישלחו לשם בחורים.

היום נכנס ההנהלה לכ"ק אד"ש ואולי יהי' משהו פעול מזה.

אני עכשיו יגש לרבי מנטליק, לבאר, אני ראיתי ששלחת מכתב ונדמה לי שזה הכתב של י. ה., חכה תשובה. הנה הוא קיבל את המכתב והם עוד לא את המכתב תשובה מהנהלה דלוד איזה הבחורים הם ישלחו, זה כבר יותר משבועיים שהמכתב נמצא אצל ההנהלה דלוד. הנה ראשית כל הם מכירים רק את ההנהלה דלוד, וכל בקשה צריך לבא מהנהלה דלוד, וכאן שום דבר אי אפשר לעשות, קודם צריכים לדעת מי הנוסעים מלוד ומי

הנוסעים מכאן ללוד. הנה אם המכתב מהנהלה דלוד הי' מגיע היום הי' יותר טוב מפני שהם נכנסים היום לכ"ק אד"ש אבל לדאבנו המכתב אין להם, ואי אפשר לדבר עם כ"ק אד"ש בנוגע לזה מפני שהם לא יודעים איזה בחורים נוסעים משם בכדי להודיע לכ"ק אד"ש, ועל המכתב שלכם הם לא רוצים לסמוך, וגם כאן עוד לא החליטו מי ההולכים על החשבון הזמן של הניירות שבארץ שצריכים הרבה יותר זמן, בזה הם יכולים לחשוב רק אילו ידעו את כל הבחורים הנוסעים בין מכאן ובין משם, אז הם לא יכולים לשלוח לכם ניירות. הוא אומר שהוא לא יכול לענות לכם מפני שזה לא רישמי שבחורים ישלחו מכתב לאחד מהנהלה. וגם את המכתב הוא לא הראה להנהלה רק הוא שאל בעל פה באסיפה של ההנהלה, אז הם החליטו שקודם הם צריכים לקבל מכתב משם ויחליטו מי הנוסעים מכאן, אז הם ישלחו כנ"ל.

אתה בטח יודע שאחותו של זליק לוינה נהית כלה בעד בערל מאצ'קין. בטח שמעת ר' פרץ מאצ'קין. ביום א' כ"ו שבט הי' ווארט. פרץ מאצ'קין ופנחס אלטהויז, בן ציון שמטוב, אברהם דריזין לקחו משקה, והי' שמח מאד.

מה שיותר מהר תביאו, העיקר - אתם צריכים לפעול לחץ חזק על ההנהלה דשם לענות מה שיותר מהר. וגם כאן הם עושים מהר אבל כאן קשה מאד להחליט מי הנוסעים.

המחכה לתשובה ומקוה לה' שנתראה ב770 בזמן החדש.

חברך זוסיא פלדמן

יום א' ט' ניסן

לכבוד אלימלך שיחי' צוויבל

את מכתבך קיבלתי במוצש"ק וגם המאמר. הנה על המאמר עוד לא קיבלתי תשובה אם הוא נחוץ אבל בין אנ"ש הוא מפורסם.

הנה בנוגע להחליף אני לא יודע מה להגיד לך, אי אפשר לדעת את האמת. בנוגע לפועל אני חושב שאדע בימים הקרובים אם הם נוסעים אחרי פסח או מה נשאר עם הענין הזה.

אבל אני חושב שכדאי להם לנסוע עם האוירון השארטער פליין מה שר' אפרים וואלף מארגן בשביל שיעלה לכם הרבה פחות קודם מזה אני לא רואה שיצא.

אני השבוע במוצש"ק אמרתי שיעור על דף יח בענין קיום שטרות דרבנן.

[עכשיו אני מגיע עם ש. ל. את המכתב הגדול מה שני. ק. תקתק וחסרים הרבה דברים, יש דברים שחסר אצלי ויש דברים שחסר אצלו. הוא עכשיו כותב מה שחסר אצלו אז מצאתי את ההדמנות לכתוב את זה עכשיו, אני מבקש ממך שתכתוב אם קבלתם דמי חנוכה. וגם תכתוב לי מה דעתך על מ. א.]

הנה עוד פעם אני חושב שכל העסק בנוגע להחליף את הבחורים זה עכשיו תלוי בכסף, ולפי זה זה יצא שאתם תבואו על ראש השנה. ר' פנחס אלטהויז נוסע ביום שלישי לארץ.

אולי כבר כתבתי לך בנוגע למרדכי איינגלסמן כשהוא הגיע לכאן הכניס פתק לכ"ק אדמו"ר שליט"א, וקיבל תשובה שהמקום שלו הוא בארץ, אבל בנוגע לאיזה סיבה שאני לא יודע הוא מוכרח להשאר עד תמוז והוא ביקש להשאר עד אחרי ראש השנה, ע"ז ענה כ"ק אד"ש שזה תלוי בשקידה והתמדה שלו אבל המקום שלו הוא בארץ כל כך ברור.. ואותו הדבר הוא עם אברהם ראטווסקי שהוא חוזר אחרי ראש השנה.

הנה כל הקשיים עם הניירות ואתם ג"כ צריכים לפעול לחץ חזק מאד על ההנהלה דשם דרך איזה דרכים שאתם יכולים. אפילו שכאן ההנהלה בנוגע לכסף תעכב קצת תראו שישלחו לכם את האפידוויט אתה תבוא כאן אי"ה תראה שאין כאן עם מי לדבר. ואני חושב שכבר שמעת ממטי וגם מזליק ומכולם שחזרו, אבל זאת תהי נחמכם שמה שזה יותר מיצר אז מגיעים יותר למרחב העצמי כמו שכתוב במקום שבעלי תשובה אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, על זה ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א במאמר שבת מברכים ניסן ד"ה וידבר הוי' זאת חוקת התורה וגו' למה אומרים שאין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, מילא בזה שאצל הבעל תשובה יש מיצר הרבה יוצר זה מובן מפני שהוא הי' מרוחק יותר אבל למה מגיעים יותר גבוה מצדיקים, וגם עוד דבר לא מובן, כתוב יש קונה עולמו בשעה אחד, שזה לא מובן, זה מובן שהוא נעשה אהוב וידיד וקרוב לשכינה מפני שנמחל לו החטא אבל למה הוא קונה עולמו בשעה אחת, הרי על שלשה דברים עולם עומד על תורה ועבודה וגמילות חסדים און ער האט דאך זיין עולם ניט געבויט, איז ווי אזוי איז ער קונה זיין עולם, על זה יובן שאחרי חטא העגל שהוא חטא גדול מאד, ומשה רבינו הי' צריך לפעול סליחה ומחילה וכפרה, וגם להמשיך שיהי' פניך הולכים ואם אין אל תעלנו מזה על זה אמר ויעבור ה' על פניו שהעלהו למעלה מפנים ושמתיך בנקרת הצור, יש אש שבגחלת ויש אש בצור החלמיש, שהוא לוקח ממקור יותר גבוה למה שתשובה נלקח ממקום יותר גבוה, על זה יכול להיות קונה עולמו בשעה אחת, מזה גם מובן שהוא מגיע יותר, אז אזוי ווי מ'שיסט מיט א איילבויגן איז וואס מער מ'ציט אראפ אויף אונטן שיסט דאס העכער, והרי משיח אתא לאתובי צדיקייא בתיובתא. אני קיצרתי הרבה מאד, אני אסיים את הסוף שזה עכשיו ענין של הפצת המעיינות חוצה, שזה הכנה למשיח.

בנוגע להתקשרות הנה ביו"ד שבט דיבר כ"ק אד"ש שהי' אצל מו"ח כ"ק אדמו"ר זמן שהי' חושב בנוגע להמקושרים שזה ענין כמו הבטה הסתכלות כמו שאחד מסתכל על אחד אפילו מאחוריו, הוא מושך אותו. אותו דבר אצל כ"ק אד"ש שהוא חושב בנוגע להמקושרים אז פעם נופלים אצלם תשוקה להתקשרות שזה יודע שזה מכ"ק אד"ש שחשב עליו, ע"כ לא להסתפק רק עם הרצון רק יראה להביאה את זה לפעול כמו אתערותא דלעילא מצד עצמו שזה נתינת כח על אתערותא דלתתא, אבל אם הוא יסתפק באתערותא דלעילא לבד אז זה שום דבר לא יהי'.

הנה אני כבר מחכה עליכם בכליון עינים ואני מאחל לך הצלחה בניירות להתראות בקרוב ממש ב770.

תכתוב לי על הרישום בבת-ים וגם על כל הרישום.

א כשר'ע און א פריילעכער פסח

זוסיא פלדמן

ב"ה א' דר"ח אייר תשכ"א

לכבוד חברי היקר אלימלך צוויבל שיחי'

את מכתבך קיבלתי ערב שבת קודש. וחכיתי עד כעת כדי לפתוח בדבר מלכות מאן מלכי רבנן

אתמול התוועדות השיחה אחרי המאמר (ד"ה ויאמר יהונתן מחר חדש) אזוי ווי מ'פירט זעך זומער לערנען פרקי אבות מה שלומדים היום, יהושע בן פרחי' אומר עשה לך רב, וקנה לך חבר, והוי דן את כל אדם לכף זכות.

צ"ל ועשה לך רב, הרי זה פשוט אז ער דארף דאך געפינען זיין ענין אין וועלט איז א וודאי אז ער דארף האבן א רב.

און קנה לך חבר, איז דאך ווייטער פשוט אין התורה נקנית אלא בחברות.

און וואס ער זאגט והוי דן את כל אדם לכף זכות, איז ניט פארשטאנדיק. עס איז דאך כלפי שמי' גלי איז ער זכי בדין. און אויב ניט איז ער אזוי וואס דארף אנקומען צו א זכות. איז וואס העלפט, עס איז כלפי שמייה גלי.

נאר דער ענין איז, עשה לך רב, בדרך כפי' מלשון מעשין על הצדקה, עס שטייט אם הרב דומה למלאך השם צבאות אלמד תורה מפיו, ואם לאו לא, צו ער גייט ארום זוכען אזא רב, אדער ער זיצט אין שטוב, און ווארט אז מי זאל קומען זאגן אז מי האט געפינן אזא רב. ווייל פון דעם וועט גארניט זיין נאר עס דארף זיין מעשין על הצדקה בדרך כפי' אזוי ווי מיט א פרוטה קען ער קויפען חיי נפשו און ער גיט דאס אוועק, אזוי דארף זיין דער ענין פון עשה לך רב.

קנה לך חבר, זאגט מען אויף דערוף, קנה לך א מענטש קויפט א זאך וואס עס איז איז חביב און אויף דערוף איז ער מבזבז און ער קויפט בדמים יקרים וואס דאס ווייזט אויף חביבות. וואס אזוי זיינען מפורש דאס חמשה קנינים קנה הקב"ה וואס דערפאר שטייט דער לשון קנין, כדי ווייזען אויף חביבות פון דער זאך. וואס דאס איז דער לשון פון קנה לך חבר נאך עשה לך רב, ווייל קנה לך ווייזט אויף חברות, איז דאך מי איכא חברות כלפי שמיא, וכתוב והי' מורא רבך כמורא שמים נאר דער לשון עשה בדרך קבלת עול,

און דער והוי דן את הכל האדם לכף זכות. וועט מען דאס פארשטיין פון לעו"ז, וואס די זעלבע קשיא פרעגט מען אויף לשון הרע, רק התירוץ הוא, אזוי איזו הוי דן את כל האדם לכף זכות. איז ארויס רופן דעם זכות ביי יענעם.

און ביי אדם איז דאך פאראן צו דריי זאכן, פאראן וואס זיינען העכער פאר אים און פאראן גלייכין מיט אים און פריין וואס זיינען נידעריקער פאר אים, וואס אזוי דארף זיין און אזוי איז אויך למעלה וואס א ספירה נבחנת בג' בחינות מה שמקבלת מלמעלה והיא עצמו ומה שמשפעת למטה הימנה.

וואס דאס זאגט רבי יהושע בן פרחיה וואס ער האט געהאט אלע דריי זאכן. אזוי ווי עס איז ידוע אז רבי יהושע איז געווען א נשיא בישראל און דערנאך איז ער גולה געווען אין מצרים. און דער נאך האבן אים די חברים געבראכט צוריק אין ארץ ישראל און מחזיר געווען לגדולה וואס ביי רבי יהושע איז געווען עשה לך רב. דערנאך איז ירד מגדולתו וואס דאס איז דער ענין פון לימוד זכות. דערנאך דורך דיבוק חברים איז צוריק עלה לגדולתו, ע"כ.

מה שבקשת לברר עם החלפת התמימים מה נשמע, נגשתי להרב סמפסון ושאלתי אותו, אני נגשתי שכשם שיש לכם עכשיו בין הזמנים ואתם התחלתם לעשות היתר יציאה אז מה נשמע, הוא ענה לי שעכשיו מדובר

בנוגע לכסף והם צריכים לחכות על בן אדם עכשיו שהשבוע הוא צריך לחזור מקום ולברר אם הוא נותן כסף בעד הנסיעה ואם לאו, ואולי גם בשבילכם כסף זהו מה שהוא ענה לי. אני מבקש ממך מאד אז עס זאל ניט ארויקומען פון א ווארט קיין קווארט. כפי שאני חושב שאתם צריכים לפעול לחץ על ההנהלה שהיא תדע כל הזמן מה נשמע, למשל שהיא תדע כל פעם מה הדיון כאן. ז"א עכשיו כל העיכוב בנוגע לכסף שזה כמה אלפים דולר שהנהלה היתה צריכה לדעת מזה. אני ממכתבך לא בררתי שום דבר לא בנוגע לחולון ולא בנוגע לבתים. על חג הפסח הגיעו כל הבחורים מקנדה, וגם ביניהם ל. וו. ש. ל. אגב יצחק גנייביש איז געווארן א חתן. הוא מהבחורים המצוינים שם, כולם אוחזים ממנו מאד. היום בצהריים הי' כאן ישראל משה הפשטיין אז ממילא דברתי איתו. לא יכולתי לכתוב. וגם שלום בער לויין הוא קיבל מכתב מחיים רוזנבלט שהוא מבקש ממנו חידושי תורה, אני ראיתי את המכתב שם כתוב רק מזל טוב. ומבקש חידושי תורה, פ"ש ממנו.

מזל טוב בעד ישראל פרידמן, תמסור לנ. ש., וגם ברוך שלום נהי' חתן. היום ז"א עכשיו הקשרי התנאים של התמים ישראל פרידמן. אני מבקש ממך שתכתוב לי מה נשמע אצלכם ובפרט בזמן החדש. וגם מה נשמע עם הרישום, ואם על שבועות עוברת הישיבה לכפר חב"ד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר בהתוועדות מחאה. היום צריך להיות דינער בעד המוסד אהלי תורה, אז תפסו ועשו מודעות גדולות ותלו את זה בבית הכנסת, איך מוז געבן א מחאה אז דאס פאסט פאר א צייטונג, א גוטע זאך, למה אבער פאר א שול וואס דער רבי דער שווער איז דארט. אז איך האב ניט געהייסן און מ'האט בא מיר ניט געפרעגט, און אז מ'וואלט געפרעגט ווייס איך ניט וואס איך וואלט גע'ענטפערט. מילא פאר קינדער, און אין דרויסען, און וועגן יפוצו פון בעש"ט.

ס'איז געווען בחיי דין פון רבי'ן דער שווער. און מ'האט אויפגעהונגען א גרעסערע פלאקאט און דער רבי האט געהייסן אראפ רייסן, זאל מען דאס ניט אראפ רייסן פאר הבדלה, צום דינער דארף מען גיין וואס מער, ווי א חינוך על טהרת הקודש פארדינט.

באחרון של פסח בהתוועדות דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע לכפר חב"ד ובנוגע לשליחות. אזוי ווי ביי יציאת מצרים יצאו ברכוש גדול. אזוי זאל אין גיכן זיין דער רכוש גדול אין כפר חב"ד און די שלוחים וואס דער רבי דער שווער האט זיי געשיקט אין גשמיות ממש.

עס שטייט אז בשעת דער אויבערשטער האט געהייסן משה רבינו אז ער זאל זאגן ושאלו אשה מאת וכו' כדי שאל יאמר אותו זקן ועבדום ועינו אותם איז מקוים געווארן געווארן ויצאו ברכוש גדול איז ניט מקוים געווארן, איז דאך ניט פארשטאנדיק, גוט דער אויבערשטער האט געשווארען אז ועבדום ועינו אותם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, אבער וואס איז נוגע דער רכוש גדול צו יציאת מצרים וואס וועט געווען אז עס וועט ניט

זיין דער רכוש גדול עס וועט דאך פטור ווערן מהשעבוד, נאר ירידת הנשמה בגוף איז כדי לברר ניצוצים וואס

די ניצוצים זיינען שייך צו זיין חלק הנשמה, איז אויך זי איז ניט מברר די ניצוצים איז געפינט זיך זיין נשמה וואו די ניצוצים זיינען ווייל אין עצם איז ניט שייך קיין חילוקים אבער אז זי איז מברר אלע ניצוצים וואס דאס איז רכוש גדול, קומט דאס אראפ אין גשמיות ממש, וואס דאס איז דוקא ברכוש גדול. אין עניות במקום עשירות כמו שכתוב בגמרא שבית המקדש היו משקין את הבהמות בכלי זהב הגמרא רוצה להגיד גוזמא היא ענטפערט די גמרא לאו גוזמא, אין עניות במקום עשירות, אזוי אויך, דער רבי דער שווער האט געשיקט איז דארט געפינט זיך זיין נשמה, און מ'קען ניט יוצא זיין אז מ'זאל טאן אין א צווייטען ארט, מ'קען זיין א צדיק גמור און אלע כחות מיט כחות מקיפים, און דער עצם קען ליגן אין שלש קליפות הטמאות לגמרי, ע"ד ר' יוחנן אינני יודע באיזו וכו'. און אין כפר חב"ד און די וואס זיינען געפארען זאל זיין אין גיכען דער רכוש גדול טאקע אין גשמיות. פעמים הוא הזכיר כפר חב"ד כמו שכתבתי לך. זה תוכן מהשיחה של אחרון של פסח.

אני מוכרח לגמור מפני הזמן, וגם יותר אין כאן חדשות. מבקש תשובה מהירה ממש. תכתוב מה עושים א. ש. וגם א. ד. וד. ט.

ב. ש. איז א שוחט אין נוהוין.

המחכה לביאתך כאן ובנתיים למכתב.

מאת חברך המאחל לך

זוסיא פלדמן

תמסור פ"ש לכל החברים

עכשיו אם יצאו שיתנו לכם כסף אז א. ה. גם כן ירצה לנסוע זה בדוגמא מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת.

אם הרש"ח כתב בעד נ. ק.

ב"ה י"ד פסח שני תשכ"א

לכבוד חברי היקר אלימלך שי' צוויבל

אני במיוחד חכיתי עד אחרי שבת מפני שני טעמים (א) פשוט שעל מה שאתה כתבת לי לברר בנוגע לי. אז קודם שבת לא הי' הרב סימפסון ושאלתי להרב דז'עבקסאן ולמנטליק הם לא ידעו ממכתב הרש"ח בעד י. והאם אמרו שזה אולי נמצא אצל הרב סימפסון. ועכשיו פגשתי אותו ושאלתי אז הוא אמר לי שכן קיבל מכתב אבל צריכים לעשות אסיפה בכדי לברר וכפי דעת שלישי יש סכומים טובים מאד. אבל לנ. ש. לא יודע הם לא יודעים לבד, הם אומרים שאולי הוא צריך לבא ביחד אתכם, ז"א בהחלפת התמימים. אני הסברתי להם שיש לו כבר הסכמת הרבי כ"ק אד"ש. אבל הם חושבים שזה השתנה. ע"כ אני מפחד ללכת להרב חדקוב. וגם הוא ר' מנטליק לא רוצה ללכת בשביל הטעם הזה להרב חדקוב. וב' הוא לא כתב לי מתי הוא שולח את המכתב להרב חדקוב. אם זהו מהנהלה אז אני לא חסר לגמרי ואם זה מנ. לבד ע"כ תעודני מזה ואם זה מנ. לבד אז אני חושב שאני יגש.

וגם מה נשמע אתכם אני לא יודע שום דבר. כפי שהם אומרים שכ"ק אד"ש קר לגבי הענין הזה, לא יכולים לדעת מהם שום דבר, אחד אומר זה ואחד אומר אחרת לגמרי, זהו עד כמה שאני יודע...

אבל עכשיו זה פסח שני אף על פי שאני מבין ומצטער על זה אבל מה אני יכול לעשות אני מוכרח להודיע את האמת. היום זה פסח שני, ותסתכל בהיום יום אז עס איז קיינמאל ניט פארפאלען ע"כ. בטחון ניט נאר תקוה נאר בטחון וואס דער חילוק פון תקוה און בטחון איז פונקט ווי מ'האט די זאך און תקוה איז ווי מ'האפט אף אזאך.

(ב) מפני מה חכיתי עד אחרי שבת, מפני אולי יהי' חדשות. ב"ה הי' בשבת בבקר מאמר. כ"ק אד"ש יצא מחדר קדשו בשעה 8 בבקר וקרא לאלו שהיו בזאל ואמר לסגור את הדלת על המנעיל ואמר מאמר. דבר אל כל עדת בני ישראל. תודה לקל שאני זכיתי להיות בין הנמצאים. אני יכתב לך את תוכן של המאמר.

דבר אל כל עדת בני ישראל קדשים תהיו כי קדוש אני איתא במדרש יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם, מבאר שני ענינים גדולתי למעלה שלומדים מגדלתכם וקדושתי למעלה מקדושתכם. וגם שלומדים את זה מפרעה שאמר רק הכסא אגדל ממך צ"ל איך הקס"ד שיהיו כמוני ישראל משרשים בקב"ה חד הוא. רק הענין הוא שמה שאומרים כמוני הוא רק הגלויים לא על העצמות. להבין זה בהקדם שיש שני אופני עבודה עבודת הצדיקים ועבודת בעל תשובה כמ"כ ויספו ענוים בהוי' שמחה ואביוני אדם בקדש ישראל יגלו. עניו למעלה משפל כמו משה רבינו שהוא הי' עניו מאד. אבל עכ"ז הכיר מעלת עצמו שהוא הוציא את העם ממצרים וקיבל את התורה ומסרוהו לכל ישראל. אבל הוא הי' בענוה מפני שכל מציאותו הוא מציאות למעלה. והם מוסיפים אורות באצילות שזהו עבודת הצדיקים. אבל זה רק בשם הוי' ווי הויך זאל ניט זיין אבער פונדעסטוועגן איז מער ניט ווי א שם. אבער עס איז יש למעלה דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ, וואס דאס איז אביוני אדם אביון שאין לו שום דבר והוא תאב לכל דבר. הוא ממשיך את קדוש ישראל, דלא יתרמז לא בשום אות ולא בשום קוץ. שזהו ענין של בעל תשובה.

וזהו שכתוב מי יתנך כאח לי יונק שדי אמי, שזהו קאי על אהבת יוסף אל בנימין, שזהו עבודת הצדיקים, מפני שיוסף נקרא צדיק ובנימין נקרא צדיק שזהו ענין תורה ומצות שהוקשו כל התורה כולה לתפלין להמשיך אורות וכמ"כ כל התורה כולו. אני מדלג קצת. מפני מה נקרא התורה בשם צדקה בשביל שכל ענין התורה זה הוא רק לצרף את הבריות כמ"ש מרום וקדוש אשכון את דכא ושפל רוח. שהעולם הוא שפל וגם הנשמה שעמדה למעלה ואח"כ ירדה הנשמה וכו' מאיגרא רמה לבירא עמיקתא ע"י התורה ומצות מגיעים שזהו ענין של צדקה. וכו' מה אכפת להקב"ה וכו'. וזהו מי יתנך כאח לי באכלי יונק שדי אמי שהוא עבודת הצדיקים שיוסף צדיק עליון ע"י צדיק תחתון ממשיכים צדיק עליון.

ואמצאך בחוץ שקאי על השבטים, חוץ הוא מצרים שהם מכרו את יוסף למצרים. אפילו שהי' כאן כוונה פנימית להקל את הגלות ע"י יוסף צדיק עליון אבל הם לא ידעו מזה והם אמרו אבל אשמים אנחנו בהתחננו אלינו ולא שמענו. אזוי איז דער נפש האלקית מתחנן און מ'הערט איר ניט (היית צריך לראות את פני קדשו בשעה שאמר את המילים האלו ובפרט שהפסיק לא הי' יכול לדבר הלאה. לא הי' דחוק רק בערך 15 איש כולם עמדו סביב השולחן) כאן דיבר את ירידת הנשמה בגוף, עד שיכול להיות מושל ושולט על הנפש האלקית עד וימררו את חייהם, על זה צריכים תשובה. אביוני אדם אביון שתאב לכל דבר. אביוני אדם זאת התורה אדם רמ"ח פקודים רמ"ח אברים דמלכא שס"ה גדים שס"ה מצות ל"ת אביוני אדם אז בא אים פעלט אָט דער אדם, איז ע"י התשובה איז מען ממשיך דעם קדוש ישראל. (כנ"ל אני מקצר מאד).

קדושים תהיו כי קדוש אני, ע"י עבודת הצדיקים קדשתי למעלה מקדשתכם אבל ע"י עבודת בע"ת מגיעים בקדש ישראל. זהו קדשים תהיו כי קדוש אני, פשט שלא יהי' נבל ברשות התורה, כמו הרמב"ן שיעשה גדרים וסיגים בהיתר בכדי שלא לנפול ח"ו באיסור. אבל בפנימיות שזהו עבודת הבע"ת שזהו קדשים תהיו כי קדוש אני שזהו משיח אתא לאתבא צדיקייא בתיובתא שיתגלה למטה מעשרה טפחים ונשמח ה' במעשיו וישמח ישראל בעושיו. סוף הקיצור.

תסלח לי על כתבי לא יפה מפני שהיום זה לא הולך, כל הלילה התוועדו עם נ. כוונתי שאני יודע ברור מי שלח את המכתב ואם נ. לבד שלח את המכתב אז אני יגש אי"ה ואתם תראו. ותעשו כל מה שיבכלתכם. תדעוני מתי יצאה המכתב של נ. מפני שאני לא יכל לגשת להרב חדקוב.

המאחל לך במהרה לבא לכאן להתראות. את יוקר הזמן לא צריכים להתלמד מרכבת רק מהשבת. ממש בשמונה נסגר הדלת לפני המאמר, וחלס.

חברך זוסיא פלדמן

תכתוב לי את הנוסעים

ב"ה

ל"ג בעומר תשכ"א

השעה 1/21 אחרי חצות בהתוועדות של ר' יואל כהן בטח את הטלגרמה של כ"ק אדמו"ר שליט"א בשביל ל"ג בעומר קיבלתם זה לשונו "המנצלים (הניצלו) יום סגולה ושמחת רשב"י זה... להתחלת ביסוס הרחבת מבצעים פעולות וענינים... כללים ופרטים..."

אבל אני רוצה להוסיף בזה עוד דבר, מה ששמעתי כאן. ראשית זה הפעם הראשונה שכ"ק אד"ש אומר בשביל ל"ג בעומר ונותן את זה לשלוח לכולם. כ"ק אדמו"ר נסע היום (להאהל) מספרים ממקור בטוח מהמרכז שכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר להרב חדקוב במלים האלו אם ישאלו פירושו - אויב מ'וועט פרעגען פשט זאלט איר ענטפערן אז איך ווייט אויך ניט, און מיר באדערט דאס ניט (זה הפירוש שלא איכפת מה שאני לא יודע). זה יצא בצהריים בשעה 9 בערך וטלפני לאירפה וגם רצו לטלפן לישראל אבל לא יכלו לקבל קשר ע"כ שלחו טלגרמה, אבל כאן הי' מהומה ממש. כולם הלכו מבולבלים ולא ידעו שום דבר. מה זה נעשה כאן. רואים ממש שזה גילוי אור. ובפרט מהמלים שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שלא איכפת לי מה שאני לא יודע. וגם זה לא ידע קודם ל"ג בעומר (ובכדי שיתקבל בארץ ל"ג בעומר). הלכו לדבר בבתי כנסיות וגם ההנהלה עשתה שכל בחור יקח על עצמו הוספה בלימוד.

כיון שידעתי ממקור בטוח שהרב חדקוב קיבל מכתב מנ. ש., ע"כ ניגשתי ממש לפני חצי שעה ושאלתי אותו. כיון שהוא קיבל מכתב מנ. ש., הוא ענה איך האב דערהאלטען אזא בריף אבער איך דארף נאך מברר זיין מיט אימיצען וועגען דעם, איך בין משים לב אף דעם בריף, ע"כ דבריו. אני חושב שהוא עשה טוב מאד של (לחיים לחיים) שנשלח מכתב להרב חדקוב ואם הוא אמר שהוא שם לב אז זה בסדר.

בנוגע לי. ה. דיברו כאן בהנהלה. ועכשיו שאלתי את הרב דו'עקבסאן, הוא ענה שהם מאד התחשבו אתו. אבל זה קשה להם מאד לשבור את זה כן ואת זה לא. ומה נשמע אתכם זה תלוי רק בכסף ומחכים על בן אדם אחד שהוא כבר בא לכאן אתמול. אבל לא יכולים לקראו אותו תיכף ע"כ הוא אומר שהוא יקרא אותו ביום שני ויראו מה נשמע, ואם זה יקח זמן אז אולי יעשו חלפין אחד על אחד, ז"א בעד י. ה., זה מה שהוא ענה לי, ע"כ.

אלימלך, אני לא יודע מה לכתוב לך אני מאד רוצה שתבאו לכאן, הזמן עובר. יום רודף יום, שבוע הולכת אחרי שבוע, והזמן הולך, אני רוצה שתחשוב בנוגע לתפלין דר"ת על היום הולדת שלך. אני שום דבר לא מתכוון בזה, אני פשוט רוצה להזכיר לך את זה.

בשבוע הבא זה כבר שבת מברכים סיון, אני יכתוב לך מה שהרבי כתב על השלושה חדשים ניסן אייר סיון,

באופן הגילוי מלמעלה - ניסן כולו חודש הגאולה (שהייתה מבכבודו ובעצמו)

" " אייר כולו ספה"ע (עבודת האדם) כולו זיו (ולא עצמות) ר"ת המרכבה עבודת האבות שנמצאו והמשיכו לכאו"א ואח"כ סיון - מ"ת. אתעדל"ע. אתעדל"ת אתעדל"ע. משכני נרוצה (ל' רבים). הביאני.

אני חושב שתבין את זה. אייר ר"ת המרכבה אברהם יצחק יעקב רחל.

מאת חברך

זוסיא פלדמן

אם קבלתם דמי חנוכה?

מה נשמע בבתים האם זה ממשיך בשנה הבאה.. ובאיזה תנאים

האם הרשמים של הנוסעים שצריכים לבא לכאן על החגים כבר מלאה. ובערך מי הם הנוסעים.. וגם בנס ציונה?

אין לי באמת מה לכתוב, האם אברהם דונין מוציא את המאמרים והשיחות של כ"ק אדמו"ר שליט"א כפי שהי' קודם לך

תענה לי

ב"ה

כ"ד אייר תשכ"א

את מכתבך קבלתי ביום רביעי

נבהלתי ממש ממה שאתה כותב שני. הולך להרש"ח שיכתב בעדו להרב חדקוב. אני מקוה שלא שלחתם מפני המכתב שלחתי בל"ג בעומר. שהרב חדקוב לקח את זה ברצינות מוגמרת כפי שזה עכשיו שבשביל נ. ישלחו היום או מחר לר' פנחס אלטהויז שהרב חדקוב שאל את ר' מנטליק שיתן לך את האחריות ששייבה שלח את האחריות בעד נ. שיתן לו את הקאפי מזה ובקש גם את הזמן בערך מתי הוא שלח בעד השלושה בחורים הידועים

אז ענינו לו את הזמן זה הי' י"ד מרחשון עד כ' חשון תש"כ וגם את הקאפי של הישיבה בעד נ. הביאו ואני חושב שזה יסתדר בכי הטוב. ואני לא מתחיל להבין את הצד שלקחתם, שרש"ח ישלח להרב חדקוב שהוא לא מהמתחלפים, זה יכול עוד לעורר דינים ר"ל שזה יכול עוד לקלקל את כל העסק, וגם לשלוח להרב חדקוב הוא יודע יותר טוב מי זה מהמתחלפים, והרש"ח שום דבר לא יוסיף (כל המוסיף גורע), אני רק כתבתי על מה שאתה בקשתי אותי שר' מנטליק יגש להרב חדקוב, על זה עניתי שהוא מפחיד לגשת מפני שהוא לא יודע מה נשאר איתך, שזה שייך להרבי והוא מפחד לדבר, והוא אומר אולי הרבי רוצה שנ. גם יהי' בין המתחלפים, תידע לך כלל גדול שעל שום מילה מהנהלה אל תסמוך ובכדי לבנות מזה צעד הלאה אני מקוה שזה יתגמר בכי טוב. וגם על י. למה הרש"ח לא כתב את הטעם המלא שיש לו כבר את ההיתר יציאה ומפחד שיתגמר לו את ההיתר יציאה (רק כתב מכיון שיש לו היתר יציאה שכבר ישלחו לו) אם י. שלח להרב סמפסון אז זה לא יגרע. אני חושב שכל ההנהלה מפחדים לעשות משהו הם מפחדים לגשת לכ"ק אד"ש ולדבר בעד י., ע"כ הם דוחפים את זה. אני הסברתי להם את הענין שיש לו את ההיתר יציאה כנ"ל, ושהיא מוכרח, וגם זה שייך רק להנהלה. אבל הם אומרים שאי אפשר לעשות שום דבר קודם שיודיעו לכ"ק אד"ש על זה, ומפחדים לדבר עם אד"ש על זה. ככה אני חושב ור' מנטליק כך רמז לי שנ. עשה טוב מאד שפנה להרב חדקוב וגם הסברתי לו שי. אי אפשר לו לפנות להרב חדקוב מפני שזה שייך להנהלה הם מפחדים כפי דעתי אני עוד שעה אחד יפגוש את הרב יעקבסאון וישאל אותו. על ההנהלה שלנו אל תסמוך. מהרב סמפסון עד ר' מנטליק. אני חושב שמי שיכול לעשות משהו זה רק יעקבסאון, הוא כל פעם סוחב את העגלה הלאה ובלעדו זה לא זז. הרב יעקבסאן לא הגיע ואני לי עכשיו במיוחד מה לשאול אותו, ע"כ זהו.

מה שאתה כותב שהעצה שהרש"ח יכתוב, אז ההנהלה דכאן לא מתחשבים כל כך עם זה והם לבד לא ישלחו האפידיוויט רק ידברו עם כ"ק אד"ש והם גם מפחדים מאד לדבר מפני שהם רוצים כנראה שכ"ק אד"ש ידחוף אותם, והם לבד לא רוצים כנראה להזיז אצבע ואם הרש"ח ישלח להנהלה דכאן אז זה ישאר כאן ולא ילך הלאה, זאת אומרת שזה ישאר מונח וגם אני לא יודע אם זה ישפיע על הראש ישיבה ומה על נ. הוא שותק!

אל תקח שום דבר מהמכתב. ובטח אם ר' פנחס יקבל מכתב מהרב חדקוב אז תודיע לכאן.

ה' שלום!

אני רוצה מאד לדעת הרשימה של הנוסעים באוירון.

ב"ה

יום רביעי ט' סיון תשכ"א

לכבוד חברי היקר אלימלך שיחי'

אני קבלתי את שני מכתבך ואני חושב שלמותר להצטדק על איחור מענה בטח י. קיבל את מכתבי והראה אותנו גם לך בקיצור, היום או מחר ישלחו לי. ניירות ולך ולכולם בקרוב ממש בביטחון גמור. והי' למותר להגיב על שני מכתבך, אבל אני רוצה לכתוב לך קצת וכפי יכולתי את קבלת התורה בבית מקור החיים. בחג השבועות הי' כ"ק אדמו"ר בהתגלות עד שזקני החסידים אומרים שהם לא זוכרים כזה גילוי.

בליל חג הראשון בשעה 3 בדיוק לפנות בוקר אמר כ"ק אדמו"ר דא"ח ד"ה משה עלה למרום אני יכתוב לך את כל המאמר נקודות.

משה עלה למרום, טענו המלאכים מה לילוד אשה בינינו תנה הודך על השמים, ע"ז ענה הקב"ה שהוא בא לקבל את התורה וליתנו לישראל, להבין את טענת המלאכים תנה וכו', הרי ידעו מעלת הנשמות על המלאכים וגם ידעו שהתורה צריכה נשמה בגוף, א"כ מה הי' טענתם תנה וכו'. נתבאר למלאכים יש גוף ונשמות אין גוף משום זה שמעו הנביאים את שיר המלאכים משא"כ שיר הנשמות אי אפשר לשמוע מפני שאין להם גוף. נתבאר ההפרש בין מלאכים ונשמות שמלאכים הם משם אלקים ונשמות הם משם הוי', מלאכים מכלים ונשמות מאור, החילוק בכלים גופא הוא נשמות מפנימיות הכלים שהוא דבוק עם האור בפשיטות האור. מלאכים מחיצוניות הכלים. נתבאר ההפרש בין גוף דמלאכים לגוף דבני אדם, שגוף דמלאכים נברא ביחד עם הנפש משא"כ בגוף דבני אדם, בשעה ראשונה הוצבר עפרו. החילוק בד' אותיות דשם הוי' הוא דמלאכים הנפש הגוף הוא מה' ראשונה ויו' שהם קרובים זה לזה, משא"כ אדם הנפש מו' והגוף מה' אחרונה שם הוי'. החילוק בד' יסודות הוא שגוף המלאכים הוא מצומח ונפש מחי בקירוב זה לזה, משום זה נברא ביחד תוצא הארץ נפש חי, משא"כ גוף דאדם הוא דומם גלמי ראו עיניך, ואח"כ ויפח נשמה, מדבר, משל מבנין שרוצים להגביה, שאם יקחו לו מלמעלה אז ישאר למטה בלתי מוגבה, אבל אם יקחו מלמטה אז כל הבנין יהי' מוגבה, משום זה צריכים גוף גשמי דומם, ודוקא נשמה מפני שכל הגבוה ביותר יורד למטה ביותר נעוץ תחילתן בסופן, ע"ז טענו המלאכים מה לילוד אשה בינינו מפני חומר הגוף יכול להיות רציחת הדמים וענין בלתי רצוי, תנה הודך על השמים שיש להם בכ"ז גוף, ע"ז אמר הקב"ה שמשא"כ רבינו ישיב להם תשובה נשמה בגוף דוקא. כלום למצרים ירדתם ויצר הרע יש ביניכם שצריכים גוף דלמטה דוקא כמשל הבנין הנ"ל עד שהודו להקב"ה ואמרו תנה וכו' על הארץ ונתנו מתנות שזה הסיוע דמלאכים בעבודת האדם ובשעה שישראל אמרו נעשה ונשמע ירדו ס' רבוא מלאכים וקשרו אחד נגד נעשה וכו' שזה דוקא ע"י נעשה דומם (ולא נשמע שזה משיג) ע"ד שיתגלה וראו כל בשר יחדיו כפי הוי' דיבר והי' ה' אחד ושמו אחד. זהו תוכן המאמר.

בהתוועדות של יום שני דחג השבועות הי' בהתגלות מאד, וכ"ק אד"ש דיבר עם כזה חיות משהו יוצא מן הכלל, ובאחדים מהשיחות גם עם הידים שזה בלתי רגיל.

תוכן שיחות.

שיחה א) פירוש הבעש"ט על פסוק תורת ה' תמימה, אומר תוס' לא נגע בה אדם, והבעש"ט הוסיף והיא שלמה. צריך להבין למה לא נגע בה אדם הרי קיימו כל התורה כולו עד שלא ניתנה והיו מרכבה, ע"ז ביאר שזה מעלת מ"ת על האבות, שבהאבות הוא רק הארה לבד, ובמ"ת ניתנו כל העצם, אנכי ר"ת אנה נפשי כתבית יהבית, אבל למה אחרי מ"ת לא נגע בה אדם, וגם מה הוא מוסיף והיא שלמה, וגם מה איכפת לו אם נגע בה אדם, מה זה סתירה לשלימה. הביאור בזה שאדם הוא ציור, אז ממילא אם הוא ציור לא נגע בה אדם שאדם אדם. מפני שהתורה היא עצם, ובעצם לא נוגע הכמות והאיכות, ואפילו מי שיצא על פי דין בפסוק אחד שמע ישראל, אז בו נמצא כל התורה ואם נגע בה אדם הרי היא לא שלמה. אבל התורה היא עצם וכשאתה תופס במקצתו הרי אתה תופס בכלול, וכשלומדים בה בציור אדם הרי המקצת הזאת נמצא ביחד עם כולו הרי זה לא ענין של תורה, שלא נגע בה אדם והיא שלמה וזה גם הוא מוסיף והיא שלמה שתמים יכול להיות אדם שלם ברמ"ח איברים ושס"ה גידים אבל בלי חיות, ע"ז מוסיף והיא שלמה עם כל החיות, בעבודת האדם הוא ע"י שברכו בתורה תחילה, (שלא חרב בית המקדש אלא על שלא ברכו בתורה תחילה הגם שלמדו בשופי), רק כעונה אחרי הקורא בלי שום מציאות, ע"ז לוקחים את העצם, וואס אין עצם איז קיין חילוק ניט טא אז מ'לערנט מיט א קינד קמץ א א' איז דאס דער אלף פון אנכי אנה נפשי כתבית יהבית.

ב) אתה בחרתנו מכל העמים, למה אומרים את זה דוקא בחג, ולא בשבת, הרי בשבת יש הבדלה יותר בנוגע לאוכל נפש וגם עכו"ם ששבת חייב מיתה, למה דוקא בחג, מפני שעד מ"ת לא הי' האמיתית של אתה בחרתנו הגם שבמצרים הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז ובמצרים ירד לקחת לו גוי מקרב גוי, אבל זה ענין של הבדלה בין חיים למוות, אבל מ"ת הי' אתה בחרתנו וואס תורה איז געגעבען געווארען פון א ארט וואס אח עשו ליעקב וואס דאס איז נאר מצד עצמות, וואס די תורה זאגט לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם וואס א איד זוכט דאך דעם אמת, וואלט די תורה ניט אוועק שטעלן ניט קיין אמת. נאר דער אמת אז מרבכם מכל העמים, איי וואס מ'גיט א קוק אין עולם הזה יצירה בריאה אצילות ביז לפני הצמצום אין דעם אור וואס גילוי לזולתו אין דעם אור וואס גילוי לעצמו ביז עצם האור, זעט מען דארט אז א איד איז מרבכם ניט דערפאר איז חשק, שאם מפני זה הרי זה לא ענין של בחירה אם צריך דבר זה אז לא יקח דבר אחר ואם בוחרים מצד חיוב שכלי הרי זה הכרח יותר חזק מכופין בשוטים מכ"ש מלמעלה מהשכל שזה הכרח יותר חזק. לא מצד מרבכם בחר הוי' בכם, רק כי אתם המעט היפך ענין של מרבכם. וואס אח עשו ליעקב, איז וואס קען דאס זיין א בחירה אן קיין הכרחים נאר אין עצמות. וואס דערפאר רופט מען סיני על שם שמשם ירדה שנה לאומות העולם. וואס פון דארט איז אראפ? ואוהב את יעקב ואת עשו שנאתי, מפני זה אצל האדם יהודי בוחר בה' בלי שום טעם. און ער גייט ניט עובר זיין א עבירה אפילו בשוגג, כמו ווי א בהמה וועט ניט גיין אין פאיער נאר אז זי גייט איז א סימן אז זי איז א שוטה. מפני זה חג דמ"ת הוא יום אחד, לא מקושר בזמן רק עצם. וואס עצמיות פון אידען ותורה און דער אויבערשטער איז חד. וואס באמת איז אראפ שנה לעשו ואוהב את יעקב. וואס שנה מיט אהבה איז טיפער פאר מות מיט חיים.

שיחה ג) יש המשך לקודמת (ואחרי זה הי' ד וגם ה).

מאמר ד"ה ואהי' אצלו אמון. המאמר הי' 55 מינוט.

1) יעדער זאך דארף מען דאך אפשפיגלען זיך אין נגלה ביז אין הלכה פועל ממש. כמעט שלא נמצא רק שרוצים און מ'הארעוועט געפינט מען. אין שלחן ערוך מאדמו"ר הזקן למה לא אומרים יום מתן תורה, מפני לשבועות אין כל שייכות למתן תורה, שמ"ת הוא רק אחרי חמישים יום, אחרי ספה"ע, ואין כל שייכות לשבועות ששבועות יכול לצאת בז' סיון או לה' בסיון אם מקדשים עפ"י עידות, הרי רואים שזה לא מקושר בזמן, שזה כל פעם ביום החמישים לספה"ע. והרי גם להלכה שאם יפול שבועות בה' או ז' לא אומרים בתפילה זמן מתן תורתנו – הרי רואים שזה למעלה מזמן שאומרים לק-ל גומר עלי, שזה מחליף את כל הזמן (זה בנוגע לקידוש חג), וואס זמן למטה זה מצד למעלה יצירה בריאה אצילות אור אין סוף שלפני הצמצום וכו' עד עצם האור, איז תורה נעמט זיך פון עצמות וואס עס איז א בעל הבית על זמן.

ויש ג"כ תוספתא בסנהדרין, מחלוקת רבי מאיר וחכמים, אם תלמיד שואל משהו להרב, אם הרב צריך לשאול אותו אם זה בענין או לא בענין, רבי מאיר אומר הרב צריך לשאול וחכמים לא צריך, כל התורה כולו ענין אחד. (דער רבי האט געמאכט מיט די הענט) מ'פסקנען דאך אזוי ווי חכמים אז כל התורה כולו ענין אחד, ווי אזוי קען מען דאס זאגן, עס שטייט דאך כשהוא לומד בהאי מסכתא אל תשאלהו במסכתא אחריתא, און כשר-פסול וכו' וגברא אגברא קרמית. ששים מסכתות ושמונים ברייתות ומימרות ועלמות עד אין מספר, איז ווי זאגט מען אז כל התורה כולו ענין אחד. נאר דער אמת כל התורה כולו ענין אחד, עס איז ניט קיין חילוק ווער עס לערנט, וואס דער איז א שואל ער ווייס ניט דעם רצון העליון, און דער איז א משיב ער ווייס דעם רצון העליון, וואס דער חילוק בין בורא לנברא איז זאגט מען כל התורה כולו ענין אחד.

אז א אינגל קומט צו משה רבינו און פרעגט קמץ א א, איז דא דער כעונה אחר הקורא, דער א פון אנכי, אנא נפשי כתבית יהבית, לא כמו יש אומרים אז דער אויבערשטער האט דאס געשריבען, נאר אזוי ווי דער בעש"ט

אז ער האט זיך אליין אריין געשריבען, כידוע הסיפור מכ"ק מו"ח אדמו"ר אז מ'איז געווען אין היכל דמשה רבינו האט משה רבינו פארטייטשט א פסוק צו א קינד און טאקע על פי פשטות.

וואס דאס איז אז ברכו בתורה תחילה וואס דאס איז כחדשה וואס משה רבינו האט צו מקבל געווען אזוי ווי די גמרא דערציילט אז רבי אלעזר האט געלערנט מעשה מרכבה איז אראפ געקומען די גאנצע פלמליא של מעלה, און ער האט דאס געזען עס ממש כנתינתו, מכ"ש משה רבינו אליין וואס ער האט מקבל געווען די תורה! שטעל זיך פאר משה רבינו אליין זיצט דא און איצטער מקבל די תורה, און דאס איז א ענטפער אויף די וואס טענה'נען וואס וועט זיין אז איך וועל לערנען נאך א שעה אויף דאס איז דער ענטפער אז אויב ער לערנט תורה צוליב לידע את המעשה אשר יעשון אדער צוליב עבודת הברורים ניט דאס איז תורה נאר לערנען תורה צוליב תורה וואס עס איז פאראן חתנים וואס גייען איבער א חודש ארום חתונה האבן אדער איבער צוויי חדשים אדער א יאר אדער צוויי, זאלן זיי פון קיין שום תכלית ניט טראכטען ווייל תורה איז דער תכלית (הי' כאן ריבוי דברים), מ'זאל לערנען בשקידה ובהתמדה.

[אני מבקש ממך מאד תודיע אם הבנת את הכל מפני שזה לקח לי קצת יותר משעה!]

אם חנוך מוציא את השיחות של כ"ק אד"ש מפני שאני רוצה יותר טוב לקחת שמה, ששם הסטענציל יותר טוב. בנוגע לנסיעתכם אין לי מה להודיע מיוחד. אתה תענה מי נוסע באוירון, ומאין חושבין החברה לקחת כסף. ומה נשמע אצל נ.

בקרוב נתראה בבית חיינו.

זוסיא פלדמן

ב"ה

י"ח סיון תשכ"א

לכבוד חברי היקר אלימלך שיחי' צוויבל

את מכתבך קבלתי, ועכשיו אני רוצה להודיעך בטח אתם מחכים יום יום על האפידיוויטים אבל טלפנו היום הרב מנטליק אמר המזכיר שלא הי' לו זמן, והוא הבטיח לי שביום שני ולא יותר משלישי בשבוע הבא נשלח. ובטח תכחו על קבלת אפידיוויטים ואחר כך תשלחו להרב חדקוב בקשה שישתדל בשבילכם. הי' יותר טוב שהנהלה דשם תשלח או כולם בבת אחת ואולי לא תצרכו לגמרי הפראטקציע של ר' פנחס אלטהוויז, הי' יותר טוב לגמרי.

ר' מנטליק לא רוצה ללכת להרב חדקוב, הוא בכלל מרוגז ששלחם אליו בפרטיות, הוא אומר שישלחו להנהלה על שם הנהלה, והוא כבר יעשה מה שהיכלתו, או בשעת שתקבלו את האפידיוויטים ואם תצטרכו לפרטקציע, שר' אפרים לבד לא יסתדר בזה, אתם תוכלו לשלוח להנהלה דכאן ג"כ שהם יבקשו מהרב חדקוב. אבל בהאפידיוויטים תהי' בטוחים שתקבלו על זה אין שום חשש.

הנה היום אמרתי שיעור בנגלה, ועד עכשיו דברתי דברים בטלים על כל הגאונים עם ישראליק פרידמן, במילא זה כבר מאוחר השעה 6 בערב שבת. ובאמת אין לי מה לכתוב, אני יכתוב לך פסק הלכה מכ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע לקו התאריך. הי' אחד שנסע מהארץ דרך יפן לאלסקה לאמריקה באמצע הספירה, יצא לו שהוא הרויח יום אחד, למשל שהוא יצא מהארץ ביום שלישי ובא באלסקה ביום רביעי, וכשהוא עובר את קו התאריך חוזר ביום שלישי, שביפן הוא כבר יום רביעי, ע"כ יצא שאצלו כל הספירה נגמר ביום קודם ממה שבאמריקה, ע"כ יצא שאצלו זה שבועות בשבת מפני שהרויח יום אחד כשעבר את קו התאריך, והוא הי' מהארץ ע"כ אצלו זה שבועות יום אחד וזה בשבת. כ"ק אד"ש פסק שאצלו זה שבועות בשבת, ולא לומר זמן מתן תורתנו, מפני שמתן תורה ניתנה ביום ששי בסיון. וביום ראשון שיניח תפילין עם ברכה. כ"ק אמר ככה "דער אויבערשטער האט געהייסען לייגן תפילין, דארף ער מאכן אשר קדשנו במצותיו וציונו דער אויבערשטער האט געהייסען לייגן תפילין".

הכניסו לכ"ק אד"ש שאלות על זה. אחד מהשאלות (ז"א מרבנים), שבועות זה שייך לכלל ישראל כמו שבת והראי' מנשים שפטורים מספירה. ועוד כאלו, כ"ק אד"ש ענה על הכתב: "אפילו נביא אינו רשאי לחדש מצוה כדוגמא הנחת תפילין". מובן אז זיי ווייסען ניט וואס זיי רעדן, דאס הייסט דער רבי מאנט דאך פון זיי. וזה שהם שואלים מנשים, ענה כ"ק זה על כתב שהם אויסגעמישט שני דברים ואין לי כח ואין לי זמן לבאר את זה בכתב.

בקרוב להתראות

שבת שלום

זוסיא פלדמן

לכבוד חברי היקר נחום קפלן שי'

את מכתבך קבלתי, והנה לך מענה על הכל, אין לך מה לדאוג, כפי שאני דברתי עם ר' מנטליק, יותר קרוב שאתה תקבל (ומה שהזכרת בנוגע למענה של כ"ק אד"ש, לא הזכרתי לגמרי) מפני שזה לא חסר.

ר' מנטליק אמר שהוא יעשה כל מה שביכלתו עכשיו ואתה תכתוב מכתב על שם ההנהלה דכאן או אל הרב סימפסון מפני שהוא לא רוצה שזה יהי' על שמו הפרטי אבל הוא יעשה את הכל אתמול כבר דיבר, מפני שזה אחריות (מפני המחליפים, שיצטרכו כ"כ מחליפים), אבל בבטחון.

שבת שלום ומשמחת,

זוסיא פלדמן

ב"ה

לכבוד חברי היקר אלימלך צוויבל שי'

את מכתבך קבלתי במועדו, ותודה רבה לך עבור הידיעה שהנהלה דכאן הזמינה 10 מקומות בעד חזרה עם הטשארטער. הם הזמינו בחשבון, אבל בדיוק את החשבון אני לא יודע, זה ר' מנטליק אמר לי שהם הזמינו 10

מקומות אבל זה לא הי' בנוגע לי כל החשבון אני לא יגיש להרב חדקוב לברר, מפני שזה לא אחד מה שאני יכול לגשת, זה הרי ששה בחורים אז צריכים לגשת מה שהוא יותר רשמי, ובטח תקבלו מפני שזה בהסכמה של כ"ק אד"ש על נסיעתכם, ברצוני לדעת מה שהרב חדקוב ענה למשה סלונים על בקשתו. ובטח אם יהי' משהו חדש ג"כ. וגם מהפעולה בחיפה, וגם מה הראש ישיבה ישראל גרוסמן אומר על כל הענין בענין הנסיעה לכ"ק אד"ש ועל המחלפים. עכשיו זה ביום ראשון בלילה ושעה 1 בלילה ואין לי עכשיו כח לכתוב לך קצת מהתוועדות של שבת מברכים תמוז. מקוה מחר אי"ה.

בשבת בהתוועדות, השיחה הראשונה שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען, שלח לך לדעתך, איז ניט פארשטאנדיק אז משה רבינו האט זיי געשיקט און ער האט דאך זיי געקענט, משה הי' כולל את כולם שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבי, הי' כולל מהקטנים עד הגדולים, וכשהוא בחר מרגלים הרי הם היו הגדולים מהשבט האט זיי משה רבינו געשיקט, און פונדעסטוועגן איז ארויסגעקומען א דבר היפך לגמרי. און נאך מער איז די קשיא אז זיי זיינען דאך געווען כשרים באותו שעה, והרי אז משה רבינו האט זיי געשיקט און נאך מער אז משה רבינו האט געבעטן פאר יהושע י-ה יושיעך מעצת מרגלים און צו וואס פאר א שם צו י"ה, וואס דאס איז דאך אין שם הוי' דער העכסטע אותיות וואס די וואס א אות שטייט פריער איז דאס ניט נאר אז ער שטייט נאר דאס איז אויך במעלה, און נאך מער וואס פון דערפון איז ארויס בכי' לדורות אזוי ווי די גמרא זאגט.

נאר דער תירוץ איז אז דער חטא המרגלים איז געווען אז ווי עס שטייט אין לקוטי תורה אז אין ארץ ישראל איז גאר אנאנדער עבודה, עס איז אריבערגאנג פון מדבר לחם מן השמים ובארה של מרים ולבושים ענני הכבוד משהים וואס די לבושים האבן געוואקסען צוזאמן מיט נפש, און זיי זיינען אריבער אין ארץ ישראל וואס דארט איז ניטא קיין לחם מן השמים און ס'איז געווען דער והכנעני אז בארץ אז ער איז הולך וכובש, על פי תורה האבן זיי געטענה'ט וואס דארפן מיר גיין אין ארץ ישראל וואס דארט איז נסיונות, מ'קען בלייבן און מקיים זיין אלע מצות וואס דער אויבערשטער האט געהייסן וואס דער דור המדבר איז א דור דיעה, און דערפאר ווייל מ'האט געדארפט אריבערגיין אין אנאנדער סארט עבודה פון ל"ט עובדין דחול דאס הייסט אריינגיין אין טבע און מברר זיין די טבע גופא, דערפאר האט משה געמוזט שיקן מרגלים בכדי אז דאס זאל זיין על פי טבע, וואס דאס איז געווען א הכנה דערפאר האט ניט געקענט זיין קיין ציווי פון רבנו של עולם ווייל יעמולט איז דאס ניט על פי טבע, דערפאר דארף מען מציע זיין אין באקריגן א הסכם וואס דאס איז דער ציווי, און פאר אין אריבערגאנג פון מדבר אין טבע, דערפאר האבן די מרגלים געטענה'ט אויף וואס דארף מען קומען צו נסיונות, אבער משה רבינו האט דאך געוואוסט די כוונה וואס דאס איז דער רצון העליון, דערפאר האבן זיי זיך אפגעריסען אינגאנצן פון העכער כגודים מלאכים אז זיי קומען אראפ דא למטה פאלן זיי אראפ פון זייער מדריגה. אזוי ווי עס שטייט אין מדרש והנפילים היו אז בארץ, וואס פון דערפון איז געווען דער מבול.

הי' שמח מאד.

כ"ק אד"ש דיבר הרבה בנוגע לתינוקות של בית רבן, כ"ק אמר שיש עכשיו הזדמנות לקחת כסף מהממשלה מהרסיך ומחרביך ממך יצאו זיינען אויפגעשטאנען אזעלכע וואס ווילן ניט מיט אזעלכע טענות אבי צו שטערן, מיט אזעלכע משונה'דיקע המצאות אז איך וואלט דאס ניט געהערט פון אידען וואס האבן סמיכה וואלט איך ניט געגלייבט אז מ'קען אזוי מעות זיין א הלכה.

כ"ק אד"ש דיבר זייער שארף מיט אזעלכע אויסשפראכען אזוי ווי עס שטייט אין היינטיגע סדרה סר צלם מעליהם וה' עמנו אזוי איז געווען דער לשון פון רבי'ן.

אם נ. ק. שלח מכתב להנהלה דכאן.

מאת חברך זוסיא פלדמן

ב"ה אור ליום ז' תמוז תשכ"א

לכבוד חברי היקר אלימלך שיחי'

את מכתבך קבלתי היום, ועל השאלה מה שאתה שואל את המקור של כסף, באמת אני לא יודע לגמרי, אבל אני רוצה לדעת האם נותנים לכם משהו מהישיבה דכאן או דשם. ומה שאתה כותב בנוגע לי. צ. אני כבר ידעתי מזה קודם מפני שר' מנטליק שאל אותי עליו, וגם מה שאני אמרתי על נ. ק. שזה הסוף, וגם ככה נ. כתב ושאל אלי קושיא חזקה הרי הגיעו עוד שנים מה שהרש"ח כתב, י. צ. וי. אבל כעבור רגע עניתי לו שהוא לא חשב לנסוע מפני שהוא בן יחיד, וחשב שלא יתנו לו, אבל עכשיו שכל הכיתה נוסעת הרי לא יכול להישאר שם לבד, וזה גם משפיע על ר' מנטליק שהוא מהקנים של נגלה וזה קודש אצלו, הוא אומר לי וועט דאך שוין ניט זיין קיין בעי' ווער זאל זאגן א שיעור אין נגלה, אני אומר שלהגיד שיעור זה צחוק, אבל כפי שהוא אמר לי שהוא כן ישלח להם, ואני גם חושב שישלחו לנ. ק. וגם לי. צ. הוא אמר: "דו וועסט זיין צופרידן מיט זיי צוזאמען", עניתי "כן".

מה נשמע עם ההיתר יציאה של נ. ש., מה נשמע עם מ. א., אני כבר מחכה עליכם מאד ועוד, אגב מה נשמע עם מ. פ. עליו כמעט שכחתי לגמרי.

הנה במכתב הקודם לא נסתיים מלתאי לכתוב לך. הנה בשבת מברכים דיבר כ"ק אד"ש בנוגע לשלוחים ואמר "זאל מען זאגן לחיים פאר די שלוחים", והפסיק רגע, אז הרבה אנשים התחילו להגיד לחיים, אבל הרבי אמר הלאה "זאלן זאגן לחיים די שלוחים וואס וועלן פארן אין גיכן, און זאל זאגן יעדער איינער פאר זיין שטאט", והתחיל להכריז שמות, "אתה תגיד בעד אוסטרליה, ואתה בעד מילאנו", וככה הרבה, וכשהגיע לארץ ישראל הי' שמה אחד זקן מישראל, כ"ק אד"ש אמר שייגיד לחיים בעד ישראל, ואחרי זה הכריז "הלפרין, רטאווסקי, איינגלסמן, שייגידו לחיים", הם נוסעים בקרוב. כפי הנראה שהם יסעו אחרי ראש השנה חוץ מהלפרין הוא נוסע אחרי י"ב תמוז י"ז תמוז. כ"ק אד"ש אמר לו שהוא יבקר בצרפת אנגליה שווייץ מילאנו. באנגלי' שיהי' בלונדון ועוד עיר שכחתי את השם של העיר.

את שמות המחלפים האם אתה כבר יודע ומזה יותר אני גם לא יודע.

מובן שזה כ"ק ענה למיכאל הלפרין שיבקר במקומות הי' לא בהתוועדות רק בפתקה.

מה שאתה כותב מהראש ישיבה זה מוצא חן. נקוה שיהי' טוב

מה נשמע עם מ. ס.

כאן עכשיו טומולט זיך וועגן מרכז שליחות. אני מקוה שאני יסע ז"א שיש לי עם מי לנסוע.

באמת אין לי מה לכתוב לך עוד, כל החדשות כבר כתבתי לך.

הקאנסאול הישראלי דכאן מבקרים בעיתים קרובות ממש אצל כ"ק אד"ש וכל זמן יותר משעה. אתמול, גם לפני חודש. מה שמדובר שמה אין אפילו מושג.

אצל ישראליק פרידמן על החתונה הי' באולם (כ"ק אד"ש כבר כמעט הפסיק לסדר קידושין לגמרי הי' לא תהי'). הי' הבויאן'ע ונתנו לו את כל הברכות מפני שהי' הרבה רבנים ואי אפשר לחלק לכולם, ע"כ נתנו לו את כל הברכות, אבל מסדר קידושין הי' דידן.

שלום בקרוב ממש להתראות

חברך זוסיא פלדמן

האם אתם לומדים פרק אף על פי הזמן הזה?

ב"ה א כ"ד תמוז תשכ"א

אל חברי היקר אלימלך שיחי' צויבל

את מכתבך קבלתי לפני שבועה, ובאמת אני לא יודע לך מה לכתוב, האם לכתוב לך תירוצים או לכתוב לך האמת של איחור מכתבי מתי שאני קבלתי את מכתבך לפני שבוע אבל לענות לך לא הי' לי מה בכדי למלאות את המכתב. אבל זה עוד חצי צרה אבל כשעוד ביום שלישי מגיע אירון שארטער ממאנצוסטער וכ"ק אדמו"ר יוצא להגיד להם שיחה ז"א קבלת פנים. וזה הי' ככה, כשהגיעו ל770 בשעה 4 לפנות בוקר יצא כ"ק אד"ש ואמר שיחה.

ואחרי יום שלישי זאת אומרת כבר יום רביעי הולך שבת מברכים. ואמרו שבשבת מברכים יהי' משהו יוצא מן הכלל. וזה הי' שכ"ק אדמו"ר שליט"א עשה קידוש בהתוועדות, ע"כ הי' איחור כתיבתי.

וכדי לכתוב לך את החדשות. הנה בנוגע לכסף מה שאתה בקשת לגשת להנהלה דכאן ולבקש שהם יכתבו שהם ישלמו את הכסף בעד חזרה. באמת אני עוד מתכון לגשת ולא הי' לי את ההזדמנות המיוחד לזה.

אגב אני יספר לך, שני בחורים שהם מעומדים מהנהלה דכאן לנסוע לארץ שאלו את כ"ק אד"ש ביום חמישי ביחידות, אני לא יודע איך הם שאלו ובאיזה מילים הם שאלו אותה, את התשובה של כ"ק אד"ש הייתה "דאס איז זייער א גלייכע זאך", אבל אני גם לא שמעתי מהמקור. רק שמעתי מאחר שסיפר לי. בנוגע להבטחה בעד הכסף אתם תכלו לגשת לר' אפרים וואלף שהוא לבד יכתוב להנהלה דכאן. אני יכול לגשת עכשיו, ניגשתי להם והוא אמר לי שידבר מחר אתי בנוגע לזה. אבל לא כדאי לעכוב את המכתב בשביל זה מה שהוא יעשה, אז יעשה מבלי ידיעתך בין כך ואם יהי' משהו נחוץ אז אני יכתוב מחר גם כן, אבל כשאפרים יכתוב להם יהי' יותר מהר ממה שאני יגש להם.

עכשיו אני יכתוב לך מה שהוא חדשות מה [...], נחמן סודאק הגיע עם האוירון המיוחד מאנגליה.

גרשון מענדל גרליק הרב דמילאנו הגיע לכאן על כמה שבועות.

אתמול הי' התוועדות גדולה מאד. שעה יותר מכל שבת מברכים, כ"ק עשה קידוש.

אני יכתוב לך את השיחה אחרי המאמר. דער רבי האט געזאגט אז פארוואס ווערט אנגערופן דער חודש אב, ניט ניסן ניט תשרי דער ענין פון בעל תשובה, הגם די חדשים נעמען האט מען גענומען אין בבלי, אבער עס איז דאך געבליבן אויף אלע מאל איז פארוואס ווערט אנגערופן דער חדש אב. וואס עס איז געווען אזעלכע מאורעות. נאר דער תירוץ איז אז ווען זעט מען דעם תוקף אהבת האב אל הבן איז דאס דוקא אז ער פירט דאך ניט אויף ווי צו באדארף צו זיין. אז ער גייט בדרך הישר איז אפילו א פרעמדע אדער א קרוב וועט עס אויך געבען אלעס וואס ער באדארף און העלפן אים שטייגען העכער און העכער, (בקיצור) נאר אז ער פירט דאך ניט אויף אויף'ן דרך הישר, איז יעמאלט זעט נאר דעם אהבה פון טאטן צו זון, אהבה עצמית פון אבינו שבשמים. אזוי איז אויך מצד וואס די אידן האבן זיך אויפגעפירט דאך ניט ווי עס צו באדארף צו זיין. וואס דערפאר איז געווען דער חורבן. אבער יעמאלט איז נתגלה געווארן דער תוקף אהבה פון אבינו שבשמים אל ישראל. און אזוי געפינען מיר אין בית המקדש, אז בשעת אידן האבן זיך אויפגעפירט בדרך הישר זיינען יעמאלט די כרובים פניהם איז אל פניו, משא"כ אז ניט, זיינען זיי געשטאנען זה נגד זה. דאס האט געוויזן אז זיי זיינען ניט בדרך הישר. און פונדעסטוועגן געפינען מיר אין גמרא אז בשעת אין תשעה באב נאך חצות בשעת עס איז דער פייער גיקומען אין קדש הקדשים זיינען זיי געשטאנען איש אל פניו, וואס די גאנצע צייט זיינען זיי געשטאנען אחד נגד השני ביז תשעה באב נאך חצות, פון דער גרעסטער חורבן איז ערשט נתגלה געווארן דערפאר דער בונד צווישען אידן מיט אויבערשטען וואס בין כך ובין כך בני הם. וואס דערפאר ווערט אנגערופן דער חדש אב, על שם תוקף אהבה וואס איז נתגלה געווארען אין די ניין טעג.

וואס מ'האט צוגעלייגט דעם ווארט מנחם איז דער טייטש פשט אַ קער. וואס הגם אז אין שולחן ערוך איז פאראן הגבלות, נאר ניט רעכענען זיך מיט די הגבלות איז פאראן מנחם אב. וואס דאס הויבט דאך אן גלייך שבת מברכים מנ"א וואס דער שליסל אויף דעם איז תורה און מצות. און א ברכה אז משיח זאל קומען ויוליכנו קוממיות לארצנו למטה מעשרה טפחים.

אני לא רוצה לעלום ממך, אי"ה ביום שלישי אכנס ליחידות, אבל לא רוצה לפרסם.

חברך המבקש כבר לראותך תכתוב לי מה נעשה אצלך עם היתר יציאה.

זוסיא פלדמן

ב"ה

יום ששי ערב שבת קודש ח' אב

אבל אני לא יספיק לכתוב לך מכתב מפני שעכשיו אני באתי על שבת ממרכז שליחות ושעה שש ע"כ אני אענה לך ביום שני אי"ה באמצע הדרך למרכז שליחות מפני שבאתי רק על שבת מספרינקוואלי סקווער. אולי אני יספיק אז אני אענה ראשון ועל אחרון אחרון.

מה שאתה כותב בנוגע לכסף לגבי ההנהלה דכאן דברתי עם הרב סמפסון, הוא אמר לי שהם קבלו מכתב מר' אפרים וואלף והם ידונו מה שיותר מהר והם יענו לכם, זה הרב סמפסון אמר לי. הסברתי לו את כל הענין שבזה, ומה שאתה כותב בנוגע למכתב של הרבי אני לא מבין מהמכתב, אולי תעתיק את המכתב השני, כפי שאני מבין איך שכתבת שהרבי לא מרוצה מהחליפין או אני טעייתי, ומה שאתה כותב בנוגע שאני לבד יסדר את זה אני יעשה מה שאני יכול, אולי אני יעשה עם מרדכי איינגלסמן, הוא עכשיו במרכז שליחות, ואני ג"כ נוסע על שבוע הבא אי"ה, עד השבוע הייתי בספרינקוואלי, בקרתי היום אצל "ראשבסקי" בבית, הוא אמר שהוא עושה הכנות לשחק עם פישער, אבל כשנכנסו אז אמר שהוא רוצה שאנחנו נבקש ברכה מהרבי בעדו (אני לא יודע באיזה דבר, מפני שלא שאלנו אותו), אמרנו שהוא יכתוב את זה ואנחנו נמסור את זה להרב חדקוב והוא ימסור את זה לרבי שליט"א.

ביקרתי בכל המקומות, בישיבה שמה אצל סולובייציק (בן דוד של סולובייציק מבאסטאן).

בטח שמעת משבת, ההתוועדות הי' מאד שמח. אצל מוטי אתה בטח שמעת שיחה אחד. אני יכתוב לך בקיצור שמזה תתאר את התוועדות של שבת ב' מנ"א. הרבי התחיל את הניגון ניע זשוריצי כלאפצי, ותרגם את זה על אידיש, דאס איז אוקראינישע ווערטער, דאס איז מ'פארט אין אַ אָרט. שטעלט זאך אין אקרעצמע נעמט מען א ביסל משקה, ביז וואנען מ'קומט צום ארט וואס מ'דארף קומען. וואס דאס איז נחלה וואס דאס גייט ארויף בית המקדש השלישי מ'האלט שוין בא ירדן יריחו דער לעצטער סטאפ אפשטעל זאל מען מיט נעמען פון דער התוועדות אני לא זוכר את המילים בדיוק. אבער אין מכינים משבת לחול. ע"כ זאל מען אויפעסן די מזונות און אויסטרינקן די משקה וואס עס איז דא. און דער רבי האט אנגעהויבן דעם ופרצת. און ער האט געוויזן באצבעו הקדושה נו נו וואס האלט מען דארט משקה וגם שאל אם יש משקה מ[...].

כ"ק אד"ש עשה קידוש וגם את היין שלו הוא נתן לחלק. להבדלה הוא ביקש יין לעשות הבדלה. באמצע התוועדות הוא אמר לאחד שהי' לו יארציט איר דארפט דאך דאווענען מנחה, עס שטייט פארוואס בא מנחה זאגט מען ניט קיין ברכת כהנים ווייל עס איז א זמן פון שכרות איז איינס פון די ביידע אדער נעמט משקה און זייט שיכור אדער זאגט ברכת כהנים. כ"ק פעמיים עמד ורקד על מקומו.

זקני החסידים אומרים שכמה שנים כבר לא הי' כזה התוועדות זה הי' יותר שמח משמחת תורה וגם מפורים. אין לי עכשיו את הראש לכתוב לך שיחה של שבת, אבל בכל זאת אני יכתוב לך מילה מכ"ק בהתוועדות. כ"ק אד"ש שאל למה אומרים שלום עליכם בלשון רבים ולא כמו שלום עליך על זה יש לומר שזה הולך על המלאכים המלווים את האדם. אבל זה עוד לא מתורץ מפני שכל הפוסקים אומרים שבזמנו אינו צריכים לאמר הכתבדו מכבודי מפני שעכשיו אין אנו חשובים שיהי' מלאכים. זה ג"כ לא קשיא מפני שעל עצמו יכול לאמר שהוא אינו ראוי

אבל על השני הוא צריך לחשוב שיש לו מלאכים אבל זה עוד קשה מפני בשולחן ערוך אדמו"ר הזקן פוסק שאומרים בברכת המזון ואמרו אמן הרי זה אומרים שאפילו הוא אוכל לבד. וזה הולך על המלאכים. בשביל זה בלשון רבים. אבל יש שני סוגים מלאכים יש מלאכים שבזמן הגמרא שהיו מלויים את האדם תמיד אבל עכשיו אין זה. אבל כשמקיים מצוה נעשה מלאך ע"כ כשאחד אומר לחבירו שלום עליכם אז הוא מקיים עכשיו מצות ואהבת לרעך כמוך, ע"כ יש מלאכים וצריכים בלשון רבים. וכמו"כ לגבי ברכת המזון מפני שבכל דרכך דעהו אז זה עצמו נעשה מצוה ע"כ יש מלאכים.

[כיון שנדחה השנה תשעה באב ע"כ זאל נדחה ווערן אין גאנצן, רק המילים האלו הי' בשבת מברכים אב. אבל כל השיחה של שלום עליכם זה הי' בשבת ב' מנ"א]

בשבת השמח רקדו בחוץ וכ"ק אד"ש הי' כבר רחוק ועשה עם היד שירקדו יותר שמח.

בשמחה

זוסיא פלדמן

ב"ה כ"א מנ"א תשכ"א

אל חברי היקר אלימלך שיחי'

פותחים בדבר מלכות, מהתוועדות של כ' מנ"א. אני יכתוב לך קיצורים משיחות. אתמול לא הי' מאמר. ראשונה הי' סיום על מסכת תענית. בטח כבר שמעת מהיושבים שכ"ק אדמו"ר התקין. כ"ק אד"ש התחיל את התוועדות אזוי ווי די יושבים לערנען מסכת תענית וואס דאס איז אלעס בהשגחה פרטית, אין סוף תענית איז שטייט עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בג"ע וכל אחד מראה באצבעו שנאמר ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. וואס דאס איז לכאורה א דבר הגדה, וואס מ'נוצט דא דעם לשון לכאורה אין דער אמת איז אויך אזוי נאר וואס מ'מיינט דא לכאורה ניט אזוי ווי דאס זאגן און טיילן פון א דבר הלכה מיט א דבר הגדה אז דאס לערנט ער און דאס לערנט ער ניט, איז דאס ניט אזוי, נאר תורה איז איינס. אזוי ווי מ'האט גערעדט אז כל התורה ענין אחד און עס איז ניטא קיין שואל שלא בענין (כמו שדיבר בחג השבועות) נאר עס איז פאראן חולקים אזוי ווי בבלי וירושלמי הלכה כבבלי און וגם אין למדים איסור מטומאה. כמו"כ הלכה והגדה הלכה כהלכה. וואס עס פאראן פון גדולי הראשונים ביז דורנו דער רוגאטשאווער אז פון יעדער אגדה קען מען אראפ לערנען הדבר הלכה. וואס דערפאר איז פאראן חילוקי גירסאות אין דער אגדה, אין עין יעקב שטייט עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים בג"ע והוא יושב ביניהם כנ"ל, וואס אין די גירסא פון עין יעקב שטייט דער ווארט ג"ע "צדיקים בג"ע", דאס הייסט אז די צדיקים זיינען אין ג"ע. וואס דאס איז די נשמה ווייל ג"ע איז ניטא קיין גשמיות (גופים) קודם ירידתה או בשעת השינה שהנשמה עולה למעלה ושואבת חיים או בעליות הנשמה כמו שידוע שהבעש"ט הי' עלית הנשמה להיכל המשיח וכמ"כ ידוע הסיפורים מרבתינו נשיאנו. און אין גירסא פון די גמרא שטייט "והוא יושב ביניהם בג"ע" וואס דאס איז ניט נאר א חילוק וואו דער ווארט ג"ע שטייט, נאר דאס איז א חילוק עיקרי לגמרי. וואס נאך די גמרא עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בג"ע זיינען די צדיקים אין ג"ע וואו זיי געפינען

זיך דא למטה. א נשמה אין א גוף. און נאך עין יעקב אז די צדיקים זיינען אין ג"ע. דאס איז דער שכר נאר צו נשמה, ווייל א גוף קען ניט צונעמען. און נאך א גירסא פון די גמרא וועט זיין דער שכר א נשמה אין א גוף דווקא וואס כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא וואס מ'לערנט דאס אפ ועמך כולם צדיקים. אז עס ווערט נתגלה ווערן אזוי גילוי וואס א גוף מיט א נשמה דווקא נעמט דעם שכר. וואס עס איז מובן אז דאס קומט נאך ג"ע א סימן אז דאס איז העכער פאר ג"ע. ג"ע איז נאר הכנה צו עולם הבא. תחיית המתים.

(השיחה הי' מאד ארוכה. ואני מוכרח לקצר).

הרי לומדים גמרא מיט רש"י ותוס'. שני המפרשים שטעלן זיך אויף מראה באצבעו. תוס' מביא את הפסוק שנאמר וגו' און רש"י לייגט צו א ווארט "מראה באצבעו. ואמר זה ה' קוינו לו כו" וואס עס ידוע דעם ווארו פון אדמה"ז אז כל המפרשים עד ש"ך וט"ז הי' ברוח הקודש. וידוע הפלאה מרש"י ותוס' עד כמה מדויק. שלפי התוס' הי' רק כל אחד מראה באצבעו. ורש"י מוסיף ואמר שלא רק הוא רואה וגם יכול להסביר שהרי יש כמה בני אדם שרואים דבר ולא יכולים להגיד ורק מי שיש לו שכל הוא גם יכול להסביר מה שהוא רואה. אז לפי התוס' הי' גילוי שכל אחד רואה ומראה באצבעו אבל לא יכול להסביר. שזה יהי' חלוקים. אבל לפי רש"י הי' כזה גילוי שאפילו יכל להסביר להוריד בהבנה והשגה אבל בזה גם יהי' חלוקים. כמו שכתוב בכתבי האריז"ל שיש ששים רבוא פירושים בין פרד"ס מתאים לכל נשמה כללית כפי שרש נשמתו והשגותיו למעלה. יש מאמרים מאדה"ז שלא נמצא בדפוס, ששמה מפרש בסוף המאמר מחול זה עיגולים אורות מקיפים מצד המעלה שבהם אי אפשר להוריד בפנימיות. ושמו זה פנימיות יהללו שמו במחול. שיהי' גילוי המחול בפנימיות.

ובסוף המאמר זה אלקנו קוינו לו שזה המשכת בקוים קו קצר שזה רק קוים. עד שיהי' למטה כמו למעלה כמו אור אין סוף ממלא כל מקום החלל וד"ל. הרי מובן שיהי' למטה כמו למעלה. זה לפירוש השני שכל אחד מראה וגם אומר. כמו למעלה הרי הי' כל אחד יודע אז גם למטה. אבל לפי התוס' לא כמו למעלה שהרי יש חילוקים שלא אומרים ג"כ, הרי לא כמו למעלה. שזה נוגע גם להלכה בגמרא שבת. מחלוקת לא יצא איש בסיף וכלי זיין בשבת רבי אליעזר שמותר לצאת מפני שזה תכשיט ג"כ והרי יש מחלוקת אחד אומר שאין בין ימות המשיח לעולם הזה אלא שיעבוד מלכיות בלבד. שלפי זה למטה כמו למעלה יהי' בזמן יותר מאוחר באיכות לאחר תחיית המתים. ויש מה שאומרים שימות המשיח יהי' באופן אחר. יוצא שלפי פי' שאין בין תחיית המתים לעולם הזה אלא שעבוד מלכיות בלבד, מותר לצאת בסיף. ולפי פי' רש"י שיהי' למטה כמו למעלה אז אסור לצאת. מפני שעל לעתיד כתיב וכתתי חרבותם לאתים וכו' אז דאס וועט ניט זיין קיין תכשיט. זה עוד באמצע השיחה.

כ"ק אד"ש אמר בשיחה ה', וואס דער אויבערשטער האט בוחר געווען אידן האט דאך אויסגעדריקט זיך אין ונתן לנו את תורתו. דארף זיך ביים מקבל דריקין אין קבלת התורה. וואס דאס איז בא יושבי אוהל ובכלל בני הישיבה. וואס דער אויבערשטער האט זיי בוחר געווען, דארפן זיי ווייזען דעם חלקי הטוב שלו. און מקבל זיין די תורה. וואס שמחת תורה איז מען מקבל די תורה דורך טאנצען. אבער א גאנצער יאר איז פשוט לענרען כפשוטו. מצד קבלת עול. עס איז געווען זייער א סאך אותיות אין דעם. מיט זייער שאפרע רייד. לא לדרשה קאתינא נאר פשוט לערנען מצד קבלת עול ביז משה רבינו דער מבחר מין האנושי האט מקבל געווען די תורה דורך הקדמה פומייכו לאודניכו, נעשה קודם לנשמע.

ההנהלה דכאן כבר סידרה והבטיחה לר' אפרים שהם לוקחים על עצמם לעמוד על מקמותכם.

בטח במכתב שאני יקבל יהי' כבר בטוח. אם ראש ישיבה נוסע או לא. בטח כבר יהי' לכם את היתר יציאה. ומי נוסע מהישיבה. במרכז שליחות אני לא התעפתי מפני שלא עבדתי כל כך קשה וגם נסעתי עם טעקסי על ידי.

כאשר עוד חודש ונתראה כבר. זה הרי כ"א ועד שיגיע המכתב יהי' כ"ה בטח - כבר נתראה. אני שמעתי שכ"ק אד"ש אמר לנחמן סודאק שהוא יבוא כל שנתים. וגם ככה כתב לישראל שמעתי האם זה נכון. מתי בא י. ס. ובטח במכתב שאתה תכתוב תמלא את כל החדשות מה שנשמע, שאין לנו אפשרות לשאול עליהם, מפני שאני לא יודע.

נקוה עוד חודש, חדש אני כבר מחכה, מאד.

הי' שלום בגוף ובנפש, שזה נוגע ליפוצו מעיינותך חוצה. ומקבץ נדחי ישראל שזה הולך על כל אדם עצמו כפי פירוש כ"ק אד"ש. הי' שלום חברך המצפה מאד.

זוסיא פלדמן

ב"ה מוצאי שבת קודש ז' אלול תשכ"א

לכבוד חברי היקר אלימלך שיחי' צוויבל

את מכתבך קיבלתי אתמול וזה כל פעם כמעט שכמה פעמים שבקשתי לכתוב את הנוסעים עם האוירון ולא ענית, ורק עכשיו מתי שאני כבר ידעתי בלעדך מפני שר' אפרים וואלף שלח את הרשימה מהנוסעים לכאן לצאגו"ח, וראיתי שמה את כולם, אבל ברשימה ששלח ר' אפרים איננו ב. ק. וע. ל., מה הסיבה בזה. אני מקוה שבנוגע להנהלה דכאן בכל יסתדר על אופן הכי מעולה ביותר מפני שהם הזמינו 10 מקומות ושלחו 10 אפידיוויטים על תנאי זה ואת מקומותכם הם לא רוצים לתת לאף אחד, ואם ר' אפרים כתב להם כפי שאתה כתבת לי בטח ואי אפשר להיות אחרת והם מוכרחים שהרי הם הזמינו את המקומות ואני מתפלא שעד כעת לא כתבו להם באמת כתבתי לך כבר שר' אפרים כתב להם כבר מזמן ועל זה היתה התשובה שהם מזמינים 10 מקומות בטח יסתדר על אופן הכי טוב ואין מה לעשות.

אני מתעצל לכתוב לך את שמות המחלפים מפני שהשם לא יתן לך שום דבר ואתה כבר תראה אותם כאן אם תהי' מעונין בזה.

באיזה חברה אתם נוסעים, כפי ששמעתי מהחברה, ביום חמישי כ"ו אלול תתקיים החתונה של ברוך שלום כהן, אמא שלו נוסעת על החתונה עם אוירון, כפי שהוא אומר שתיכף מהאוירון לחתונה.

למרדכי איינגלוסמאן אמר כ"ק אד"ש שיסע דרך הולנד. להיות שמה זמן קצר להרצות על חסידות וכו'. מפני שהוא חשב לנסוע ישר עם אוירון, ע"ז הי' תשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א. ובארץ יהי' פעיל בצא"ח.

באמת אני יכל לכתוב לך שהנהלה דכאן מקוה בכס, הרים וגבעות כל מה שאתם יכולים לתאר על עצמכם עם כל הפניות. ועוד יותר מזה, קשה לי לכתוב מפני שזה לא יוצא על מכתב מה שאני רוצה לכתוב. שהי' מפורש בדברים ברורים כמ"ש "אמר לחכמה אחותי את" ולא בדברים דמשתמעים לתרי אפי. אי"ה נדבר פנים אל פנים. ולהתראות. ואני לא רוצה לכתוב על פי דין, מפני שנשאר רק שבועים מעת קבלת המכתב, זה נקרא מחוסר זמן, ומחוסר זמן לאו כלום הוא. הי' מעשה! ששני אחיות הי' צריכים להתחתן, כפי הנהוג אז האחות יותר מבוגרת מתחתנת קודם, כ"ק אדמו"ר אמר שאם לא יכלו להתחתן קודם המבוגרת אז נמצא עצה ושיכתבו לו.

אבל מפני כמה סיבות לא יכלה המבוגרת לעשות את החתונה קודם. כתבו לכ"ק אדמו"ר שליט"א, כ"ק אדמו"ר שליט"א ענה שיראו שהם ז"א אחות המבוגרת יקבעו זמן חתוניהם מתי שהם רוצים מבלי ללחוץ עליהם כלל וכלל, ואחרי זה יקבעו (הצעירה) מתי שהם רוצים. וישאר רק מחוסר זמן מפני שהבכורה כבר קבע ראשונה. אותו דבר לגבי שנשאר רק שבועיים בלי סיבות אחרות זה מחוסר זמן.

לא צריכים לכתוב ולאחל להתראות.

האם כבר עברתם לכנין החדש שבכפר חב"ד.

האם הראש ישיבה הרב פיקרסקי מתות"ל דברוקלין 770 הי' בארץ ובישיבה.

מאת חברך המאחל שלא רק על פי דין בכח מפני מחוסר זמן אלא בעיני בשר הגשמי

זוסיא פלדמן

לזכות

החתן הת' הרב חנן הלוי
והכלה מרת איידל דינה

שיחיו

לאבקאווסקי

לרגל נישואיהם

בשעה טובה ומוצלחת

ביום ל"ג בעומר

ה'תשפ"ג – שנת הקהל

חן חן על השתתפותכם בשמחתינו